

EURÓPAI KÖZPONTI BANK
BANKFELÜGYELET

Az EKB éves jelentése a felügyeleti tevékenységről

2014

2015. március

BANKING SUPERVISION

Tartalomjegyzék

Mario Draghinak, az Európai Központi Bank elnökének előszava	3
Danièle Nouynak, a Felügyeleti Testület elnökének előszava	4
1 Az SSM áttekintése	10
1.1 Elszámoltathatóság és külső kommunikáció	10
1.2 A Felügyeleti Testület és az Irányítóbizottság	14
1.3 Az Adminisztratív Felülvizsgálati Testület és a Közvetítő Testület	17
1.4 Az EKB felügyeleti funkciójának szervezeti felépítése	21
1.5 A szoros együttműködésre vonatkozó keretrendszer	25
1.6 Az SSM mint az európai és globális felügyeleti felépítmény része	25
2 Az SSM alapjainak lerakása	27
2.1 Jogi keretrendszer	28
2.2 Az SSM felügyeleti modellje	33
2.3 Személyzeti kérdések	39
2.4 Az adatszolgáltatási keretrendszer	41
2.5 Informatika	43
2.6 Átfogó értékelés	44
3 Az SSM gyakorlati megvalósítása	49
3.1 Az átfogó értékeléshez kapcsolódó utólagos intézkedések	49
3.2 Felkészülés a 2015. évi felügyeleti tevékenységre	52
3.3 A horizontális és szakszolgálatok módszertanának létrehozása	55
3.4 Engedélyeztetés	65
3.5 Végrehajtás, szankcionálási eljárások és jogsértések bejelentése	67
3.6 Helyszíni vizsgálatok	68
3.7 Felügyeleti minőségbiztosítás	69

3.8	Az EKB felvigyázási tevékenysége, a kevésbé jelentős pénzintézetek felügyelete	69
3.9	Az SSM további integrációja: rendszerszintű humánpolitikai kérdések	73
3.10	Nyelvhasználat	75
4	Beszámoló a költségvetési források felhasználásáról	76
4.1	A felügyeleti díjak keretrendszere	76
4.2	Az első díjszámlázási ciklus előkészületei	78
	Függelék	81
	Az EKB által elfogadott, a bankfelügyelet általános keretrendszeréhez kapcsolódó jogszabályok jegyzéke	81
	Fogalomtár	82
	Rövidítések	85

Mario Draghinak, az Európai Központi Bank elnökének előszava

A gazdasági és monetáris unió megteremtése óta az európai bankfelügyelet felállítása jelenti a legnagyobb előrelépést a mélyebb gazdasági integráció felé vezető úton. A válság kikényszerítette, hogy az alapvető kérdések szintjén vegyük fontolóra, mi az előfeltétele a valódi gazdasági és monetáris unió megvalósulásának. A cél felé vezető utat feltérképező „négy elnök jelentését” az a szándék vezérelte, hogy úgy a lakosságot, mint a vállalkozásokat megvédjék a válság káros következményeitől. A leghathatósabb eszköznek a bankunió felállítását tekintették arra, hogy határozott, hiteles módon birkózzanak meg az egyik legnagyobb feladattal, a bankszektor gyenge pontjainak felszámolásával. Ez maga után vonta az egységes felügyeleti mechanizmus (SSM), az egységes szanálási mechanizmus és az egységes szabálykönyv létrehozását, amelyek olyan összehangolt betétgarancia-rendszereket is magukban foglalnak, amelyekből idővel egy közös európai betétgarancia-rendszer nőhet ki.

Az SSM létrehozása és az EKB felügyeleti feladatokkal való megbízása lényegében véve politikai döntés, amelyet az európai jogalkotók – az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament – 2013 októberében hozott. Az EKB megtiszteltetésnek tekint a rábízott feladatot, és vállalja, hogy teljesíti a magas elvárásokat. Mindazonáltal az SSM mindössze egy év alatti felállítása és működésbe hozása – párhuzamosan az euroövezet 130 legfontosabb bankjának átfogó értékelésével – igen nagy szervezési feladatnak bizonyult. A régi és az új dolgozók jóvoltából az EKB sikeresen alkalmazkodott a megváltozott helyzethez. Miközben biztosítottuk a monetáris politika és a bankfelügyelet szigorú különválasztását, a két tevékenység a közös kiszolgáló szervezeti egységekben felhalmozott szakértelemre támaszkodhat. Az SSM az országos hatóságok tapasztalataira és erőforrásaira is bízton számíthat. Az említett szakértelem és erőforrások összevonásával az együttműködés egyedülálló formáját sikerült létrehozni.

Az SSM révén létrejöttek azok az intézményi feltételek, amelyekkel leküzdhető a felügyeleti gyakorlat szétagrozottsága, és megteremthető az egységes felügyeleti modell. Közös módszertant, egységes kultúrát és reputációt alakítunk ki, ami kezünkbe adja a megfelelő eszközöket és ösztönzőket a felügyeleti hatáskör ellátásához. Az alapvetés már kiállta az első próbát, ahogy az átfogó értékelés bizonyítja. De ez csak a kezdet. Az EKB-nak nap mint nap, évről évre, folyamatosan jól kell teljesítenie a kihívásokkal terhes felügyeleti színtéren.

Az SSM-rendelettel, az Európai Parlamenttel való intézményközi megállapodással és az EU Tanácsával kötött egyetértési megállapodással összhangban az EKB vállalja a magas szintű elszámoltathatósági elvárások teljesítését. Idetartozik a felügyeleti feladatokról szóló éves jelentés benyújtása, amelynek első számát az EKB nagy megelégedéssel hozza ezennel nyilvánosságra.

Danièle Nouynak, a Felügyeleti Testület elnökének előszava

Az EKB 2014. november 4-étől magára vállalta az euroövezeti bankszektor felügyeleti hatáskörének ellátását. Közvetlenül felügyeli az euroövezet (mintegy 1200 hitelintézetből álló) 123 bankcsoportját, amely a teljes banki eszközállomány közel 85%-át magában foglalja. Mintegy 3500 kisebb pénzintézet felügyelete közvetve, az illetékes nemzeti hatóságokon (INH) keresztül történik.

Az integrált bankfelügyeleti rendszer létrehozása jelentős feladat, amely hivatalosan 2013. november 3-án az [SSM-rendelet](#) hatályba lépésével vette kezdetét. Az EKB felügyeleti tevékenységéről szóló első éves jelentés a 2013. november 4-étől egészen 2014. december 31-ig terjedő történelmi időszakot öleli fel.

Az SSM beindítása páratlan vállalkozás volt. Összehangolt, átfogó és világosan meghatározott felügyeleti szabályokat, folyamatokat igényelt; olyan gyakorlati infrastruktúrát, mint például a funkcionális, kipróbált informatikai rendszerek, valamint a gyors és hatékony döntéshozatalt segítő, megfelelő irányítási rendszerek. Az SSM létrehozásának egyik legfontosabb és legelső kihívása a magasan képzett szakértői munkaerő kiválasztása volt az EKB számára.

Önmagában is páratlan léptékű vállalkozás volt azoknak a bankoknak az átfogó értékelése, amelyekről valószínűsítették, hogy az EKB közvetlen felügyelete alá fognak kerülni az SSM-rendeletben lefektetett szabályoknak alapján. Az átfogó értékelés eszközminőség-vizsgálatból és stressztesztből állt. Alapvető volt minden érdekelt szoros bevonása, elsősorban a bankokkal való folyamatos együttműködés révén. Azokat a bankokat, amelyeknél tőkehiányt állapítottak meg, felszólították tőketervek kidolgozására, amelyeket az elkövetkező hónapokban végre is kellett hajtaniuk.

A tüzetes mérleg-felülvizsgálattal párhuzamos stresszteszt lebonyolítása révén jelentősen gyarapítottuk a felügyeletünk alá került bankokról való ismereteinket, és az egész európai bankrendszeren belüli tendenciákról is értékes információkat gyűjtöttünk. Ezzel párhuzamosan a bankok állapotára vonatkozó átláthatóságot is javítottuk. Az átfogó értékelés összességében erős alapot nyújtott, és az euroövezeti bankszektor stabilitása és a belé vetett bizalom megújításának fontos építőeleme lett.

Az SSM megalapításához kapcsolódó kihívások kezeléséhez az EKB-ban adottak voltak az ideális feltételek. Nem volt más olyan intézmény, amely hathatósabb támogatást tudott volna nyújtani az SSM létrehozása során. Az újonnan alakult európai felügyelet munkájában óriási előnyt jelentenek az EKB évek óta működő szolgálatai és intézményi hitelessége.

Az Európai Unió történetében első ízben kezdte meg működését egy igazi európai megbízatással felruházott bankfelügyelet. Vállaljuk, hogy megbízatásunkhoz híven, az európai polgárok érdekeit támogatva gondoskodunk a felügyeletünk alatt álló bankok biztonságosabb és szilárdabb működéséért.

Az SSM felügyeleti modellje

Az SSM legfontosabb célja az euroövezetben folyó bankfelügyelet minőségének, egységességének javítása. Az SSM bővíti az euroövezeti bankok közötti, referenciaértékekkel és egymással való összehasonlítás lehetőségeit. Lehetővé teszi a felügyeleti kockázati értékelés eszközeinek fejlesztését, megfelelően figyelembe véve az európai bankok üzleti modelljeinek sokféleségét, amely véleményem szerint egyértelműen pozitívum.

Az SSM kétségtelenül igen jól pozicionált ahhoz, hogy a bankszektorban keletkező kockázatokat európai szinten mérje fel, ellenőrizze, és lépéseket tegyen kezelésére. A mikroprudenciális nézőpontot tovább gazdagítja a makroprudenciális feladatkör, amely rendszerszintű perspektívából kíséri figyelemmel és kezeli a kockázatokat. Ezenkívül az SSM erősebb konszolidált perspektívát nyújt, és javítja a csoporton belül a hatékony tőke- és likviditástranszfert és -elosztást.

Ha közelebbről megvizsgáljuk az SSM-féle bankfelügyeletet, akkor a 2014. novembere óta felügyelt pénzügyi intézetek számára már világossá vált, hogy az SSM nem ijed meg az intruzív, aktív felügyelettől. Felügyeleti munkatársaink határozottan és aprólékos módon kérik számon az egységes szabálykönyv betartását. Kemény kérdéseket teszünk fel, és szükség esetén megkérdőjelezzük a válaszokat. Szigorúak leszünk, de mindig az igazságos, pártatlan bánásmódra törekszünk.

Az SSM egyik sarokköve a jelentősnek nyilvánított pénzügyi intézetek közvetlen felügyeletét ellátó közös felügyeleti csoportok koncepciója. Az EKB és az INH-k felügyelőit tömörítő csoportokat az EKB alkalmazásában álló koordinátor irányítja. A csoportok nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy az SSM a folyamatos felügyeleti ellenőrzés során közeli kapcsolatot tartson fel a bankokkal. A csoportszerkezet, a horizontális szolgálatok szerkezete és az INH-k megfelelő szakértői hálózatai az országos felügyelet mélyreható szakértelmét az EKB széleskörű tapasztalataival ötvözik.

Az INH-k a kevésbé jelentősnek minősített pénzügyi intézeteket továbbra is maguk felügyelik közvetlenül, miközben az EKB a felügyelői hatáskört tölti be. Minthogy az EKB felel az SSM általános működéséért, a kevésbé jelentős bankok felügyelete kapcsán is intézhet általános utasításokat az INH-khoz, továbbá a vizsgálati jogkör az összes felügyelt bank tekintetében nála marad.

Az SSM előretekintő megközelítésben látja el a bankfelügyeletet. Célunk, hogy az esetleges problémákat időben kezelni tudjuk. A kockázatokat többféle perspektívából szemléljük, és a kockázati tényezők, a kockázati hajlandóság és az egyes szervezetek üzleti modelljének alapos megértésére törekszünk. Az egyéni megközelítést a szektorszintűvel egyesítve vizsgáljuk a bankok egymás közötti és a

pénzügyi rendszer többi elemével való kapcsolódási pontjait. Az SSM hatékony működését úgy biztosítjuk, hogy tevőlegesen ösztönözzük a bankszabályozói környezet további harmonizációját. Ameddig a rendelet szétaprózott marad, csupán a különféle felügyeleti gyakorlatok egymáshoz közelítésével nem tudjuk az egyenlő versenyfeltételeket garantálni. Ezzel összefüggésben az SSM aktívan hozzájárul az Európai Bankhatóság (EBH) munkájához az uniós szintű egységes szabálykönyv és az egységes felügyeleti kézikönyv kidolgozásával.

A 2015-ös év súlyponti feladatai

Az SSM 2015-ben, fennállásának első teljes évében az átfogó értékelés megállapításaiból következő feladatok elvégzésével indít; a Felügyeleti Testület a súlyponti feladatok kitűzése során azt is figyelembe veszi, hogy milyen a háttérkörnyezet, valamint – tekintettel az SSM kockázati alapú megközelítésére – milyen főbb kockázatok fenyegetik a bankszekort.

Az utóbbi években a bankok kedvezőtlen makrogazdasági feltételek mellett működnek, ami rontja profittermelő képességüket. A gyenge gazdasági teljesítmény és a magas munkanélküliség továbbra is leszorítja a banki nyereségességet. A gyenge gazdaság és az alacsony inflációs várakozások környezetében a kamatlábak történelmi mélypontra vannak. Az alacsony kamatfelárakkal kísért, tartósan alacsony kamatszinttel jellemezhető időszak sajátos nehézségeket okoz a banki bevételek, a kockázati pozíciók, valamint az eszköz- és forrásgazdálkodás szempontjából.

A 2015-re kitűzött felügyeleti prioritások különösen a hitelkockázat kérdésében **az átfogó értékelés eredményeire építenek**. A közös felügyeleti csoportok ellenőrzik, hogy a bankok figyelembe veszik-e a számszaki eredményeket, hogy az eszközminőség-vizsgálatból eredő javító intézkedéseket következetesen hajtják-e végre, és hogy megfelelően foglalkoznak-e a fennmaradó hiányosságok pótlásával. Kiemelendő, hogy a nem teljesítő nyitott kockázati pozíciókat és tartalékképzési szinteket a lehető legnagyobb mértékben tükrözni kell a pénzügyi kimutatásokban, ahol pedig nem ez a helyzet, a 2. pillér tőke megfelelési vizsgálatainak során. A közös felügyeleti csoportok az átfogó értékelésből kimaradt portfóliókat – amelyek potenciálisan lényeges kockázatot jelentenek – is szorosan figyelemmel kísérik.

A főbb kockázatok elemzése elsősorban a vállalati szegmens irányában tárt fel jelentős szintű kitettséget, ahol huzamosabb ideje egyre több a **nemteljesítő nyitott pozíció**. A válságok által leginkább sújtott SSM-tagállamokban működő bankok esetében gyakoribb veszély a vállalati nemteljesítés, ezért ezeket a bankokat még szorosabban ellenőrizzük. A kialakult helyzet miatt indokolt, hogy 2015-ben különleges figyelmet szenteljünk a **tőkeáttételes hitelkihelyezésnek**.

A kvalitatív problémákat tekintve, felügyeleti szempontból a hangsúly a **banki hitelkockázat-kezelési funkciók eredményességén és ellenálló képességén** van, hogy felmérjék ezzel az ellenőrzési környezet kockázatenyhítő képességét. Az eszközminőség-vizsgálat során a módszertan, irányelvek, a nemteljesítő nyitott kockázati pozíciók és tartalékképző modellek hibás besorolása körüli konkrét gyenge pontokat igyekszünk gondosan kiküszöbölni, elősegítve a számviteli gyakorlat

összehangolását és az esélyegyenlőséget. A közös felügyeleti csoportok mérik fel a felügyeleti intézkedések szükségességét, akár operatív intézkedésekről, akár a felügyeleti jogkör gyakorlásáról van szó.

Az **üzleti modellek és a nyereségességi ösztönzők életképessége** 2015-ben szintén kiemelt felügyeleti hatáskör. A felügyelet szemmel tartja az agresszív „hozamvadász” stratégiákat abból a célból, hogy felfedje a laza hitelkövetelményeket és hibás árazási politikát. Az átfogó értékelés során végzett munkára építkezve a hiányosságokkal küzdő bankok tőke terveit – még azokat is, amelyek az értékelésen megfeleltek – szorosan nyomon követik, különös tekintettel a jó és hiteles üzleti tervek kivitelezésére.

A csoportok emellett még nagy figyelmet fordítanak az **intézményi szintű irányításra**, mint például a Felügyeleti Testület összetétele, szakértelme, sokfélesége, feladatai és kultúrája is. Fejlesztés alatt áll ugyanakkor a kockázatvállalási hajlandóság és üzleti gyakorlat felülről induló minőségvizsgálati rendszere. A jelentősnek minősített intézményeket határozottan ösztönözni fogjuk, hogy hivatalosan is meghatározzák kockázatvállalási készségük mértékét, a közös felügyeleti csoportok pedig ellenőrizni fogják, hogy ez tükröződik-e a mindennapi kockázatkezelésben.

A **vezetői tájékoztatás minősége** a 2015-ös év másik súlyponti témája, aminek kapcsán a közös felügyeleti csoportok gondosan ellenőrzik, hogy vajon a Felügyeleti Testület és a szervezeti egységek vezetősége hozzájut-e a felvigyázói hatáskör ellátásához szükséges megfelelő színvonalú és tagoltságú kockázati jelentésekhez. Emellett vizsgálják a banki belső stressztesztek szigorúságát is, ami kulcseleme a hiteles kockázatvállalási hajlandóság feltételrendszerének. A közös felügyeleti csoportok az átfogó értékelésre építve egyre nagyobb mélységben megismerik a banki stressztesztelő rendszerek irányítását, a módszertan megbízhatóságát és az alapul szolgáló adatok minőségét.

A **tőkemegfelelés és likviditás** olyan súlyponti téma marad, amely folyamatosan a csoportok látóterében lesz; a kapcsolódó munka az átfogó értékelés eredményeiből, valamint a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás (SREP) 2015-ös döntéseiből indul ki.

További fontos terület a **banki belső modellek hitelesítésének felülvizsgálata**. A belső modellek rendszerében elengedhetetlen a nagyobb következetesség ahhoz, hogy a bankok kockázattal súlyozott eszközállományra és a tőkerátákra vonatkozó számításai hitelesek legyenek. Folyamatos és alapos ellenőrzésre van szükség ahhoz, hogy a hitelesítési gyakorlat koherenciáját javítsuk, és hogy a bankok modellalkalmazási gyakorlatából eredő esetleges hiányosságokat pótoljuk. Bár 2015-ben ez súlyponti kérdés, a meglevő modellek nagy száma miatt a harmonizáció több évet fog igénybe venni.

Ami a szabályozói keretrendszert illeti, az egyik legnehezebb feladatot a **bankoknak a szakaszosan bevezetett CRR/CRD IV szabályozói csomagra való áttérési képessége** jelenti, ugyanis a csomag szigorúbb tőkekövetelményeket tartalmaz. Az EKB az országos jogköröket alaposan megvizsgálja, hogy ezáltal csökkentse az

egyes SSM országokban megfigyelhető szétaprózottságot és a tőkeminőség ebből eredő esetleges romlását. Figyelemmel kíséri a tőkeminőséget (azaz, hogy a tőke milyen hatékonyan képes a veszteség semlegesítésére), valamint a bankcsoportokon belüli és a bankcsoportok közötti tőke megosztást. A tőkebázis hiányosságait az SREP tőke tervezési folyamatán keresztül pótolják, hogy elősegítsék a bankok alkalmazkodóképességét. Az EKB arra törekszik, hogy az euroövezeti jogérvényesítés konvergenciáját javítsa.

A legsérülékenyebb bankok likviditási helyzetének nyomon követése a tőke megfeleléssel együtt továbbra is elsőrendű feladat. A felügyeleti munkatársak gyakrabban tárgyalnak majd a romló likviditási helyzetű bankokkal, továbbá szükség esetén további követelményeket állíthatnak fel.

A **működési kockázatok** terén kiemelt figyelem jár az **irányítási keretek alkalmasságának** és annak, hogy mennyire hatékonyan lehet feltárni a kockázatot és enyhíteni a jelentős veszteség kockázatát. A hátrányos üzleti gyakorlattal kapcsolatos növekvő aggodalmakra válaszul felszólítják azokat a bankokat, amelyekről úgy tartják, hogy jelentős mértékű üzletvezetési kockázatnak vannak kitéve, hogy számszerűsítsék az esetleges perköltségeket. A belső intézkedéseket alaposan megvizsgálják, hogy felmérjék, megfelelő-e a céltartalék, és az előre nem látott hatásokat megelőzzék. A banki informatikai rendszereket illetően a következő problémákat kell kiemelni: **az informatikai megoldásokat és a kockázatkezelési rendszert érintő elégtelen beruházások és kikapuk, a kiberbiztonság és az adatintegritást érintő problémák**, valamint az átfogó értékelés által feltárt hiányosságok.

Ezek a súlyponti kérdések az első körben az EKB közvetlen felügyelete alatt álló, jelentősnek minősített hitelintézetekre érvényesek. Azoknak a **kevésbé jelentős hitelintézeteknek** az esetében, amelyeket az EKB közvetve felügyel, a 2015-ös esztendő átfogó célja az EKB felügyeleti módszertana felépítésének és szerkezetének a véglegesítése, amely az INH-kkal egyeztetve és az egész SSM-re kialakított követelményeknek megfelelően zajlik. A kevésbé jelentős bankok széles skálája olyan felügyeleti megközelítést igényel, amely hathatósan ötvözi a helyi szakértelmet a közös módszertanokkal. Az EKB fontossági sorrendbe helyezi a különféle tevékenységeit, kellő figyelmet biztosítva azoknak a hitelintézeteknek, amelyek alapvető kockázati szintjét magasnak ítéli. Az arányosság elve ekképp a kevésbé jelentős bankok felügyeleti keretrendszerének kitüntetett eleme, amely konkrétan tükröződik a közvetett felügyelet különféle eszközeinek alkalmazási módjában.

A horizontális tevékenységek terén az egyik 2015-ös súlyponti terület az SSM-en belüli **felügyeleti módszertanok jobb összehangolása**. Ez magában foglalja az országos felügyeleti gyakorlatok leltárba vételét, a bevált gyakorlatok feltárását, a szabványfejlesztést, valamint a harmonizált felügyeleti módszertanok tesztelését és tovább finomítását.

A második stratégiai terület a bankfelügyelet **intruzívabb megközelítésének elősegítése**.

Végül a horizontális tevékenység kiemelt feladata 2015-ben a **nagy teherbírású információcsere-rendszerek** és **együttműködési csatornák** kialakítása az összes érdekelt fél bevonásával. Ez magában foglalja a külső érdekeltekkel való egyetértési és együttműködési megállapodások megkötését, a szabványok és rendeletek meghatározásával foglalkozó nemzetközi fórumokban való részvételt, valamint a kiemelten fontos EKB–INH szakértői hálózatok számára kommunikációs csatornák és vitafórumok felállítását.

Ezzel eljutottam ahhoz a stratégiai célhoz, hogy az EKB-n és az INH-kon belül **kifejlesszük az SSM munkacsapat-kultúráját**. Ez elengedhetetlen feltétele a különféle szervek alkalmazásában álló, más-más országban dolgozó magasan kvalifikált munkatársak közötti, közös célokért folyó hatékony együttműködésnek. A képzésre, teljesítménnyel kapcsolatos visszajelzésre és az SSM-en belüli mobilitásra irányuló emberierőforrás-programokat tovább fejlesztjük, ami megfelel az uniós jogszabályalkotók általános felhívásának, amely közös felügyeleti kultúra és valóban integrált felügyeleti mechanizmus kialakítását szorgalmazza.

Még igen sok a tennivaló, amíg az SSM biztosítani tudja a független, intruzív és előrettekintő felügyeleti munka számára a bevált gyakorlatot, amely garantálja a bankok számára az egyenlő feltételeket. Működésünk első évben felmérjük, hogy a feltevéseink helyesek voltak-e, különösen a megfelelő erőforrások biztosítása és a felügyeleti módszertanok összehangolása szempontjából. Várható, hogy az SSM számára kitűzött nagy erőpróbát jelentő célokból jóval többet tudunk majd megvalósítani, ahogy a szervezet tapasztalatai gyarapodnak.

Az átfogó értékelés fontos precedenst teremtett az SSM által vállalt vertikális és horizontális felügyelet számára, és nyilvánvalóvá tette, hogy a következetes felügyeleti munka messzemenően összehangolt szabályozást követel az euroövezeten belül. Az EKB messzemenően elkötelezett az olyan szabályozói és felügyeleti keretrendszer iránt, amely biztosítja a bankrendszer biztonságosságát és szilárdságát, valamint a pénzügyi rendszer stabilitását.

1 Az SSM áttekintése

Az ebben a fejezetben tárgyalt témakörök:

- az euroövezeti bankfelügyelet új intézményi kereteinek létrehozása, a kapcsolódó irányítási rendszerek és
- az EKB felügyeleti funkciójának szervezeti felépítése.

Utalunk emellett az EKB bankfelügyeletének¹ az illetékes EU-s és nemzetközi intézményekben és fórumokban való részvételének új rendszerére.

1.1 Elszámoltathatóság és külső kommunikáció

Az SSM-rendelet előírja, hogy az EKB felügyeleti feladatokkal történő megbízását megfelelő átláthatósági és elszámoltathatósági követelményekkel kell egyensúlyba hozni. Ezért fontos prioritás az EKB számára az Európai Parlament és az EU Tanácsa előtti rendszeres elszámoltathatóság kereteinek és a hatékony külső kommunikációs csatornáknak a kialakítása.

1.1.1 A hathatós elszámoltathatósági rendszer alkalmazása

Az [SSM-rendelet](#) az EKB felügyeleti funkcióját illetően alapos és szigorú elszámoltatási keretrendszert ír elő az Európai Parlament és az EU Tanácsa felé. Az SSM-rendeletben az EKB-ra ruházott feladatokra vonatkozó demokratikus elszámoltathatóság gyakorlati aspektusairól a következő jogszabályokban rendelkeznek:

- az Európai Parlament és az EKB közötti [intézményközi megállapodás](#);
- az EU Tanácsa és az EKB közötti [egyetértési megállapodás](#).

Az SSM-rendelet emellett többféle adatszolgáltatási követelményt is előír, amelyek az Európai Bizottságot és az országos parlamenteket is érintik.

Az elszámoltathatóság főbb csatornái

Az SSM-rendelet alkalmazása terén az EKB elszámolással tartozik az európai polgárok európai parlamenti képviselői felé rendszeres nyilvános meghallgatások, a Felügyeleti Testület elnöke és a Parlament Gazdasági és Monetáris Ügyek Bizottsága elnöke közötti eseti eszmecserék, valamint az európai parlamenti képviselők írott kérdéseire adott válaszok révén. Az eurocsoport is benyújthat szóbeli

¹ Az EKB bankfelügyelete az EKB-nak a felügyeletben szerepet játszó szervezeti egységeit foglalja magában.

és írott kérdéseket, valamint szervezhet rendszeres és eseti jelleggel eszmecseréket az euroövezeten kívüli, az SSM-ben részt vevő tagállamok képviselőinek jelenlétében. Ezenkívül a Felügyeleti Testület elnöke az SSM éves jelentését mind a parlamenti bizottság, mind az eurocsoport elé be kell terjessze, valamint az Európai Bizottság és az országos parlamentek számára is át kell adnia. Ezenkívül a nemzeti parlamentek is intézhetnek az EKB-hoz írásban kérdéseket, továbbá a Felügyeleti Testület elnökét vagy valamely tagját meghívhatják az adott tagállamban a hitelintézeti felügyeletről tartott eszmecserékre.

Az elszámoltathatósági követelmények teljesítése

Az **Európai Parlamenttel** kapcsolatban a Felügyeleti Testület elnöke 2014-ben ellátogatott a gazdasági és monetáris bizottsághoz, a következő céllal:

- két rendes nyilvános meghallgatás (**március 18-án** és **november 3-án**);
- két eseti eszmecsere (február 4-én és november 3-án).

Danièle Nouy 2014. október 14-én, az új parlamenti ciklus elején tartott, EKB és Parlament rendezte szemináriumon is részt vett, ahol elmagyarázta a parlamenti képviselőknek az SSM felállításának előkészületeit. Sabine Lautenschläger, a Felügyeleti Testület alelnöke 2015. január 12-én szintén fogadta az EKB-ban az európai parlamenti képviselőket, hogy felvázolja előttük az EKB 2015-re előírányozott fő felügyeleti feladatait.

Az EKB rendszeres időközönként az Európai Parlament felé továbbítja a felügyeleti testületi ülések titkos jegyzőkönyveit, valamint a frissen elfogadott jogszabályok jegyzékét (lásd: Az EKB által elfogadott, a bankfelügyelet általános keretrendszeréhez kapcsolódó jogszabályok jegyzéke).

Az EKB 2013. november és 2015. január 15. között **weboldalán** közzétett 14 választ, amelyet a parlamenti képviselők felügyeleti ügyekkel kapcsolatos kérdéseire adott. A legtöbb kérdés az előkészítő munkára és az átfogó értékelésre vonatkozott.

Az **EU Tanácsát** illetően a Felügyeleti Testület elnöke 2014 folyamán négy alkalommal vett részt az ECOFIN Tanács és az eurocsoport ülésein. 2014. november 4. után az eurocsoport közvetítésével elindította az elszámoltathatósági kötelezettség teljesítését az EU Tanácsa felé.

A **nemzeti parlamentek** felé irányuló adatszolgáltatási követelmények részeként a Felügyeleti Testület elnöke két eszmecserét folytatott:

- az egyiket a német *Bundestag* pénzügyi bizottságával 2014. szeptember 8-án, ahová Danièle Nouy Elke König, a Szövetségi Pénzügyi Felügyeleti Hatóság (BaFin) akkori elnöke kísérte el;
- a másodikat a franciaországi *Assemblée nationale* Európa-ügyi bizottságával 2014. december 16-án, ahová Edouard Fernandez-Bollo, az *Autorité de contrôle prudentiel et de résolution* (ACPR) főtitkára kísérte el.

Az EKB 2014 folyamán még több egyszeri elszámoltathatósági követelményt is teljesített a felügyeleti feladatok teljes körű átvételének előkészítése jegyében és az SSM-rendeletben előírtak szerint. Ezek a következők voltak:

- az SSM-rendelet operatív alkalmazásában elért eredményekről beszámoló **negyedéves jelentések** közzététele:
 - az SSM 2014/1. negyedéves jelentése,
 - az SSM 2014/2. negyedéves jelentése,
 - az SSM 2014/3. negyedéves jelentése,
 - az SSM 2014/4. negyedéves jelentése;
- az **etikai keretrendszer** átdolgozása az EKB új, felügyeleti szerepkörének figyelembevételével;
- az **EKB elkülönítésről szóló határozatának** közzététele, amely a bank monetáris politikájának a felügyeleti funkcióktól való elkülönítéséről rendelkezik.

1.1.2 Hatékony külső kommunikációs csatornák és eszközök kialakítása

A hatékony külső kommunikáció elengedhetetlen az SSM-ben és a bankunió szélesebb környezetében a megértő, elfogadó és bizalmi légkör kialakításához, ami nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az EKB bankfelügyeleti funkciójának hitelessége és hírneve megerősödjön. Kialakítottuk a felügyelet kommunikációs rendszerét az egyéb felügyeletknél bevált tájékoztatási gyakorlat figyelembevételével, és ezt jóváhagyta a Felügyeleti Testület.

Annak érdekében, hogy a külső tájékoztatás a nagyközönséghez is eljusson, a célközönséget figyelembe véve egyes dokumentumokat több nyelvre is lefordítunk:

- az EU összes hivatalos nyelvén elérhetők a kötelező kiadványok és a közvélemény tájékoztatását szolgáló eszközök;
- az SSM-ben részt vevő országok polgárainak szánt információkat is lefordítjuk az érintett országok nyelveire.

2014-ben a következő kommunikációs csatornák és eszközök fejlesztése valósult meg:

- **A bankfelügyelet weboldala**
Az SSM legfontosabb kommunikációs eszköze a saját új weblap, amelyet 2014. november 4-én indítottunk el. Itt a nagyközönség mellett a felügyelt bankok és egyéb érdekeltek találnak tájékoztatást, például sajtóközlemények (2014-ben 20 darab), beszédek, interjúk, jogszabályok és internetes közvetítések formájában. A széles nyilvánosságnak szánt oldalakat az összes uniós nyelvre lefordítva közöljük.

Banking supervision 3,600 banks, 19 countries, one system

European banking supervision helps to rebuild trust and bolsters the safety and soundness of the banking system. The ECB directly supervises the biggest banks in the euro area.

[Read more](#)

RSS-Feed

In focus

Press releases

Speeches

Interviews

Publications

Legal acts

- **Útmutató a bankfelügyelethez**

2014. szeptember 30-án az EKB közzétette a „Guide to banking supervision” (Útmutató a bankfelügyelethez) című dokumentumot az euroövezet összes nyelvén. A kiadvány célja, hogy a bankok, a nagyközönség és a média számára elmagyarázza az SSM működését, és útmutatást adjon a mechanizmus felügyeleti gyakorlatáról. A tájékoztatót rendszeresen aktualizálni fogjuk a gyakorlat során szerzett tapasztalatok figyelembevételével. Bővebb tájékoztatásért lásd a 2.2.2 pontot.

- **Nyilvános konzultáció**

Az SSM-rendeletben előírtaknak megfelelően három EKB-rendelettervezet kapcsán tartottunk nyilvános konzultációt:

- (i) az EKB SSM-keretrendeletének tervezete;
- (ii) a felügyeleti díjakról szóló EKB-rendelet tervezete és
- (iii) a felügyeleti pénzügyi adatszolgáltatásról szóló EKB-rendelet tervezete.

A konzultációk célja az érdeklődő uniós polgárok, piaci szereplők és egyéb érdekelt véleményének kikérése. Frankfurt am Mainban [nyilvános meghallgatásokat](#) tartottunk az egyes konzultációk részeként, majd ezeket az EKB internetes oldalán közvetítettük. A kapott észrevételeket figyelembe vettük a vonatkozó rendeletek végleges megszövegezésekor.

- **Lakossági megkeresések**

Az EKB új felügyeleti feladatköre nyomán jelentősen megemelkedett a lakosságtól beérkező megkeresések száma. Ezt az igényt kielégítendő, bővítettük a közérdekű kérdésekkel foglalkozó csoport kapacitását. A kérdések

egy részét felhasználtuk a bankfelügyelet internetes oldalainak gyakori kérdéseket megválaszoló rovatában, amelyet naponta aktualizálunk.

- **Ismeretterjesztő anyagok**

A weboldalon a közvélemény tájékoztatására szánt anyagokat, így például rövid videofilmeket és magyarázó szövegeket is találunk, amelyek ismeretterjesztésre és a nagyközönség figyelmének felhívására szolgálnak a bankfelügyeleti témákról. Az anyagot igény szerint aktualizáljuk, bővítjük.

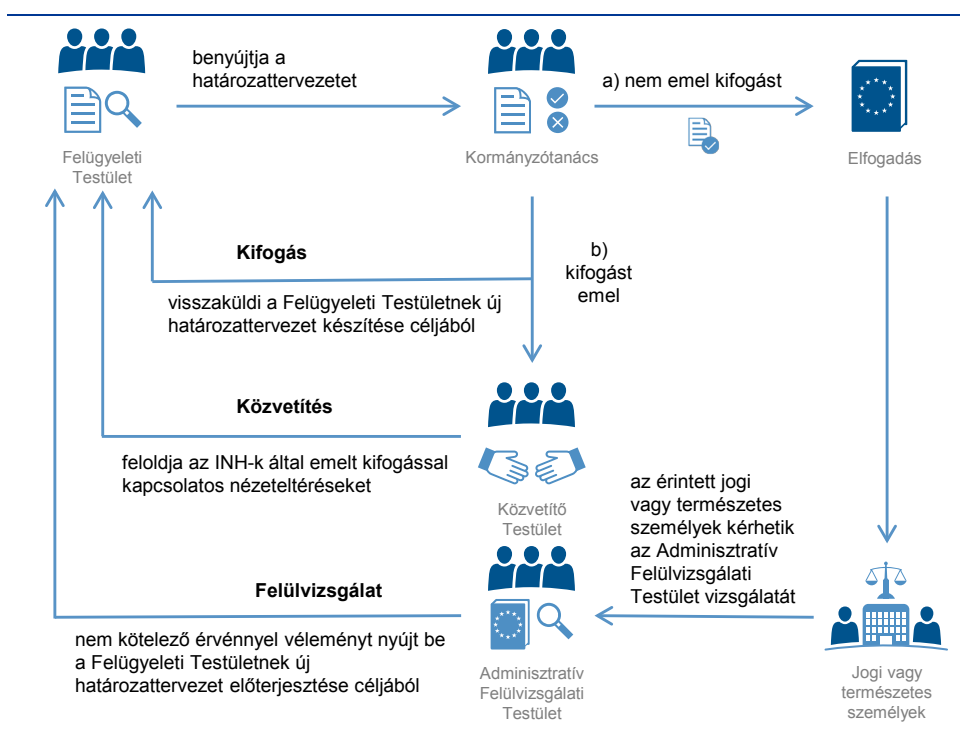
1.2 A Felügyeleti Testület és az Irányítóbizottság

1.2.1 Felügyeleti Testület

Az Európai Központi Bankra ruházott feladatok teljes körű megtervezését és végrehajtását az SSM-rendelettel összhangban a Felügyeleti Testület mint az EKB belső szerve végzi. A Felügyeleti Testület a **kifogásról való lemondáson alapuló eljárás** (non-objection procedure) értelmében fogad el határozattervezeteket (lásd az 1. ábrát). Az eljárás értelmében a határozattervezeteket elfogadottnak tekintik, amennyiben a Kormányzótanács egy meghatározott, de tíz napnál nem hosszabb időtartamon belül nem emel ellenük kifogást. Emellett az általános feltételrendszerrel (pl. az SSM-keretrendelet) kapcsolatos határozatokat a Kormányzótanács a kifogásról való lemondáson alapuló eljárás keretein kívül hozza.

1. ábra

Kifogásról való lemondáson alapuló eljárás

A [Felügyeleti Testület](#) 2013. decembere és 2014. eleje közötti létrehozása, beleértve az elnökének, alelnökének és az EKB három képviselőjének kiválasztását, az előbbiek fényében az SSM felállításának meghatározó állomása volt.

Danièle Nouyt az EU Tanácsa 2013. december 16-án nevezte ki a Felügyeleti Testület elnöki posztjára. A kinevezés az EKB Kormányzótanácsának 2013. november 20-án, nyílt kiválasztás után tett javaslatán és az Európai Parlament december 11-i jóváhagyásán alapult. Miközben követték az SSM-rendeletben meghatározott lépéseket, és egyeztettek az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, a kinevezés gyorsított eljárással történt.

2014. február 12-én az Európai Parlament jóváhagyása után az EU Tanácsa kinevezte **Sabine Lautenschläger**t a testület alelnöki posztjára. Az SSM-rendeletnek megfelelően az alelnököt az EKB Igazgatóságának tagjai közül választották.

Az EKB Kormányzótanácsa 2014. március 6-án három személyt jelölt az EKB képviseletében a Felügyeleti Testületbe: **Ignazio Angelonit**, **Julie Dickson**t és **Sirkka Härmäläint**. A negyedik képviselőt, **Luc Coene**-t 2015. február 18-án nevezték ki.

Az elnök kinevezése után felkérték az INH-kat, hogy nevezzenek ki egy-egy képviselőt. Amennyiben az illetékes hatóság nem nemzeti központi bank (NKB), a Felügyeleti Testület tagjai magukkal hozhatnak az adott ország NKB-jából is egy személyt a testület üléseire. Ez esetben a szavazás során a két képviselő egyetlen tagnak tekintendő.

Az SSM-rendelet előírja, hogy a Kormányzótanács a Felügyeleti Testülethez fűződő viszonyát részletesen meghatározó belső szabályzatot dolgozzon ki. A Kormányzótanács ennek megfelelően 2014. január 22-én módosította [az EKB eljárási szabályzatát](#). A módosított szabályzat mindenekelőtt rögzíti a Kormányzótanács és a Felügyeleti Testület közötti együttműködés kereteit a kifogásról való lemondáson alapuló eljárás kapcsán. Ezenkívül annak érdekében, hogy a Kormányzótanácsnak az EKB belső szervezeti felépítését és döntéshozó folyamatát érintő feladatköre a [KBER és az EKB alapokmányának](#) megfelelően érvényre jusson, a Felügyeleti Testület eljárásaira vonatkozó egyes szabályok az [EKB eljárási szabályzatába](#) is bekerültek.

A Felügyeleti Testület 2014. március 31-én elfogadta a saját [eljárási szabályzatát](#), amelyet az EKB módosított eljárási szabályzatával együttesen kell értelmezni.

A testület [magatartási kódexét](#) 2014. november 12-én hagyták jóvá, és másnap hatályba is lépett. A magatartási kódex célja a Felügyeleti Testület ülésein részt vevő tagoknak és egyéb résztvevőknek előírt, magas szintű, általános etikai normarendszer megállapítása, valamint konkrét eljárásrend felállítása, amely többek között kezeli az esetleges érdekellentétre utaló helyzeteket.

Felügyeleti Testület

Első sor (balról jobbra):
Robert Ophèle, Fabio Panetta,
Danièle Nouy, Sabine
Lautenschläger, Norbert Goffinet,
Anneli Tuominen, Cyril Roux, Matej
Krumberger (Stanislava Zadavec
Capriolo helyettese)

Középső sor (balról jobbra):
Mathias Dewatripont, Elke König,
Ignazio Angeloni, Julie Dickson,
Vassiliki Zakka, Claude Simon, Jan
Sijbrand, Sirkka Hämäläinen,
Mariano Herrera (Fernando Restoy
Lozano helyettese)

Hátsó sor (balról jobbra):
Andreas Ittner, Vladimír Dvořáček,
Karol Gabarretta, Zoja Razmusa,
Kristaps Zakulis, Yiangos
Demetriou, Kilvar Kessler, Helmut
Ettl, António Varela, Alexander
Demarco

Elnök	Danièle Nouy	Ciprus	Kyriacos Zingas (Central Bank of Cyprus) (2014. október 31-ig) Yiangos Demetriou (Central Bank of Cyprus; 2014. november 1. óta)
Alelnök	Sabine Lautenschläger	Lettország	Kristaps Zakulis (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) Zoja Razmusa (Latvijas Banka)
Az EKB képviseletében	Ignazio Angeloni Luc Coene (2015. március 11. óta) Julie Dickson Sirkka Hämäläinen	Litvánia	Ingrida Šimonytė (Lietuvos bankas; 2015. január 1. óta)
Belgium	Mathias Dewatripont (Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique)	Luxemburg	Claude Simon (Commission de Surveillance du Secteur Financier) Norbert Goffinet (Banque centrale du Luxembourg)
Németország	Elke König (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (2015. február 28-ig) Felix Hufeld (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (2015. március 1. óta) Andreas Dombret (Deutsche Bundesbank)	Málta	Karol Gabarretta (Malta Financial Services Authority) Alexander Demarco (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta)
Észtország	Kilvar Kessler (Finantsinspeksioon) Madis Müller (Eesti Pank)	Hollandia	Jan Sijbrand (De Nederlandsche Bank)
Írország	Cyril Roux (Central Bank of Ireland/Banc Ceannais na hÉireann)	Ausztria	Helmut Ettl (Finanzmarktaufsicht) Andreas Ittner (Oesterreichische Nationalbank)
Görögország	Vassiliki Zakka (Bank of Greece)	Portugália	Pedro Duarte Neves (Banco de Portugal; 2014. szeptember 10-ig) António Varela (Banco de Portugal; 2014. szeptember 11. óta)
Spanyolország	Fernando Restoy Lozano (Banco de España)	Szlovénia	Stanislava Zadavec Capriolo (Banka Slovenije)
Franciaország	Robert Ophèle (Banque de France)	Szlovákia	Vladimír Dvořáček (Národná banka Slovenska)
Olaszország	Fabio Panetta (Banca d'Italia)	Finnszország	Anneli Tuominen (Finanssivalvonta) Pentti Hakkarainen (Suomen Pankki – Finlands Bank; 2014. december 31-ig) Kimmo Virolainen (Suomen Pankki – Finlands Bank; 2015. január 1. óta)

A Felügyeleti Testület 2014 januárja óta látja el funkcióját; az év során tartott 22 ülésből az első január 30-ára esett (és négyet telekonferencia formájában tartottak).

A felügyelt intézmények jelentőségét meghatározó 120 határozat márciusban induló előkészítése és elfogadása az érintett hivatalos nyelveken, valamint az átfogó

értékelés eredményeinek elfogadása elemzési, jogi és logisztikai szempontból egyaránt jelentős első sikert hozott.

A hivatalos ülések mellett a tagállamokba tett elnöki és alelnöki látogatások jóvoltából is számos nem hivatalos eszmecsere került sor a felügyeleti testületi tagok között. 2014-ben például a 2013. novemberi, európai parlamenti kiválasztási eljárással kapcsolatos meghallgatás folyamatoként az elnök látogatást tett a 24 euroövezeti felügyelet vezető testületénél és szakértőinél.

Tekintettel Litvánia 2015. január 1-jei euroövezeti csatlakozására, 2014 szeptembere és decembere között a Lietuvos bankas egy képviselője megfigyelőként részt vett a Felügyeleti Testület ülésein.

A Felügyeleti Testület eljárási szabályzatával összhangban egyes ülésekre meghívták az Európai Bizottság és az Európai Bankhatóság (EBH) képviselőit, hogy több területen is biztosítsák az egységes piaccal való optimális kölcsönhatást.

1.2.2 Irányítóbizottság

Az Irányítóbizottság feladata a Felügyeleti Testület tevékenységének támogatása és üléseinek előkészítése. Az EKB átdolgozott eljárási szabályzata tartalmazza a bizottság tagságának – a Felügyeleti Testület elnöke, alelnöke, az EKB egy képviselője és egy évre kinevezett öt INH-tag – kiválasztásának szabályait. Az INH-k közötti méltányos egyensúly és rotáció biztosítása érdekében az INH-kat a mechanizmusban részt vevő országok teljes konszolidált banki eszközállománya alapján kialakított rangsor szerinti négy csoportra osztották. Mindegyik csoportból mindig legalább egy tagnak részt kell vennie az Irányítóbizottságban.

Az első bizottsági ülést 2014. március 27-én tartották; 2014 folyamán kilenc alkalommal üléseztek.

1.3 Az Adminisztratív Felülvizsgálati Testület és a Közvetítő Testület

1.3.1 Adminisztratív Felülvizsgálati Testület

Az Adminisztratív Felülvizsgálati Testületet (továbbiakban Adminisztratív Testület) a 2014. április 14-i [EKB/2014/16 határozat](#) értelmében hozták létre. Feladata az EKB felügyeleti határozatainak belső adminisztratív felülvizsgálata.

Összetétele és fő feladatai

Az Adminisztratív Testületnek öt tagja és két póttagja van, akik mind nagy megbecsülésnek örvendenek, és a banki vagy egyéb pénzügyi szolgáltatások területén kellően magas szintű szakmai gyakorlattal rendelkeznek. Öt évre szóló, egy

alkalommal megújítható kinevezésüket az EKB Kormányzótanácsától kapták egy nyilvános pályázati felhívás közzététele után. A két póttag feladata, hogy az Adminisztratív Testület tagjainak átmeneti akadályoztatása vagy az EKB/2014/16 határozatban meghatározott bármely egyéb körülmény esetén átmenetileg helyettesítse a tagokat.

2. ábra

Az Adminisztratív Felülvizsgálati Testület összetétele

Az Adminisztratív Testület tagjai függetlenül, a közérdeket szem előtt tartva járnak el, és nem fogadnak el utasítást az EKB-től. A rendes és a póttagok által tett [nyilvános kötelezettségvállalási és érdekeltiségi nyilatkozatok](#) az [EKB bankfelügyeleti weboldalán](#) vannak közzétéve.

Az EKB felügyeleti határozatainak adminisztratív felülvizsgálatát bármely olyan természetes vagy jogi személy kérelmezheti, aki a határozat címzettje, vagy akit a határozat közvetlenül és egyénileg érint.

Az Adminisztratív Testület köteles legkésőbb két hónappal a felülvizsgálati kérelem kézhezvétele után véleményezni a határozatot. Nem kötelező érvényű véleménye alapján a Felügyeleti Testület határozza el, hogy ajánlást tesz-e a Kormányzótanácsnak a megtámadott határozat hatályon kívül helyezésére, illetve azonos tartalmú vagy módosított határozattal való felváltására.

Minthogy az Adminisztratív Testület felkérésre felülvizsgálja az EKB felügyeleti határozatait, ami minden egyes esetben új kormányzótanácsi határozat elfogadásához vezet, a testület az EKB SSM-rendelet szerinti felügyeleti feladatköre gyakorlására vonatkozó döntéshozatali folyamat fontos eleme.

Munkáját a Felügyeleti Testület titkársága, valamint – igény szerint – az EKB egyéb szervezeti egységei támogatják.

Adminisztratív Felülvizsgálati Testület

Első sor (balról jobbra):
André Camilleri, Concetta Brescia
Morra, Jean-Paul Redouin

Hátsó sor (balról jobbra):
Kaarlo Jännäri, Edgar Meister, F.
Javier Arístegui Yáñez, René Smits

Tevékenysége

Az Adminisztratív Testület 2014 szeptemberében kezdte meg tevékenységét. Eddig **három felülvizsgálati kérelmet** kapott, amelyek a jelentősnek minősített szervezeteknek a jelentőséggel kapcsolatos EKB-határozatokról szóló 2014. szeptemberi kiértékelésére vonatkoznak. A szóban forgó jelentősnek minősített felügyelt szervezetek különféle indoklással felszámoltak a jelentőssé minősítés ellen, és az EKB értékelésének felülvizsgálatát kérték.

Az Adminisztratív Testület az említett vizsgálatok során a panaszosok írásos beadványaira támaszkodott, továbbá minden egyes érintett szervezet képviselőjét meghívta Frankfurt am Mainba szóbeli meghallgatásra is. A véleményezett kérelmeket ezután megküldte a Felügyeleti Testületnek. Ezután a kifogásról való lemondáson alapuló eljárás keretében a jelentőssé minősítést érintő új határozattervezeteket terjesztettek a Kormányzótanács elé, majd ezek elfogadása után értesítették a három kérelmezőt.

A **felülvizsgálat költségeit** illetően az EKB/2014/16 határozat megállapítja, hogy az összegnek az elfogadhatónak tekintett költségeket fedeznie kell. Az EKB-ban kidolgoztak egy költségelrendelési módszertant, amelynek értelmében a kérelmezőknek elvben egy átalányösszeg formájában kell megtéríteniük az EKB költségeinek egy részét. Az EKB a weboldalán véglegesítés után közzéteszi az említett módszertant, amelyből egyértelműen megtudhatják az esetleges kérelmezők, hogy a költségek mekkora hányadát kell állniuk.

Azonban ha a felülvizsgálati értesítés következtében a Kormányzótanács hatályon kívül helyezi vagy módosítja az EKB eredeti határozatát, a kérelmezőt nem terheli költség. Ilyen esetben az EKB visszatéríti a kérelmezőnek a felülvizsgálat kapcsán

felmerülő költségeit, feltéve, hogy ezek nem aránytalanok, amikor is a kérelmezőnek kell őket állnia.

1.3.2 Közvetítő Testület

Az SSM Közvetítő Testületét a 2014. június 2-i [EKB/2014/26 rendelet](#) értelmében hozták létre annak érdekében, hogy az SSM-rendelet 25. cikke (5) bekezdésének megfelelően biztosítsák a monetáris politikai és a felügyeleti feladatok elkülönítését. A Közvetítő Testület feladata, hogy – az INH-k kérelme esetén – a Kormányzótanács által emelt azon kifogásokkal foglalkozzon, amelyeket a Felügyeleti Testület által készített határozattervezetek ellen emelt.

A Közvetítő Testületnek a mechanizmusban részt vevő tagállamonként egy-egy – a Kormányzótanács és a Felügyeleti Testület tagjai közül választott – tagja van. Elnökének – aki egyben a Felügyeleti Testület alelnöke, de a Közvetítő Testületben nem tag – kötelessége, hogy megkönnyítse a Kormányzótanács és a felügyeleti testületi tagok közötti egyensúly megteremtését.

A Közvetítő Testület felállítása céljából az EKB 2014 augusztusában az EU Tanácsa elnökének a tagok kinevezésére vonatkozó éves rotációs eljárást javasolt. A javaslatot megvitatták az ECOFIN többi miniszterével, majd elfogadták.

A [rotációs rendszer](#) szerint – a nemzeti nyelven vett országnevek ábécésorrendje alapján – két, lehetőleg egyenlő méretű országcsoportot alakítanak ki.

Az első évben:

- az első csoportba tartozó országok az őket a Kormányzótanácsban képviselő tagot,
- a második csoportba sorolt országok pedig az őket a Felügyeleti Testületben képviselő tagot nevezik ki.

A következő évben a két csoport helyet cserél (tehát a kormányzótanács-tagok helyébe felügyeleti testületi tagok lépnek, és fordítva).

Amennyiben valamely euroövezeten kívüli tagállam úgy határoz, hogy a szoros együttműködés keretében vesz részt az SSM-ben, kormánya lehetőséget kap, hogy felügyeleti testületi tagját delegálja a Közvetítő Testületbe.

Litvánia, amely 2015. január 1-jével lépett be az euroövezetbe, is rendelkezik képvisellel.

A testület első ízben 2014. november végén találkozott. Az értekezlet során az elnök megállapodott a tagsággal az EKB/2014/26 rendeletben előírt egyes eljárási lépések gyakorlati alkalmazásának módjában.

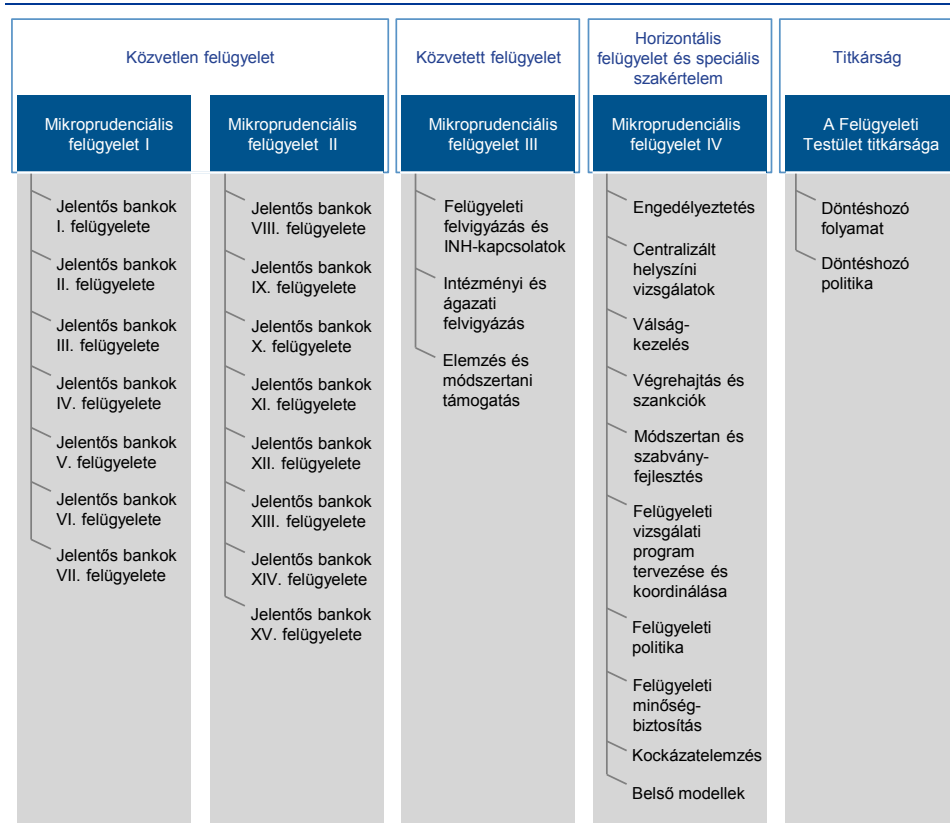
1.4 Az EKB felügyeleti funkciójának szervezeti felépítése

Az egységes felügyeleti mechanizmus (SSM) felállítása az EKB meglévő szervezeti felépítésének átalakításával járt.

Az új mikroprudenciális funkciót az EKB-n belül öt új szervezeti egység – négy főigazgatóság és a Felügyeleti Testület titkársága – látja el.

3. ábra

Az SSM szervezeti alapstruktúrája

A szervezeti ábrán az új szervezeti egységek szerkezetének legfelső két szintje látható.
■ főigazgatóság

1.4.1 Az I. és II. mikroprudenciális felügyeleti (MF) főigazgatóság

Az I. és a II. MF főigazgatóság a **jelentős bankok közvetlen felügyeletét** látja el. Mindkét főigazgatóság a felügyelet kockázatalapú megközelítése szerint épül fel, tehát a kockázat kitettség, a komplexitás és az üzleti modellek szerint specializálódott.

- Az I. MF, amely a rendszerszempontról legfontosabb mintegy 30 bankcsoport felügyeletével foglalkozik, hét osztályból áll, és 200 fős teljes munkaidős állományt foglalkoztat.

- A II. MF mintegy 90 bankcsoport felügyeletét látja el; nyolc osztályból épül fel, és szintén 200 fős teljes munkaidős állományt foglalkoztat.

A jelentős bankok felügyelete az INH-kkal szoros együttműködésben zajlik. Az EKB által közvetlenül felügyelt minden szervezet és jelentősnek minősített bankcsoport mellé **közös felügyeleti csoportot** állítottak fel. Minden csoportot egy EKB-s koordinátor irányít, akit az INH-kból delegált egy vagy több helyi alkoordinátor támogat. A csoporttagokat az EKB-ból és az SSM-ben részt vevő országok INH-inak felügyelőiből válogatják. A 14 legnagyobb komplexitású bankcsoport mindegyikéhez tartozik egy külön koordinátor, a többi bank esetében viszont egy-egy koordinátor rendszerint két-három bankért felel.

A semlegesség hangsúlyozása érdekében a koordinátorok általában nem a felügyeletük alatt álló bank székhelye szerinti országból származnak. Ugyanezért rotációs elvet alkalmaznak, amely szerint három-öt évente a koordinátornak általában bankot kell váltania, nehogy túlságosan szoros kapcsolatot alakítson ki a felügyelt bankokkal. A közös felügyeleti csoportokkal kapcsolatos bővebb tájékoztatás a 2.2.3 pontban található.

1.4.2 III. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság

A III. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság (III. MF) a **kevésbé jelentős bankok** INH-k általi felügyeletére vonatkozó EKB-s felvigyázói funkcióért felelős.

Az EKB az illetékes INH-val konzultálva vagy az INH kérésére bármely pillanatban átveheti a kevésbé jelentős bankok feletti közvetlen felügyeletet azzal a céllal, hogy gondoskodjon a magas színvonalú felügyeleti normák következetes alkalmazásáról és a felügyeleti döntések kohéziójáról.

A III. MF három osztályból épül fel, ahol 80 teljes munkaidős pozíció révén látják el a következő feladatokat:

- az INH-k kevésbé jelentős bankok fölötti felügyeleti gyakorlatának felvigyázása és az INH-kkal ápoltt kapcsolatok;
- a kevésbé jelentős intézmények intézményspecifikus és ágazati felvigyázása;
- elemzői és módszertani támogatás.

1.4.3 IV. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság

A horizontális és speciális szolgáltatásokat végző IV. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság alá (IV. MF) a felügyelet **horizontális és szakszolgálatai** tartoznak. A közös felügyeleti csoportokat és az INH-kat támogatja mind a jelentős, mind a kevésbé jelentős hitelintézetek felügyeletének gyakorlásában.

Ezen IV. MF főigazgatóságon mintegy 250 fős teljes munkaidős állományt alkalmaznak az alábbi tíz osztályon:

- Felügyeleti vizsgálati programok tervezése és koordinálása;
- Engedélyeztetés;
- Végrehajtás és szankciók;
- Felügyeleti minőségbiztosítás;
- Felügyeleti politika;
- Módszertan és szabványfejlesztés;
- Válságkezelés;
- Centralizált helyszíni vizsgálatok;
- SSM-kockázatelemzés;
- Belső modellek.

A nemzeti felügyeleti rendszerek és gyakorlat (irányelvek, módszertan, szabványok, folyamatok) eddigi sokféleségére tekintettel a IV. MF kiemelt célja egységes, koherens, magas színvonalú felügyeleti megközelítés kialakítása és alkalmazása, ami során Európa-szerte egyenlő esélyeket és eredményes felügyeletet biztosítanak.

Minden főigazgatóság esetében az EKB bankfelügyelete és az INH-k közötti szoros együttműködés és a tevékenység helyes összehangolása döntő fontosságú az SSM céljainak elérésében, különös tekintettel az egységes európai felügyeletként való fellépésre és munkára. Bizonyos szinten a közös csoportok koncepcióját tükrözi a III. MF által az EKB és az INH-k szakértőiből verbuvált hálózatok, valamint a horizontális és szakszolgálatok felállítása. Bővebb tájékoztatásért tekintsek meg a 3. fejezetet.

1.4.4 A Felügyeleti Testület titkársága

A Felügyeleti Testület titkárságának feladatai:

- a Felügyeleti Testület támogatása és a tagság támogatása a hatásköri feladatok és kötelezettségek teljesítésében, úgymint a napirendek, a jegyzőkönyvek és határozatok megfogalmazásában és rögzítésében;
- a határozatok jogi alapja teljességének és jogi követelményeknek való megfelelésüknek a biztosítása;
- az elnök és alelnök támogatása az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa felé fennálló elszámoltathatósági köteleességek betartása terén;
- az EKB felügyeleti tevékenységekről szóló éves jelentése és egyéb rendszeres felügyeleti beszámolók elkészítésének koordinálása.

A titkárság 30 teljes munkaidős pozíció felett rendelkezik.

1.4.5 Közös szolgálatok

Az EKB több egyéb szervezeti egysége a bankfelügyeletnek ugyanúgy nyújtott tanácsadói, adminisztratív, technikai, logisztikai és egyéb szolgáltatásokat, mint az egyéb EKB-s szakfunkcióknak. Idetartoznak az igazgatási, a kommunikációs, az emberi erőforrás gazdálkodás, a költségtervezés, a szervezeti és az informatikai szakterületek.

Ezt a közös szolgálatokon alapuló modellt azért alkalmazzuk, hogy így elkerüljük a felesleges kétszeres munkavégzést, és hogy az EKB egyes funkciói közötti együttműködésből eredő előnyöket ki tudjuk aknázni.

A közös szolgálatok konkrét tevékenységével a jelentés további fejezeteiben foglalkozunk.

1.4.6 Az SSM-nek megfelelő összetételben üléselő bizottságok

Az eurorendszer/KBER bizottságok meglevő szerkezetét alkalmazzuk az SSM-nek megfelelő összetételben tartott, SSM-et érintő ügyekkel kapcsolatos tanácsadással foglalkozó értekezletek során is (tehát azon országok esetében, ahol nem az NKB-k végzik a felügyeletet, az INH-tagok is benne vannak a bizottságban).

Az [EKB eljárási szabályzatát](#) ennek megfelelően módosították. Az SSM-összetételben üléselő bizottságok a Felügyeleti Testület felé, illetve bizonyos kérdésekben a Kormányzótanácsnak tartoznak beszámolóval. A saját eljárásrendjének megfelelően a Felügyeleti Testület az alelnököt is megbízza, hogy az Igazgatóság közvetítésével az összes hasonló tevékenységről beszámoljon a Kormányzótanácsnak.

1. táblázat

Az SSM-nek megfelelő összetételben üléselő eurorendszer/KBER bizottságok

Eurorendszer/KBER Kommunikációs Bizottsága (ECCO)
Pénzügyi Stabilitási Bizottság (FSC)
Emberi Erőforrások Konferenciája (HRC)
Belső Ellenőrzési Bizottság (IAC)
Informatikai Bizottság (ITC)
Jogi Bizottság (LEGCO)
Szervezetfejlesztési Bizottság (ODC)
Statisztikai Bizottság (STC)

1.4.7 Küldetési nyilatkozatok

Az új felügyeleti funkció figyelembevétele céljából a Kormányzótanács 2015 januárjában elfogadta az [EKB küldetési nyilatkozatának](#) átdolgozott változatát és az [SSM küldetési nyilatkozatát](#), elsősorban azzal a céllal, hogy a legmagasabb nemzetközi követelményeknek megfelelő felügyeleti módszertant fejlesszenek ki.

1.5 A szoros együttműködésre vonatkozó keretrendszer

Az SSM-rendelet értelmében az eurót még be nem vezetett EU-tagállamok a szoros együttműködésen alapuló rendszer keretében csatlakozhatnak az SSM-hez. Míg az EKB és a folyamodó tagállam illetékes hatósága közötti szoros együttműködés kialakításának fő feltételeit az SSM-rendelet 7. cikkében fektették le, az eljárási vonatkozásokat a 2014. február 27-én hatályba lépett [EKB/2014/5 határozat](#) írja elő.

Az [EKB/2014/5 határozat](#) előírja, hogy a mechanizmusban részt nem vevő tagállamnak a szoros együttműködésre vonatkozó hivatalos kérelmet legalább öt hónappal az előtt az időpont előtt be kell nyújtania, amelytől az SSM-ben részt kíván venni. A kérelemben a folyamodó tagállamnak vállalnia kell, hogy az országban székhellyel rendelkező hitelintézetek átfogó értékeléséhez szükséges adatokat az EKB rendelkezésére bocsátja. Emellett vállalnia kell, hogy az országos jogszabályokat a következők szerint módosítja: (i) az EKB által az SSM-rendeletnek megfelelően hozott jogszabályok jogilag kötelező erejűek és érvényesíthetőek a kérelmező tagállamban; (ii) az adott tagállam illetékes nemzeti hatósága és kijelölt nemzeti hatósága tiszteletben tartja az EKB által a szoros együttműködési keretrendszernek megfelelően kiadott utasításokat, iránymutatásokat és felhívásokat.

A szoros együttműködésre irányuló kérelem értékelése során az EKB-nak jogában áll a kérelmező tagállamtól további adatokat bekérnie, ugyanakkor figyelembe veheti az adott tagállam INH-ja által a belföldi bankszektorról esetleg készített átfogó értékelés megállapításait is, feltéve, hogy az értékelés során alkalmazott módszertan megfelel a EKB normáknak, és a megállapításai még mindig aktuálisak.

Ahol az EKB megítélése szerint a kérelmező tagállam megfelel az SSM-rendeletben a szoros együttműködés kialakításának feltételeként megszabott kritériumoknak, és amint az érintett tagállam bankszektorának átfogó értékelése lezajlott, az EKB határozatot címez a tagállamhoz, hivatalosan is létrehozva a szoros együttműködést. Amennyiben a kritériumokat nem teljesítik, az EKB határozatot hoz a szoros együttműködés kialakításáról szóló kérelem elutasításáról, indokolva a határozatot. Ugyanakkor bizonyos feltételek mellett minden szoros együttműködési megállapodás – a szóban forgó tagállamnak címzett EKB-határozattal és az illető tagállam kérésére is – felfüggeszthető vagy semmissé tehető.

2014 során nem érkezett hivatalos együttműködési kérelem, bár néhány tagállam nem hivatalosan további pontosítást kért a vonatkozó eljárásról.

1.6 Az SSM mint az európai és globális felügyeleti felépítmény része

1.6.1 Európai uniós és nemzetközi együttműködés

Az EKB mint az egész euroövezeti bankrendszer felügyelete az INH-kkal együtt van legjobban pozícionálva ahhoz, hogy felfedezze a kialakuló kockázatokat, és meghatározza a súlyponti kérdéseket. Következésképpen lehetősége van pénzügy-

politikai aggodalmak megfogalmazására és szabályozói változások szükségességének megállapítására a következő uniós és nemzetközi fórumokon:

- Európai Bankhatóság (EBH);
- Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT);
- Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS).

Az EKB bankfelügyelete aktívan részt vesz ezeken a fórumokon, és rajtuk keresztül befolyásolni tudja a szabályozói vitát.

Az INH-kkal együtt emellett szorosan együttműködik az Európai Bizottsággal és az EBH-val az egységes európai szabálykönyv kidolgozásában. Ez a dokumentum összehangolt, közös prudenciális szabályokat kíván lefektetni, amelyeket mind a jelentős, mind a kevésbé jelentős hitelintézeteknek az egész unióban tiszteletben kell tartaniuk. A szabálykönyv másik rendeltetése az átfedések lehető legkisebbre szorítása és az együttműködésből eredő előnyök lehető legjobb kiaknázása.

Az EKB bankfelügyeleti tevékenységének egyik legfontosabb feladata olyan közös módszertanok és szabványok kidolgozása, amelyek euroövezet-szerte következetesen alkalmazandók. Ezzel összefüggésben az EKB az egységes felügyeleti kézikönyv mellett az EBH által kidolgozott és az Európai Bizottság által elfogadott kötelező technikai szabványokat követ.

1.6.2 Egyetértési megállapodások az EU-n kívüli országokkal

Az EKB megítélése szerint a kiválasztott partnerekkel való információcsere elengedhetetlen felügyeleti feladatainak sikeres és hatékony ellátása érdekében. A felügyeletek között az unión kívüli, harmadik országot is érintő fontosabb adatok és vizsgálati eredmények cseréjét egyetértési megállapodások teszik lehetővé. Az SSM-rendelet 8. cikke értelmében az EKB-nak lehetősége van arra, hogy „kapcsolatokat létesítsen és igazgatási megállapodásokat kössön harmadik országok felügyeleti hatóságaival és közigazgatásával, valamint nemzetközi szervezetekkel”.

Az EKB az SSM-re való zökkenőmentes áttérés érdekében kapcsolatban van az érintett harmadik országbeli fogadó felügyeletekkel. Kétlépéses megközelítést alkalmaz:

- Az első, átmeneti szakaszban csatlakozik az euroövezeti INH-k és a harmadik országbeli felügyeletek között már megkötött általános és/vagy konkrét pénzügyi intézményekre vonatkozó egyetértési megállapodásokhoz.
- A második, "állandósultabb" szakasza akkor veszi kezdetét, amikor az EKB saját közös együttműködési megállapodásokról kezd tárgyalni az érintett felügyeletekkel.

2 Az SSM alapjainak lerakása

A 2013. november 3. előtt végzett előkészületek

A 2012. június 29-i euroövezeti csúcstalálkozót követően az EKB a nemzeti bankfelügyelettel szoros együttműködésben megkezdte az SSM-rendelet 2013. november 3-i hatályba lépését megelőző előkészítő munkálatokat.

Az előkészületeket az euroövezeti központi bankok és illetékes nemzeti hatóságok (INH-k) képviselőiből álló, az EKB elnöke vezette **magas szintű felügyeleti csoport** irányította.

A technikai jellegű előkészítő feladatokat a magas szintű csoportnak beszámolási kötelezettséggel tartozó **felügyeleti akciócsoport** végezte, amelyben az INH-k és NKB-k magas szintű képviselői is részt vettek. Az akciócsoport tagjaiból ezenfelül külön projektcsoport alakult a felügyeleti hatóságok közötti kommunikáció és együttműködés erősítése céljából, amely iránymutatást is biztosít az előkészületekben részt vevő összes munkatárs számára. Az akciócsoport a technikai feladatokat öt tevékenységi irányra osztotta fel az alábbiak szerint:

- az euroövezet bankrendszerének kezdeti feltérképezése (1. tevékenységi irány);
- az SSM jogi keretei (2. tevékenységi irány);
- az SSM felügyeleti modelljének kidolgozása (3. tevékenységi irány);
- az SSM adatszolgáltatási keretrendszerének kidolgozása (4. tevékenységi irány);
- a hitelintézetek átfogó értékelésének kezdeti előkészítése (5. tevékenységi irány).

Az SSM-rendeletben előírt átmenet éve

Az SSM-rendelet 2013. november 3-án lépett érvénybe. A rendelet értelmében az EKB egy évet kapott az SSM felépítésére, mielőtt 2014. november 4-ével hivatalosan átvette a felügyeleti feladatokat. Ezek a hónapok a rendkívül intenzív előkészületek jegyében teltek, ahogy lezajlott:

- az SSM irányítási struktúráinak létrehozása;
- az SSM felügyelet jogi keretrendszerének véglegesítése;
- az SSM felügyeleti modelljének kidolgozása;
- az EKB felügyeleti funkciójával kapcsolatos szervezeti egységek kiépítése és munkaerő-felvétel.

Mindezzel párhuzamosan az EKB lebonyolította a jelentősnek minősített bankok átfogó értékelését, amely minden részletre kiterjedő eszközminőségi vizsgálatot és stressztesztet is magában foglalt.

2.1 Jogi keretrendszer

2.1.1 SSM-keretrendelet

A rendelet 6(7) cikke értelmében az EKB köteles olyan keretrendszert bevezetni és nyilvánosságra hozni, amely az SSM-en belüli EKB–INH együttműködés gyakorlati vonatkozásait irányítja. A keretrendszer az [SSM-keretrendelet](#) formájában öltött testet, amelyet 2014. április 25-én tettek közzé, és 2014. május 15-én lépett hatályba.

Az SSM-keretrendelet az SSM-rendelet 6. cikkének (7) bekezdésében egyértelműen megnevezett aspektusokkal foglalkozik, mégpedig:

- (i) az intézmények jelentőségének felméréséhez alkalmazandó módszertan;
- (ii) a jelentős hitelintézetek felügyeletére vonatkozó együttműködési eljárások;
- (iii) a kevésbé jelentős hitelintézetek felügyeletére vonatkozó együttműködési eljárások.

A keretrendelet ezen felül olyan aspektusokkal is foglalkozik, amelyek túlmutatnak az SSM-rendelet 6. cikkében megnevezetteknél, így például kitér olyan témákra is mint az engedélyezési eljárások, a befolyásoló részesedések, az engedély-visszavonás (amelyekre együttesen az SSM-mel kapcsolatos közös eljárások néven szoktak utalni – lásd 3.4 pont) valamint a vizsgálati jogkörökre, a közigazgatási szankciók rendszerére, a makroprudenciális felügyeletre és a szoros együttműködésre vonatkozó eljárásokra. A keretrendelet az EKB felügyeleti határozatainak elfogadása során alkalmazandó jogszerű eljárás mód fő szabályait, például a meghallgatáshoz való jog, ügyiratokba való betekintés is lefekteti.

Az [SSM-keretrendelet](#) 2014. február 7. és március 7. között rendezett nyilvános konzultáció után fogadták el. Az EKB 2014. február 19-én nyilvános meghallgatást is tartott, amelyen az érdekeltek első alkalommal teheték fel a jogszabálytervezettel kapcsolatos kérdéseiket. A konzultációs időszak lezárultáig az EKB [36 válaszdától](#) kapott észrevételeket. Ezek többek között európai és nemzeti piaci és banki szervezetektől, pénz- és hitelintézetektől, (nem euroövezeti) központi bankoktól és felügyelektől, pénzügyminisztériumoktól, valamint jogászoktól érkeztek. Az [észrevételek](#) megjelentek az EKB honlapján.

A legtöbb technikai jellegű volt, konkrét rendelkezések pontosítását vagy módosítását kérték, ami a keretrendelet-tervezetben javasolt általános megközelítés széles körű támogatottságát jelzi. A leggyakrabban említett témakörök között voltak az EKB felügyeleti határozatainak elfogadása során alkalmazandó eljárási szabályok (például meghallgatáshoz való jog, ügyiratokba való betekintés, nyelvhasználat), a

felügyelt szervezetek jelentőségének értékelése során alkalmazott módszertan, a határon átnyúló tevékenység engedélyezésére vonatkozó eljárások, szoros együttműködési rendszer és a kevésbé jelentősnek minősülő felügyelt szervezetek státusza.

Több észrevételben a közös felügyeleti csoportok működésével és a helyszíni ellenőrzésekkel kapcsolatban, valamint általánosabb jelleggel, az SSM 2014 novemberében induló működési módjáról is kérdeztek.

Az EKB weboldalán közzétettek egy [visszajelzési nyilatkozatot](#), amelyben részletesebben foglalkoznak a konzultációs észrevételekkel, és áttekintést adnak az SSM-keretrendelet belőlük eredő módosításairól.

2.1.2 A jelentős pénzügyi intézetek jegyzékéről szóló határozatok

Az SSM-rendelet értelmében, valamint összhangban az SSM-keretrendelet megfelelő rendelkezéseivel, az EKB kötelessége annak meghatározása, hogy az euroövezet mely hitelintézeteit minősítsék jelentősnek. Az egyes hitelintézeteket 2014. szeptember 4-ig kellett kiértékelni besorolásukról, de előtte még lehetőségük volt elmondani véleményüket. Az EKB az említett időpontban közzétette weboldalán a [jelentős felügyelt szervezetek és a kevésbé jelentős hitelintézetek jegyzékét](#).

A jelentőség felmérése

Az eljárást az EKB az INH-kkal szoros együttműködésben folytatta le az SSM-rendeletben lefektetett és a 2014 áprilisában elfogadott SSM-keretrendeletben konkretizált feltételekkel összhangban (lásd a 2. táblázatot).

A határon átnyúló tevékenységen alapuló jelentőségi ismerv esetében, amely általános szinten került említésre az SSM-rendeletben, a keretrendelet 59. cikkében a következő három feltételt vezetik be:

- A felügyelt csoport anyavállalatának a mechanizmusban részt vevő egyénél több tagállamban létesített leányvállalattal kell rendelkeznie.
- A csoport teljes eszközállományának meg kell haladnia az 5 milliárd eurót (ezt a feltételt a kis hitelintézetek kizárása céljából az országos szintű jelentőséget előíró kritériumnál is bevezették, amelyek esetleges tönkremenetele egyáltalán nem vagy csak kis mértékben érintené a szóban forgó tagállamot vagy az EU-t).
- A csoport határon átnyúló eszközeinek a teljes eszközállományon belüli aránya, illetve a hasonló kötelezettségeknek az összes forráson belüli aránya meghaladja a 20 %-ot. Vélhetően ez az arány jelzi, hogy a határon átnyúló nyitott kockázati pozíciók az SSM több részt vevő tagállamában is szétterjedtek.

2. táblázat

Jelentőségi ismérvek

Méret	teljes eszközállománya meghaladja a 30 milliárd eurót
Gazdasági jelentőség	az egész EU vagy bármely, a mechanizmusban részt vevő tagállam gazdasága tekintetében (konkrétan, ha a teljes eszközállomány meghaladja az 5 milliárd eurót és egy részt vevő tagállam GDP-jének 20%-át)
Határon átnyúló tevékenység	a teljes eszközállománya meghaladja az 5 milliárd eurót és a határon átnyúló eszköz-/kötelezettségállománya teljes eszköz-/forrásállományon belüli aránya 20 % felett van egyenél több SSM-ben részt vevő országban
Közvetlen állami pénzügyi segítség	kért, illetve kapott pénzforgást az Európai Stabilitási Mechanizmustól vagy az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköztől
A három legjelentősebb pénzügyi intézet	a felügyelt szervezet a mechanizmusban részt vevő tagállam három legjelentősebb hitelintézete közé tartozik

2014 márciusában a Felügyeleti Testület megkezdte a jelentőség felmérését, ami azt jelentette, hogy az érintett INH-kkal szoros együttműködésben összegyűjtötte és elemezte a szükséges információkat. Az elemzés alapján ezután értesítette az érintett pénzügyi intézeteket arról, hogy jelentősnek kívánja minősíteni őket, és lehetőséget biztosított számukra, hogy e kérdéskörben megtegyék észrevételeiket. Ezzel egy időben weboldalán közzétette a jelentős pénzügyi intézetek előzetes jegyzékét.

A jelentősnek minősített pénzügyi intézetek észrevételeinek értékelése után az EKB véglegesítette a jegyzéket. Az egész folyamat – a hitelintézetek értékelése, a határozatok előkészítése és elfogadása, valamint az ezekről szóló értesítés eljuttatása több mint 120 pénzügyi intézet és csoport részére az érintettek hivatalos nyelvén – jelentős elemzési, jogi és logisztikai kihívásokkal járt. A több mint 3500 kevésbé jelentős pénzügyi intézet jegyzékének összeállítása szintén többszöri egyeztetést igényelt az INH-kkal. Az EKB 2014. szeptember 4-én tette közzé weboldalán a [jelentős felügyelt és a kevésbé jelentős pénzügyi intézetek jegyzékét](#).

Az értékelés eredményeként 120 hitelintézetet vagy csoportot minősítettek jelentősnek. Az ezen pénzügyi intézetekre alkalmazott, jelentőségre vonatkozó kritériumokat az alábbi táblázat ismerteti.

3. táblázat

A jelentőség elbírálásának eredménye

Jelentőséget meghatározó kritérium	Hitelintézetek/csoportok száma
Méret	97
Gazdasági jelentőség	13
Határon átnyúló tevékenység	3
A felügyelt szervezet a mechanizmusban részt vevő tagállam három legjelentősebb hitelintézetének egyike	7

Ebből a körből négy kivétellel valamennyi hitelintézet átesett az átfogó értékelésen.

- Közülük három a határon átnyúló tevékenység szempontja alapján minősült jelentősnek, amelyet az átfogó értékelés hatókörének meghatározásakor még nem vettek figyelembe. Ezeket a viszonylag kis méretű hitelintézeteket 2015 folyamán vonják átfogó értékelés alá, más olyan pénzügyi intézetekkel együtt, amelyek a 2014. év végi adatok alapján várhatóan teljesítik a jelentőssé minősítés feltételeit.

- A negyedik eset az egységes felügyeleti mechanizmuson kívüli bankcsoport egyik fiókintézete, amely ennél fogva nem tartozott a vizsgálat hatókörébe.

Ugyanakkor az átfogó értékelésbe bevont pénzüintézetek közül összesen 11-et minősítettek kevésbé jelentőssé, főként a méretükre vonatkozó friss információk következtében (valamint figyelembe véve, hogy az átfogó értékeléshez az összes potenciálisan jelentős hitelintézet kiszűrése céljából a hivataloshoz képest 10%-kal alacsonyabb méretküszöböt alkalmaztak).

Különleges körülmények

Az SSM-keretrendelet 70. cikke kimondja, hogy a pénzüintézetek jelentőségének értékelésekor fennállhatnak olyan különleges körülmények, amelyek a jelentős felügyelt szervezet kevésbé jelentősnek történő minősítését indokolhatják annak ellenére, hogy hivatalosan megfelel a jelentőssé minősítés szempontjainak.

Az EKB az érintett INH-kkal közösen három olyan esetet azonosított, amelyben a pénzüintézetet kevésbé jelentősnek minősítették, noha megfelelt a jelentőséget meghatározó hivatalos kritériumoknak.

Litvánia euroövezeti csatlakozásának következményei

Tekintettel arra, hogy az EU Tanácsa hivatalosan jóváhagyta Litvánia 2015. január 1-ji euroövezeti csatlakozását, az EKB 2014 decemberében értesítette a három érintett litván pénzüintézetet, hogy jelentősnek kívánja nyilvánítani őket (mindhárom esetben arra a kritériumra hivatkozva, hogy az érintett pénzüintézet „a mechanizmusban részt vevő tagállam három legjelentősebb hitelintézetének egyike”). Mivel a pénzüintézetek egyikétől sem érkezett észrevétel, az EKB 2015 januárjában jelentősnek nyilvánította őket.

A jegyzék aktualizálása

Az EKB legalább évente köteles felülvizsgálni, hogy az adott felügyelt szervezet jelentős-e vagy kevésbé jelentős, amire 2015 későbbi szakaszában kerül majd sor, amint a felülvizsgálathoz szükséges adatok (pl. a 2014-es teljes eszközállomány) rendelkezésre állnak. 2014. szeptember 4. óta több jelentős és kevésbé jelentős bankcsoport is jelezte az EKB-nak, hogy módosult a csoportstruktúrája. A bejelentések fényében az EKB több esetben is módosította jelentőséggel kapcsolatos eredeti döntését (a változások a leányvállalatok jegyzékét érintették). A [jelentős felügyelt szervezetek és a kevésbé jelentős hitelintézetek jegyzékét](#) e módosítások alapján 2015 februárjában aktualizálták. Az EKB a jövőben is rendszeresen aktualizálni fogja a listákat.

2.1.3 A monetáris politikai és a felügyeleti tevékenység elkülönítése

Az SSM-rendelet értelmében az EKB a hitelintézetek biztonságának és szilárdságának, valamint a pénzügyi rendszer stabilitásának védelmét szolgáló bankfelügyeleti feladatokat is köteles ellátni, és ennek során meg kell felelnie a különválasztás elvének. Az összeférhetetlenség elkerülése érdekében és annak biztosítására, hogy minden feladatkör ellátása a vonatkozó céloknak megfelelően történjen, a felügyeleti tevékenységet a monetáris politikaitól teljesen elkülönítve kell végezni. A különválasztás elve többek között a célok, a döntéshozatali folyamatok és feladatok szétválasztását jelenti, beleértve a Kormányzótanács szintjén történő szervezeti és eljárási elkülönítést.

A különválasztás elvének alkalmazása

2014 elején az EKB intézkedéssorozatot hajtott végre a szervezeti és eljárási elkülönítés érdekében, különösen ami a két szakpolitikai funkció döntéshozatali folyamatainak szétválasztását illeti. A határozatok kidolgozására és végrehajtására – az EKB Kormányzótanácsától elkülönített – független Felügyeleti Testületet hoztak létre. Ezenfelül az EKB eljárási szabályzata is módosult: most már a Felügyeleti Testülethez és a Kormányzótanáccsal folytatott együttműködéséhez kapcsolódó szervezeti és eljárási vonatkozások szabályozására is kiterjed. A módosítások egyike az a szabály, hogy a Kormányzótanács felügyeleti témában tartott tanácskozásait szigorúan, külön napirend és ülések formájában elkülönítik a más témájú megbeszélésektől.

A szakértői szintű elkülönítést a négy főigazgatóságnak és a Felügyeleti Testület titkárságának megalapítása is biztosítja, amelyek funkcionális szempontból a Felügyeleti Testület elnökének és alelnökének tartoznak beszámolási kötelezettséggel. Bővebb tájékoztatásért lásd az 1.4 pontot.

Az EKB határozata a monetáris politikai és a felügyeleti feladatok elkülönítéséről

Az SSM-rendelet a fentiek mellett előírja, hogy az EKB-nak belső szabályokat – így többek között a szakmai titoktartásra és az információcserére vonatkozó előírásokat – kell elfogadnia és nyilvánosságra hoznia egyfelől a felügyeleti szakterület, másfelől pedig a monetáris politikai és egyéb feladatok különválasztásáról.

2014. szeptember 17-én az EKB határozatot ([EKB/2014/39](#)) fogadott el a monetáris politikai és felügyeleti funkciói közötti elkülönítés végrehajtásáról, amely 2014. október 18-án lépett hatályba.

A határozat az általános alapelvekre összpontosít, teret engedve a belső eljárásokra vonatkozó további konkrét megoldásoknak. Többek között a szervezeti vonatkozásokra és a két szakterület közötti információcserére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.

A **szervezeti elkülönítés** tekintetében a határozat lehetővé teszi, hogy az EKB a monetáris politikai és a felügyeleti szakterület számára egyaránt támogatást nyújtó, közös szolgálatokat hozzon létre, amennyiben e támogatás nem vezet összeférhetetlenséghez. Ezzel elkerülhető a támogató funkciók megkettőzése, így garantálható a hatékony, eredményes szolgáltatás.

Ami az **információcserét** illeti, a határozatban a szakterületek közötti információmegosztást előíró szabályok lehetővé teszik, hogy az EKB sikeresen és hatékonyan lássa el sokrétű feladatait, ugyanakkor elősegítik a bizalmas információk megfelelő védelmét és annak elkerülését, hogy a két terület nemkívánatos módon befolyásolja egymást. A határozat kimondja, hogy az EKB-n belüli információminősítés és -megosztás alapvető kereteit az EKB titoktartási szabályozása képezi.

A bizalmas információkat minden esetben kizárólag azokkal osztják meg, akikkel szükséges, szem előtt tartva, hogy a két szakterület kitűzött céljai ezáltal ne sérüljenek. Összeférhetetlenség esetén az Igazgatóság hoz döntést a bizalmas információkhoz való hozzáférési jogokról.

A monetáris politikai és felügyeleti funkciók közötti bizalmas információcserével kapcsolatban a határozat kiköti, hogy az anonimizált FINREP- és COREP-adatok², valamint a bizalmas összesített információk (amelyek sem az egyes bankokra vonatkozó információt, sem a szakterületek politikájával kapcsolatos különleges információt nem tartalmaznak) a titoktartási szabályozással összhangban megoszthatók. A nyers adatok esetében – mint például az egyes felügyeleti banki adatok és értékelések (különösen az egyes hitelintézetekre vonatkozó vagy a szakpolitikával kapcsolatos különleges információk) – a hozzáférés még korlátozottabb, és kizárólag az Igazgatóság jóváhagyásával történhet meg.

Az EKB megkezdte az információcserére szolgáló belső keretrendszer kialakítását.

Mindent egybevetve, az EKB monetáris politikai és mikroprudenciális feladatköre közötti összeférhetetlenség megakadályozásáról már igen stabil keretrendszer gondoskodik.

2.2 Az SSM felügyeleti modellje

A nemzeti felügyeleti tapasztalatokra építve jelentős erőfeszítés történt az SSM felügyeleti modelljének kialakítására. Közös felügyeleti csoportok alakultak, amelyek egyértelműen az SSM felügyeleti szervezetének sarokkövét jelentik. Elkészült a bankfelügyelet során alkalmazandó eljárásokat az SSM munkatársaival ismertető felügyeleti szabályzat, amelyet már aktualizáltak is. 2014 szeptemberében

² A FINREP (pénzügyi beszámolási rendszer) és a COREP (egységes jelentéstételi rendszer) az EBH végrehajtás-technikai standardjainak (ITS) része. A FINREP pénzügyi információk gyűjtésére szolgáló rendszer, amelynek keretében a banki intézmények éves pénzügyi kimutatásukat (mérleg, eredménykimutatás és részletes mellékletek) szabványosított formában készítik el. A COREP szintén standardizált formában gyűjti az 1. pillér kiszámítására vonatkozó információkat, vagyis a saját tőkével, a levonásokkal és a tőkekövetelményekkel (hitel-, piaci és működési kockázat), valamint a nagy kockázati pozíciókkal kapcsolatos adatokat.

megjelent a „[Guide to banking supervision](#)” (Útmutató a bankfelügyelethez) című dokumentum, amelynek célja, hogy bemutassa az SSM felügyeleti modelljét a felügyelet alatt álló pénzüintézetek és a nagyközönség számára. Végül pedig kidolgozták a kevésbé jelentős pénzüintézetek felügyeleti felvigyázásának és közvetett felügyeletének működési kereteit.

2.2.1 A felügyeleti szabályzat

A felügyeleti szabályzat az alkalmazottaknak szóló belső dokumentum. A jelentős és kevésbé jelentős pénzüintézetek felügyeletének folyamatait, eljárásait és módszertanát taglalja, kitérve a mechanizmusban részt vevő tagállamok és más országok INH-ival történő együttműködést szolgáló eljárásokra.

A szabályzat többek között a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás (SREP), a helyszíni és helyszínen kívüli vizsgálatok, a kockázatfelmérések és a modellellenőrzések módszertanát is tartalmazza.

A felügyeleti szabályzat döntő fontosságú annak biztosítása szempontjából, hogy az egész bankunióban azonos felügyeleti normákat alkalmazzanak. A megalkotása során tett erőfeszítések kiegészítik az EBH uniós szintű harmonizációt elősegítő munkáját.

A szabályzatot a mechanizmusban részt vevő tagállamok bevett felügyeleti gyakorlata alapján állították össze, és a felügyeleti gyakorlat megfelelő konvergenciájának előmozdítása érdekében az összes részt vevő tagállamban alkalmazni kell.

A Felügyeleti Testület 2014 szeptemberében jóváhagyta a felügyeleti szabályzat módosított, az SREP eljárásra összpontosító változatát, amelyet felhasználtak a 2015. évi tevékenység tervezéséhez. A szabályzatot belső értékelések, nemzetközileg elfogadott viszonyítási pontok és a nemzetközi szabályozási fejlemények alapján folyamatosan felülvizsgálják és fejlesztik: „élő” dokumentum, amely rendszeresen frissül, hogy tükrözze a piaci fejleményeket és az új felügyeleti gyakorlatot.

Guide to banking
supervision

2.2.2 A bankfelügyeletről szóló útmutató

2014. szeptember 29-én az EKB közzétette a „Guide to banking supervision” (Útmutató a bankfelügyelethez) című dokumentumot. Ez egyike volt az Európai Parlament és az EKB közötti intézményközi megállapodásban előírt, az EKB által 2014-ben végrehajtandó, kritikus fontosságú intézkedéseknek.

Az útmutató felhasználóbarát módon mutatja be az SSM általános működését, és áttekintést nyújt a jelentős és kevésbé jelentős hitelintézetek felügyeletében alkalmazott főbb folyamatokról, eljárásokról és módszertanról. Így például ismerteti a közös felügyeleti csoportok munkáját, és meghatározza, hogyan működjenek együtt az EKB bankfelügyelethez tartozó szervezeti egységei a különféle felügyeleti

folyamatokban. A szükség szerint aktualizálandó útmutató célja, hogy segítse a felügyelt szervezeteket abban, hogy jobban megértsék az SSM fő felügyeleti folyamatait.

Az SSM-rendeletre és az SSM-keretrendeletre épülő útmutató az euroövezet összes hivatalos nyelvén elérhető, beleértve a litván nyelvet is. A dokumentum jogilag nem kötelező érvényű.

2.2.3 A közös felügyeleti csoportok

A közös felügyeleti csoportok feladata a jelentős bankcsoportok folyamatos felügyelete, valamint az EKB kapcsolódó felügyeleti határozatainak végrehajtása. A közös felügyeleti csoportok, amelyek EKB-komponensét az I. és a II. MF főigazgatóságon belül hozták létre, tekintendők a jelentős szervezetek SSM-beli felügyeletének fő operatív eszközeinek. Tagságuk az EKB és az INH-k alkalmazottaiból áll, akik az EKB kijelölt szakértőjének (a közös felügyeleti csoport koordinátorának) és az INH részéről egy vagy több alkoordinátornak a felügyelete alatt dolgoznak.

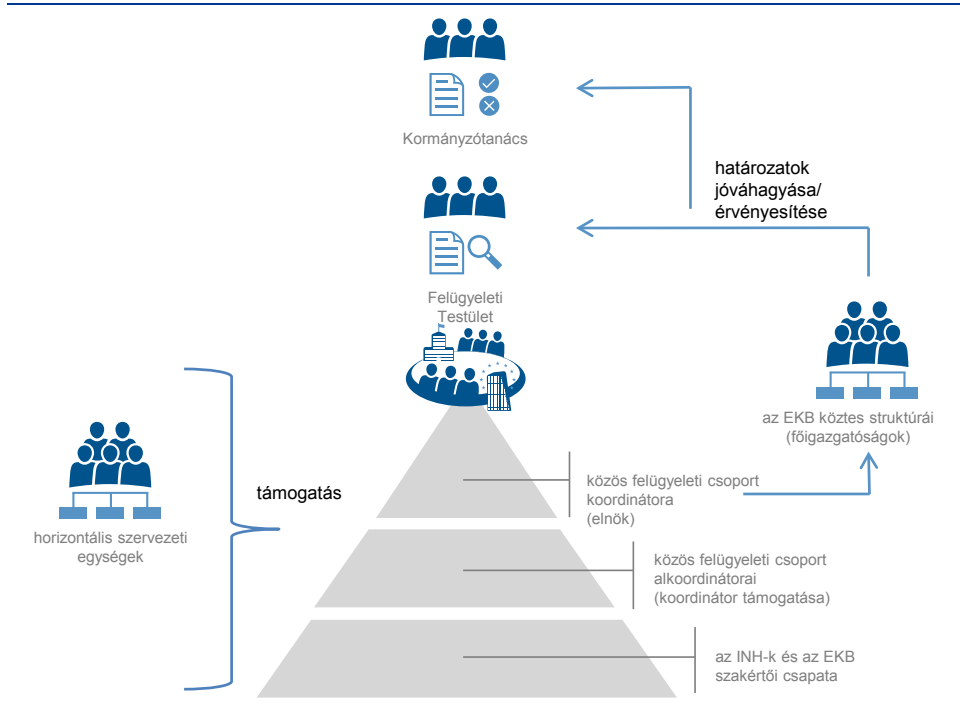
A csoportok hivatalosan 2014. november 4-én kezdték meg működésüket. Az előkészítő munkálatok azonban már korábban, az INH-től kapott aktákban szereplő, az egyes pénzüzetek korábbi felügyeletére és kockázati profiljára vonatkozó adatok összeállításával és kiértékelésével megkezdődtek. Szintén az előkészítés részét képezték az INH-kkal és a felügyelt csoportokkal tartott nyitóértekezletek és további megbeszélések, valamint az EKB közös felügyeleti csoporttagjainak megfigyelőként történő részvétele a felügyeleti kollégiumok és válságkezelő csoportok megbeszélésein. Ez minden felügyelt csoport esetében elősegítette a felügyeleti prioritások meghatározását, a fő kockázatok feltérképezését, a fizetőképesség felmérését és a 2015. évi felügyeleti tevékenység tervezését.

A munka jelenlegi szakaszában a folyamatok hatékonyabbá tétele, valamint a csoportok konvergenciája és evolúciója zajlik, amelynek révén egységesebbé válnak, továbbá szorosabb együttműködés alakul ki a tagok között.

A felügyelet intruzív megközelítése többek között a szoros együttműködés formájában jelenik meg – nem csupán a bankok vezetésével, hanem felügyelőbizottságával, igazgatóságával és az ezen testületeken belül létrehozott bizottságokkal is (különös tekintettel a kockázatkezelési bizottságra és a számvizsgáló bizottságra). Így a közös felügyeleti csoportok átláthatják a szervezet stratégiáját és kockázati profilját, valamint jobban megérthetik, hogyan zajlik a stratégiai döntéshozatal az adott pénzüzetben. Ebbe beletartozik a kockázatvállalási kultúrának és a kockázatvállalási hajlandóság rendszerének felmérése, az irányítási struktúráktól egészen a szervezeti egységekig.

4. ábra

A közös felügyeleti csoportok működése

A közös felügyeleti csoportok az átfogó értékelés utolsó szakaszában is részt vettek, tájékoztatták (a „felügyeleti párbeszéd” részeként) a bankokat az előzetes eredményekről, azok 2014. október 26-i közzététele előtt. Ezenfelül ők feleltek mind a mennyiségi, mind a minőségi jellegű intézkedésekhez kapcsolódó utólagos tevékenységek figyelemmel kíséréséért. Utóbbi – 2014-ben megkezdett – feladat a 2015. évi felügyeleti vizsgálati programokban is szerepel (lásd a 3.2.2 pontot).

Az átfogó értékelést érintő legfontosabb utólagos tevékenység a következők figyelemmel kísérése volt:

- (i) az elszámolt céltartalékok, a hitelkockázati átsorolások és az eszközminőség-vizsgálati eredmények fényében végzett egyéb számszaki korrekciók;
- (ii) a belső folyamatokra, a vizsgálat informatikai és egyéb minőségi jellegű megállapításaira vonatkozó javaslatok végrehajtása;
- (iii) a hitelintézetek tőkehiány esetén bemutatandó tőketerveinek megfelelősége;
- (iv) a javasolt tőketervek betartása.

Végezetül és általánosabb értelemben a közös felügyeleti csoportok feladata volt az átfogó értékelés eredményét tükröző, 2015-ben végrehajtandó SREP-határozatok tervezetének kidolgozása.

Az átfogó értékeléshez tartozó utólagos intézkedések részletes áttekintése a 3.1 pontban található.

5. ábra

2014. évi felügyeleti tevékenységek

Amint az 5. ábra mutatja, a közös felügyeleti csoportok munkájának második jelentős iránya a 2015-ös felügyeleti tevékenység előkészítésének elindítása volt (lásd: 3.2). Ez három fő elemből állt: a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás (SREP) 2015-ben végrehajtandó határozataiból, a 2015-ös felügyeleti vizsgálati programból (SEP), valamint a kockázatértékelési rendszer (RAS) gyakorlati teszteléséből:

• Az SREP határozatai

A 2015-ös végrehajtásra 2014-ben előkészített SREP-határozatok és a kapcsolódó felügyeleti intézkedések nagyrészt az INH-k által végzett éves felülvizsgálat és értékelés, valamint az átfogó értékelés eredményein

alapultak, beleértve a hitelintézeti tőketervek értékelését is. Ez a folyamat a csoportok integrációjának előmozdításában, az információ- és véleménycserében, valamint az egyes bankok kockázati profiljának pontosabb felügyeleti megismerésében és kiértékelésében is fontos szerepet játszott. Szükség esetén az EBH részvételével felügyeleti kollégiumokat is összehívtak.

• SEP

A folyamatos felügyeletet, helyszíni vizsgálatokat és belső modelleket érintő 2015-ös felügyeleti tevékenységet meghatározó SEP előkészítésére jelentős mértékben kedvezően hatott az SREP megvalósítása. A tervezési feladatot a IV. MF főigazgatóság horizontális szolgálataival és az INH-kkal szoros együttműködésben végezték, gondoskodva arról, hogy a közös felügyeleti csoportok által 2015-re meghatározott legfontosabb prioritások szerepeljenek a programban.

• Kockázatértékelési rendszer

A kockázatértékelési rendszer az év folyamán végzett kockázatértékelések eredményének elemzési módszertanát és rögzítési keretrendszerét biztosítja. A közös felügyeleti csoportok a IV. MF főigazgatósággal együttműködésben folyamatosan végezték a kockázatértékelési rendszer minden aspektusának gyakorlati tesztelését a módszertan finomhangolása, valamint a problémás módszertani területek azonosítása és korrekciója érdekében.

2.2.4

A kevésbé jelentősnek minősülő hitelintézetek felügyeletének keretei

Az EKB – különösen a III. MF főigazgatóság – és az INH-k közös munkájának köszönhetően 2014-ben jelentős eredményt sikerült felmutatni a kevésbé jelentős pénzintézetek felügyeleti felvigyázására és közvetett felügyeletére szolgáló működési keretek kidolgozása terén. Ennek elsődleges célja az SSM mint osztatlan felügyeleti rendszer egységének biztosítása, amelyet a szigorú felügyeleti normák következetes alkalmazása, valamint az EKB és az INH-k közötti hathatós együttműködés jellemez.

Míg az EKB a rendszer működése felett felvigyázói szerepet tölt be, a kevésbé jelentős pénzintézetek közvetlen felügyelete teljes egészében az INH-k hatáskörében marad.

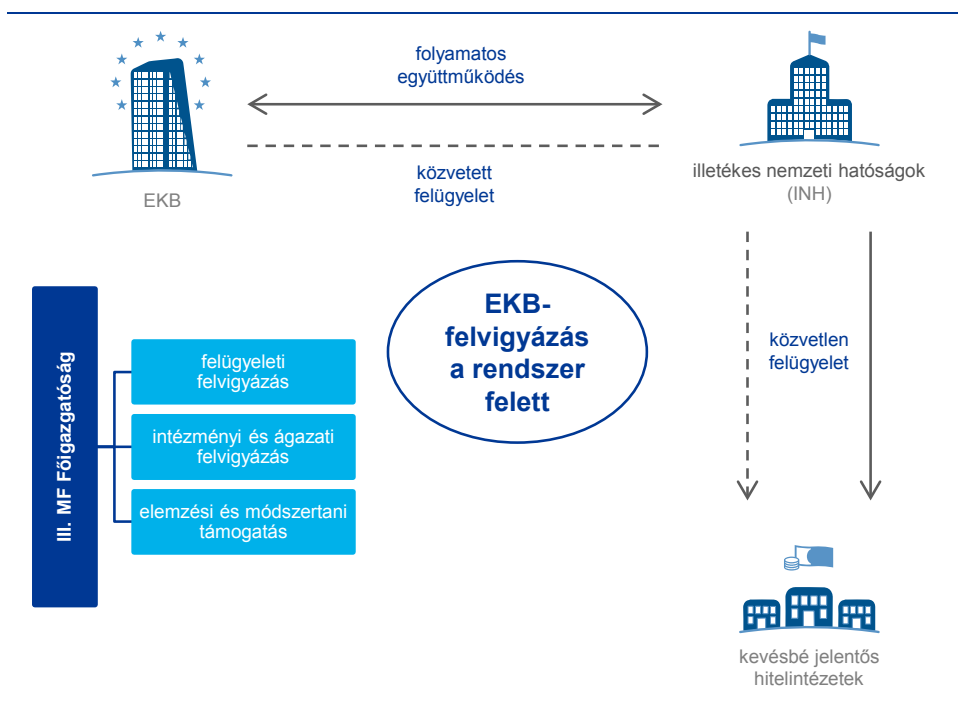
A mechanizmusban részt vevő országok kevésbé jelentős pénzintézeteinek teljes száma megközelítőleg 3500-at tesz ki. A kategória különféle méretű, változatos üzleti modellekkel és sajátos helyi jellemzőkkel rendelkező bankok széles palettáját öleli fel. Ez az SSM bevett gyakorlatának kidolgozását igényli, valamint olyan felügyeleti megközelítést, amely a helyi szakértelmet a közös módszertanokkal ötvözi.

Emellett a felügyeleti tevékenységek elsőbbségi sorrendjének kialakítása is alapvető fontosságú, ami biztosítja, hogy a magas kockázati szintűnek és jelentős rendszerszintű kockázatot hordozónak ítélt hitelintézetek elegendő figyelmet kapjanak. Az SSM ennek megfelelően az adott joghatósági területen elért méretük, kockázatosságuk és (például pénzügyi piaci infrastruktúra vagy fizetési rendszer üzemeltetése miatti) egymásrataltságuk alapján, első körben 108 kiemelt kevésbé jelentős pénzintézetet vett jegyzékbe. Ezen pénzintézetek esetében a 3.8 pontban vázoltak szerint intenzívebb a felügyeleti tevékenység. Az arányosság elve ekképp a kevésbé jelentős bankok felügyeleti keretrendszerébe van foglalva, és konkrétan tükröződik abban, ahogy a közvetett felügyelet különféle eszközeit alkalmazzák.

Az EKB és az INH-k közötti, a napi felügyelet technikai vonatkozásaitól a felső vezetés közötti gazdaságpolitikai megbeszélésekig minden szinten jól működő információáramlás alkotja az együttműködés gerincét a kevésbé jelentős bankok felügyelete terén. Ebből következően komoly munkát fordítottak az SSM-en belüli megfelelő együttműködés kereteit adó, releváns fórumok és folyamatok kialakítására.

6. ábra

A kevésbé jelentősnek minősülő hitelintézetek felügyeletének SSM-en belüli keretei

2.3 Személyzeti kérdések

2.3.1 Az SSM munkaerő-felvételi eljárása

Az SSM (mintegy 1000, költségvetésben előirányzott pozíciót érintő) munkaerő-felvételi eljárása sikeresen lezajlott.

Az EKB-t 2013 második negyedévétől és a teljes előkészítő szakaszban mintegy 200, az INH-ktől ideiglenes jelleggel kiküldött munkatárs is segítette. Röviddel 2014 nyara után az EKB-hoz csatlakozó magasan képzett vezetők és felügyeleti szakértők száma elérte azt a kritikus tömeget, amely szükséges volt ahhoz, hogy a közös felügyeleti csoportok időben megkezdhesék működésüket.

Az EKB-hoz mintegy 22 000 pályázat érkezett a súlyponti felügyeleti funkciókhoz kapcsolódó álláshelyekre. A munkaerő-felvételi eljárást átláthatóan, pályázati rendszerben, valamint felülről lefelé irányuló módon szervezték, hogy a vezetők maguk tudják kiválasztani munkatársaikat. A kiválasztás során kiemelkedően rátermett, hatékony és feddhetetlen jelentkezők alkalmazására törekedtek. A rendkívül szigorú felvételi folyamat során a jelentkezőknek nem csak a megkövetelt technikai kompetenciákról kellett számot adniuk, hanem viselkedési kompetenciáikról és szükség szerint vezetői képességeikről is. Az adott állás betöltéséhez szükséges készségek és kompetenciák felmérése változatos eszközökkel és technikákkal, többek között online teszttel, írásbeli feladatokkal, prezentációkkal és úgynevezett strukturált elbeszélgetésekkel zajlott.

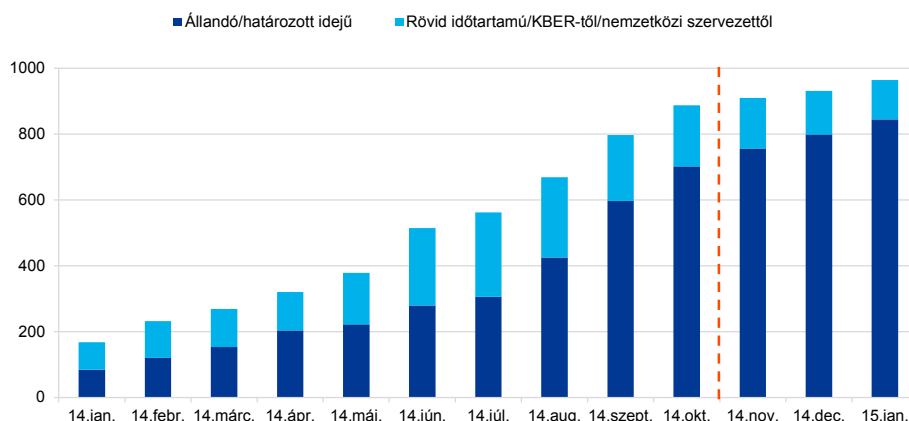
2015. január elejére az EKB bankfelügyeleti tevékenységére és a kapcsolódó közös szolgálatokra előirányzott, összesen mintegy 1000 fős keretből az EU minden nemzetiségét képviselő több mint 960 szakértő nyert felvételt³. A fennmaradó pozíciók betöltése 2015-ben folytatódik.

³ 2014-re egészen pontosan 1073,5 teljes munkaidős állásnak megfelelő létszámot irányoztak elő az SSM szakterületeire. Ebből 984,5 állandó, 89 pedig határozott idejű pozíció.

1. diagram

Munkaerő-felvétel az SSM (valamint a közös szolgálatok) részére

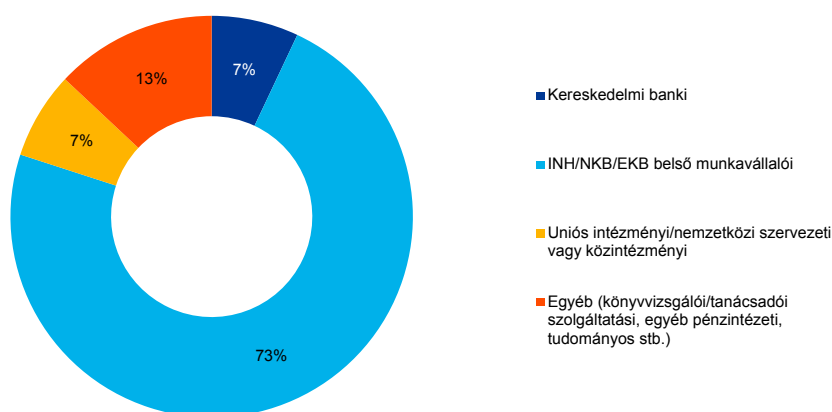
A piros vonal az SSM működésének megkezdését jelöli.

A munkaerő-felvételi folyamat során ügyeltek a munkaerő nemzetiség, kor, nem és társadalmi háttér szerinti megfelelő összetételére. A felvételt nyert munkavállalók 42%-a nő, 58%-a pedig férfi. Az új alkalmazottak változatos szakmai háttérrel gazdagítják a bankot. Többségük jegybanki, illetve felügyeleti környezetben dolgozott.

2. diagram

Az EKB felügyeleti munkakörbe újonnan felvett munkatársainak szakmai háttere

2.3.2

Magatartási kódex az EKB szakértői és vezetősége részére

Az SSM-rendelet értelmében a Kormányzótanács köteles magatartási kódexet közzétenni az EKB bankfelügyeletben dolgozó szakértői és vezetősége részére. Az EKB 2014-ben az összes munkavállalójára vonatkozó etikai feltételrendszer általános felülvizsgálatának részeként összeállította az etikai normákról szóló

szabályok tervezetét. A vonatkozó, az EKB alkalmazási feltételeit, illetve a személyzeti szabályzatot módosító határozatokat 2014. november 27-én, illetve december 3-án fogadták el. Ezt megelőzően az EKB 2014. október 31-én az intézményközi megállapodással összhangban tájékoztatta az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Ügyek Bizottságát az átdolgozott etikai feltételrendszer fő elemeiről.

Az [átdolgozott etikai feltételrendszer](#) megjelent az EKB weboldalán és az Európai Unió Hivatalos Lapjában, és 2015. január 1-jén hatályba lépett. Különösen az összeférhetetlenség elkerülésére (többek között a munkaviszony megszűnését követő korlátozásokra), valamint az ajándékokra és vendéglátásra, a magánjellegű pénzügyi tranzakciókra és a szakmai titoktartásra vonatkozó szabályokat erősíti. Emellett létrehozta a Jogkövetési és Szervezetirányítási Irodát, amely tanácsadást nyújt az EKB munkavállalói számára, és figyelemmel kíséri a szabályok betartását.

2.4 Az adatszolgáltatási keretrendszer

Az EKB 2014-ben kialakította a felügyeleti feladatokhoz kapcsolódó rendszeres és eseti statisztikai adatgyűjtés szervezeti és technikai struktúráit, valamint a szükséges folyamatokat.

Az EKB Statisztikai Főigazgatóságán belül külön felügyeleti statisztikai osztályt hoztak létre a számszerűsíthető kockázatokat tartalmazó jelentésekhez szükséges a különféle adatfolyamok kezelésére. Az osztály munkája az összes felügyelt csoporttól és egyedi pénzintézettől érkező adat kezelésének irányítási kereteire kiterjed, beleértve a felügyeleti adatok koordinációját, fogadását, minőségirányítást és egyeztetését. Ezzel összefüggésben az EBH felügyeleti adatszolgáltatásra vonatkozó végrehajtás-technikai standardjainak hatályba lépése jelentős mértékben növelte az összevethető információk mennyiségét.

A lépésenkénti megközelítés

Az EBH EBA/DC/090 számú határozata előírja, hogy az illetékes hatóságok a konszolidáció legmagasabb szintjén továbbítsák az EBH részére a végrehajtás-technikai standardok adott banki mintára vonatkozó teljes adatmennyiségét. Az SSM esetében a hitelintézetek a lépésenkénti megközelítést követve az INH-knak tesznek jelentést (ez a felügyeleti adatszolgáltatás belépési pontja), majd az INH-k nyújtják be az adatokat az EKB részére. A jelentős pénzintézetek esetében az EKB az EBH-nak adja át az adatokat.

A megközelítés értelmében az EKB végzi a közvetlenül és közvetve felügyelt szervezetek releváns adatainak fogadását, tárolását és terjesztését. Ezenfelül származtatott adatokat vagy mutatókat generál a számszerűsíthető kockázatok értékelési rendszere részére, és kielégíti az EKB egyéb statisztikai és analitikai igényeit. Mindent egybevetve, a felügyeleti statisztikai szervezeti egység munkája támogatja az EKB bankfelügyeleti funkcióját, és az Európai Bankhatósággal szoros

együttműködésben hozzájárul a felügyeleti adatok továbbfejlesztéséhez és harmonizációjához.

A pénzügyi információkra vonatkozó felügyeleti adatszolgáltatásról szóló EKB-rendelet

A pénzügyi információkra vonatkozó felügyeleti adatszolgáltatásról szóló EKB-rendelet tervezetét 2014 folyamán dolgozták ki. A 2015. március 17-én elfogadott rendelet célja, hogy véglegesen megszüntesse a felügyeleti adatszolgáltatásban még mindig fennálló adathiány egy részét, és fokozza a harmonizációt a mechanizmusban részt vevő tagállamokban. Például kizárólag azon intézmények számára kötelező a felügyeleti pénzügyi adatszolgáltatás, amelyek konszolidált szinten alkalmazzák a Nemzetközi Beszámolókészítési Standardokat (IFRS).

Az EKB-rendelet célja, hogy a CRR-rel összhangban a rendszeres adatszolgáltatást kiterjessze a nemzeti számviteli rendszerek szerint működő bankok összevont beszámolóira, valamint az egyedi szinten készített (azaz egyetlen jogi személyre vonatkozó) beszámolókra. Az arányosság elvének kellő figyelembevételével megkülönböztetik a beszámolásra kötelezettek különböző csoportjait, attól függően, hogy jelentősek vagy kevésbé jelentősek, konszolidált vagy egyéni alapon szolgáltatnak-e adatot, és teljes eszközállományuk meghaladja-e vagy sem a 3 milliárd eurós lényegességi küszöbértéket.

Az EKB rendelete nincs hatással a felügyelt csoportok és szervezetek konszolidált éves beszámolóiban vagy éves pénzügyi kimutatásaiban alkalmazott számviteli standardokra, és a felügyeleti adatszolgáltatás során alkalmazott számviteli standardokat sem módosítja. Ezenfelül a tőkekövetelményekről szóló rendelettel összhangban értesítették az Európai Bankhatóságot arról, hogy az EKB – mint illetékes hatóság – élni fog arra vonatkozó mérlegelési jogával, hogy felügyeleti pénzügyi adatokat gyűjt a jelentős felügyelt csoportoktól a felügyeleti adatszolgáltatásra vonatkozó végrehajtás-technikai standardban előírt módon egyedi szinten, valamint azokra a bankokra vonatkozóan, amelyekre nem érvényesek az IFRS-standardok.

A rendelettervezetet 2014. október 23. és december 4. között nyilvános konzultációra bocsátották, amelynek időtartama alatt összesen 21 észrevétel érkezett.

A felügyelet banki adatkezelési rendszere

A felügyeleti statisztikai szolgálatok a felügyelet banki adatkezelési rendszere (SUBA) által biztosított eszközöket használják feladataik ellátásához. Az EKB az INH-kkal szoros együttműködésben kifejlesztett új rendszerrel kialakította a megfelelő adatáramlást, továbbá kidolgozta a bankfelügyeleti adatok és metaadatok gyűjtésének, tárolásának, feldolgozásának (beleértve a hitelesítést és a konzisztencia-ellenőrzést is), adatvédelmének és szokásos terjesztésének eljárásrendszerét.

Eseti adatgyűjtés

2014 további fontos feladata volt egy olyan adatszolgáltatási rendszer kialakítása, amely azokat a nem harmonizált adatkategóriákat kezeli, amelyekre nem vonatkoznak a tőkekövetelmény-rendeletnek megfelelően az EBH által kidolgozott, a felügyeleti adatszolgáltatásról szóló végrehajtás-technikai standardok, ugyanakkor összeegyeztethetők a rendelet szerinti maximális harmonizáció elvével. További eseti felügyeleti adatszolgáltatási követelmények irányulnak a végrehajtás-technikai standardok adatállományaiban előforduló hiányosságok megszüntetésére annak érdekében, hogy az SSM minden szükséges adatot megkapjon a felügyelt szervezetekről.

A 2014 novembere előtt végzett előkészítő munka során az egyik fő kihívás az adatok joghatósági területeken átívelő általános elérhetőségének vizsgálata, valamint az SSM kockázatértékelési módszertanának tesztelése volt. E célból kísérleti jellegű programok indultak, amelyek a felügyeleti statisztikai osztály által ellátott aktuális, nem szabványosított adatgyűjtési funkciók építőkövei lettek.

Az eseti adatgyűjtések feldolgozási, érvényesítési és terjesztési rendszeréhez kidolgozott átviteli szabványokat és eljárásokat fokozatosan korszerűsítették.

2.5 Informatika

Az SSM létrehozásához kapcsolódóan kifejlesztett informatikai megoldások:

- **Információkezelő Rendszer (IMAS)**
A közös felügyeleti csoportok és a helyszíni vizsgálati csoportok fő eszköze, amely biztosítja a műszaki alapot ahhoz, hogy a hitelintézetek felügyeletében összehangoltak legyenek a folyamatok, és érvényesüljön a konzisztencia elve. Az SSM működésének főként a kezdeti szakaszában kiemelten fontos szerepet játszott abban, hogy a közös módszertant és szabványokat minden közös felügyeleti csoport alkalmazza. Az IMAS 2014. novemberi éles üzembe helyezésével kapcsolatos fő tevékenység az EKB-nak és az INH-knak az SSM keretei között dolgozó felügyeleti munkatársai, azaz több mint 3000 felhasználó oktatási programja volt. A kezdeti időszak és az összegyűjtendő információk széles spektruma következtében az eszköz gyakorlati megvalósítása még folyamatban van.
- **Adatgyűjtés, adatminőség-kezelés és analitika**
A felügyelet banki adatkezelési rendszerének (SUBA) első változatát 2014 júliusában helyezték üzembe (lásd a 2.4 pontot). Elsődleges célja, hogy lehetővé tegye az EKB számára a meghatározott felügyeleti adatok XBRL formátumú fogadását az összes SSM-országból, összhangban az EBH végrehajtás-technikai szabványaival.
- **A díjfizetést támogató keretrendszer**
Meghatározták a díjbeszedési eljárással kapcsolatos informatikai követelményeket, figyelembe véve a felügyeleti díjakról szóló EKB-

rendelettervezet nyilvános konzultációjának eredményét is. Kiépítették a bankok saját díjfizetési (számviteli) adatainak kezelésére szolgáló, önkiszolgáló portált, amely 2015 első negyedévében lehetővé teszi az első díjfizetői adatgyűjtést. A díjszámítási megoldással kapcsolatos munkálatok is megkezdődtek: 2015 elején megindult az első, 2015 harmadik negyedévében esedékes számlák elkészítését és feldolgozását támogató fejlesztés.

- **Együttműködés, munkafolyamat- és információkezelés**

A felügyelt intézmények elérhetőségi adatainak és esetleges kérdéseinek kezelését szolgáló informatikai projekt jelenleg kivitelezési fázisban van; ennek során már jelentős előrelépés történt: 2014 augusztusában üzembe helyezték a projekt első elemeit. Az SSM kapcsán várható fokozott terhelésre számítva az infrastruktúra és a dokumentumkezelő rendszer kapacitásának felmérése is folyamatban van.

- **Közös informatikai szolgáltatások**

A felhasználói forgalom jelentős növekedése miatt bővíteni kellett az EKB kapacitásait.

Ennek kulcseleme volt az összes INH és a KBER/eurorendszer informatikai infrastruktúrája (CoreNet) közötti összeköttetés. Különböző megoldásokat vezettek be, többek között a megfelelő NKB-kkal alakítottak ki állandó vagy ideiglenes hálózati kapcsolatot. A lehetséges megoldások között szerepelt a közvetlen kapcsolódás is, amely csak a CoreNet új verziójának 2015 első negyedévében zajló kiépítése után lesz kivitelezhető.

A titkos e-maileknek és dokumentumoknak az EKB és a jelentős pénzügyi intézetek közötti továbbítására az idő szűkére való tekintettel a TLS⁴ (Transport Layer Security) protokoll használatát választották megoldásként. A protokoll alkalmazása a jelentős intézményekkel szorosan összehangolva zajlik.

2.6 Átfogó értékelés

2.6.1 Általános hatókör, célkitűzések és szervezés

A várhatóan jelentősnek minősülő 130 bank SSM-rendeletben előírt átfogó értékelése példátlan hatókörű és mélységű prudenciális projekt volt, amely 2013 őszén kezdődött el, és az eredmények 2014. október 26-i közzétételével ért véget. Az SSM működésbe lépésének e fontos mérföldköve bebizonyította, hogy az új rendszer meg tud birkózni egy ilyen hatalmas horderejű feladattal, és azt rendkívül szűk időkereten belül is képes sikerrel végrehajtani (lásd még a 2014 októberében megjelent, [Összesített jelentés az átfogó értékelésről](#) című kiadványt).

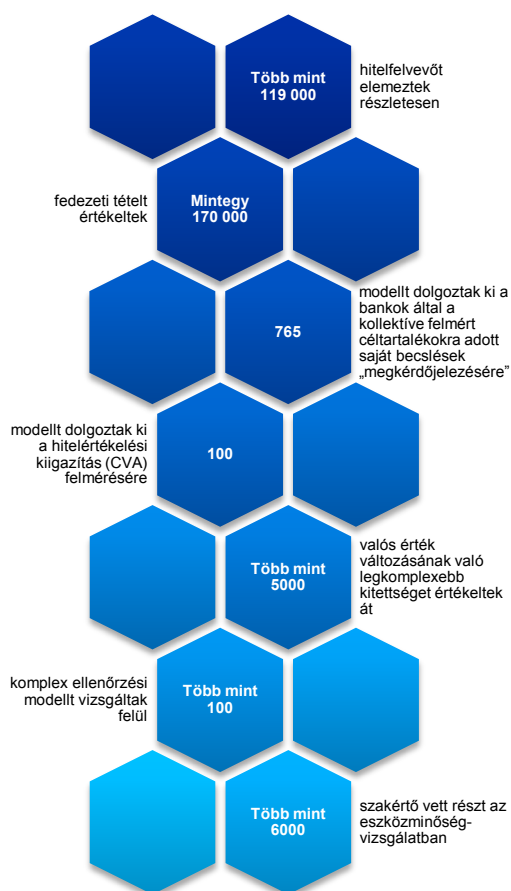
Az **eszközminőség-vizsgálatból** és **stressztesztből** álló értékelés három legfontosabb célkitűzése a következő volt:

⁴ A TLS (Transport Security Layer) protokoll a nyilvános hálózaton, például az interneten keresztül továbbított e-mail üzenetek védelmét szolgáló biztonsági mechanizmus.

- a rendelkezésre álló információk színvonalának javításával átláthatóságot teremteni a bankok állapotával kapcsolatban;
- szükség esetén korrekciós intézkedéseket meghatározni és végrehajtani;
- biztosítani minden érintettet afelől, hogy a bankok a fundamentális mutatókat tekintve jó állapotban vannak és megbízhatóak, és ezáltal építeni a bizalmat.

7. ábra

Az eszközminőség-vizsgálat hatókörét szemléltető főbb adatok

Az **eszközminőség-vizsgálat** a banki eszközállomány könyv szerinti értékének helyességét adott időpillanatban, 2013. december 31-én mérte fel – ez szolgált a stresszteszt kiindulási pontjául. A vizsgálatot az EKB és az INH-k bonyolították le, egységes módszertan és összehangolt meghatározások alapján. A vizsgálat keretében a bankok számára előírt elsődleges alapvető tőke mutató (CET1) minimális értéke 8% volt. A 7. ábra a vizsgálat hatókörét szemlélteti.

Az eszközminőség-vizsgálaton belül részletes eszközszintű felülvizsgálatot hajtottak végre a bankok kockázattal súlyozott eszközeinek 57%-át kitevő több mint 800 konkrét portfólión.

A **stresszteszt** előretekintve vizsgálta a bankok fizetőképességének két feltételezett stresszhelyzethez való alkalmazkodóképességét, amelynek során az eszközminőség-vizsgálatból származó új információkat is figyelembe vette. A stressztesztet a részt vevő bankok, az EKB és az INH-k az EBH-val együttműködésben hajtották végre. Utóbbi az EKB-val és az Európai Rendszerkockázati Testülettel (ERKT) együtt az egész EU számára kidolgozott egy közös módszertant. Az alapforgatókönyv szerint a bankoknak legalább 8%-os CET1 mutatót kellett tartaniuk, míg a kedvezőtlen forgatókönyv esetében ez 5,5% volt.

Annak érdekében, hogy mind az eszközminőség-vizsgálat, mind a stresszteszt folyamán végig garantált

legyen az egyenlő bánásmód és a következetesség, az EKB központi csoportjai független minőségbiztosítás keretében ellenőrizték a bankok és az INH-k munkáját. Az EKB szoros kapcsolatot tartott fenn az INH-kkal: több mint 8000 módszertani és eljárási kérdésükre válaszolt.

Az EKB az SSM egészének nézőpontjából tekintette át és bírálta az eredményeket. Ehhez egyrészt összehasonlító referenciaértékeket használt, másrészt az INH-k közreműködésével kivizsgálta a felmerülő konkrét kérdéseket. Szükség esetén az EKB a bankok által benyújtott stressztesztadatok minőségbiztosítási korrekciójával gondosodott a közös módszertannak megfelelő, kellőképpen konzervatív

eredményeiről és az esélyegyenlőség megőrzéséről. A minőségbiztosítási tevékenységben a külső támogatást biztosító szakemberek mellett az EKB több mint 100 szakértője vett részt.

2.6.2 Az átfogó értékelés eredménye

Az eszközminőség-vizsgálat eredményeképpen összesen 47,5 milliárd eurónyi számviteli kiigazítás történt a részt vevő bankok eszközállományának 2013. december 31-i könyv szerinti értékében.

A kiigazítások elsősorban az eredményszemlélet alapján elszámolt eszközök miatt történtek, különös tekintettel a nem lakossági kitettségekre képzett konkrét céltartalékok kiigazítására. Emellett a nem teljesítő nyitott kockázati pozíciók (NPE) állományát 135,9 milliárd euróval megemelték (ez 18%-os növekménynek felel meg) a vizsgálat alá vont pénzüintézetek körében, mivel az NPE-definíciók összehangolt és összevethető alapra kerültek, beleértve az átstrukturálás mint NPE státust kiváltó művelet vizsgálatát. A közvetlenül az aktuális könyv szerinti értéket érintő kiigazítások mellett az eszközminőség-vizsgálat eredménye a bankok tőke megfelelésének stresszteszt során végzett, feltételezett forgatókönyvek szerinti prognózisában is megjelent.

Az átfogó értékelés összesen 24,6 milliárd eurós tőkehiányt állapított meg. 2014. január 1. és szeptember 30. között a vizsgálat alá vont bankok összesen 57,1 milliárd eurónyi tőkeemelést hajtottak végre, ami ennek megfelelően csökkentette a megállapított tőkehiányt. Az ezen tőkeműveletek számításba vételét követően a teljes tőkehiány 9,5 milliárd euróra csökkent, és ez 13 bank között oszlott el.

A 25 tőkehiányos bank egyenkénti tőkeigényét a 4. táblázat szemlélteti.

4. táblázat

Az átfogó értékelést követően tőkehiányt mutató bankok

I./II. MF Bank neve	CET1 mutató kiindulási pontja	Értékelés utáni CET1 mutató	Alapforgatókönyv szerinti CET1 mutató	Kedvezőtlen forgatókönyv szerinti CET1 mutató	Aggregált jelentés szerinti tőkehiány		Aggregált jelentés szerint 2014. 3. n.é.-ig bevonat elfogadható nettó tőke (millió €)
					% (kockázattal súlyozott eszközök a kedvezőtlen forgatókönyv szerint)	(millió €)	
2013. év végi tőkehiányukat 2014 3. negyedévében pótoló bankok ¹							
Cooperative Central Bank	-3,7%	-3,7%	-3,2%	-8,0%	-13,5%	1169	1500
Bank of Cyprus	10,4%	7,3%	7,7%	1,5%	-4,0%	919	1000
Veneto Banca	7,3%	5,7%	5,8%	2,7%	-2,8%	714	740
Banco Popolare	10,1%	7,9%	6,7%	4,7%	-1,3%	693	1760
Piraeus Bank	13,7%	10,0%	9,0%	4,4%	-1,1%	660	1000
Banca Popolare di Sondrio	8,2%	7,4%	7,2%	4,2%	-1,3%	318	340
Münchener Hypothekenbank	6,9%	6,9%	5,8%	2,9%	-2,6%	229	410
AXA Bank Europe	15,2%	14,7%	12,7%	3,4%	-2,1%	200	200
C.R.H. - Caisse de Refinancement de l'Habitat	5,7%	5,7%	5,7%	5,5%	-2,3%	130	250
Banca Popolare dell'Emilia Romagna	9,2%	8,4%	8,3%	5,2%	-0,3%	130	760
Liberbank	8,7%	7,8%	8,5%	5,6%	-0,2%	32	640
Credito Valtellinese ²	8,8%	7,5%	6,9%	3,5%	-2,0%	377	415
ÖSSZESEN						5571	9015
2013. év végén tőkehiányt mutató olyan bankok ¹ , amelyek tőkeemelés nélkül is képesek csökkenteni a hiányt, az átfogó értékelésről szóló aggregált jelentés szerint is							
National Bank of Greece	10,7%	7,5%	5,7%	-0,4%	-5,9%	3433	2500
Dexia ³	16,4%	15,8%	10,8%	5,0%	-0,6%	340	-
Nova Ljubljanska banka	16,1%	14,6%	12,8%	5,0%	-0,5%	34	-
Nova Kreditna Banka Maribor	19,6%	15,7%	12,8%	4,4%	-1,1%	31	-
Eurobank	10,6%	7,8%	2,0%	-6,4%	-11,9%	4630	2860
ÖSSZESEN						8468	5360
A tőketervekben részletezett elfogadható intézkedésekkel 6 vagy 9 hónapon belül pótolandó tőkehiányt mutató bankok ¹							
Banca Popolare di Milano	7,3%	6,9%	6,5%	4,0%	-1,5%	684	520
Banca Popolare di Vicenza	9,4%	7,6%	7,5%	3,2%	-2,3%	683	460
Monte dei Paschi di Siena	10,2%	7,0%	6,0%	-0,1%	-5,6%	4250	2140
Banca Carige	5,2%	3,9%	2,3%	-2,4%	-7,9%	1835	1020
Banco Comercial Português	12,2%	10,3%	8,8%	3,0%	-2,5%	1137	-10
Oesterreichischer Volksbanken-Verbund	11,5%	10,3%	7,2%	2,1%	-3,4%	865	-
permanent tsb	13,1%	12,8%	8,8%	1,0%	-4,5%	855	-
Hellenic Bank	7,60%	5,20%	6,20%	-0,50%	-5,99%	277	100
ÖSSZESEN						10 586	4230
TELJES ÖSSZEG						24 625	18 605

¹ Az átfogó értékelésről szóló aggregált jelentés (EKB) adatai, 2014. október.

² A Banca Piccolo Credito Valtellinese, Società Cooperativa („Credito Valtellinese”) kevésbé jelentős pénzintézetnek minősül, így az EKB az SSM keretein belül közvetett módon felügyeli. A hiányt már elfogadható intézkedésekkel kezelték.

³ A pénzintézet állami garanciával támogatott, szabályos szanalási tervét figyelembe véve nincs szükség az átfogó értékelés eredményeit követő tőkeemelésre.

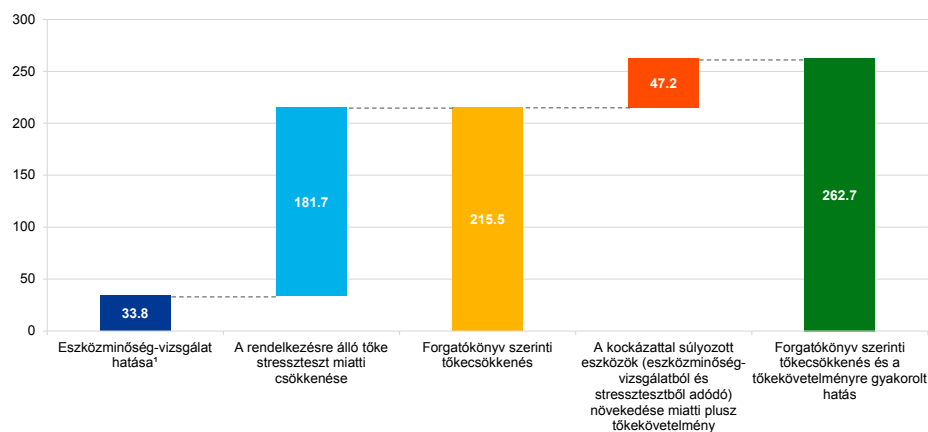
A tőkehiány értéke önmagában csupán egy része az értékelés teljes eredményének. A tőkeállománynak a teljes átfogó értékelés keretében prognosztizált (az eszközminőség-vizsgálatból és a stressztesztből egyaránt eredő) változását is figyelembe kell venni. A stresszteszt kedvezőtlen forgatókönyve esetén a bankok összesített rendelkezésre álló tőkeállománya a prognózis szerint 215,5 milliárd euróval csökkent volna (ez az értékelés alá vont bankok tőkéjének 22%-a), a kockázattal súlyozott eszközállomány pedig mintegy 860 milliárd euróval nőtt volna 2016-ra. Ha a tőkekövetelmény küszöbértéke ezt is tartalmazza, a kedvezőtlen

forгатókönyv tőket érintő teljes hatása 262,7 milliárd euro, ami 2016-ban a mediánt képviselő bank elsődleges alapvető tőkemutatójának (CET1) 12,4%-ról 8,3%-ra történő visszaeséséhez vezetne. Ez 4,0 százalékpontos csökkenést jelent.

3. diagram

Az átfogó értékelés tőkére gyakorolt összehatása (eszközminőség-vizsgálat + kedvezőtlen forгатókönyv)

(CET1, milliárd €)

¹ Az adóhatásokat és a portfóliógarancia kompenzálását követő eszközminőség-vizsgálati kiigazítás
Megjegyzés: A rendelkezésre álló és az előírt tőkét érő hatást a stresszteszt kedvezőtlen forгатókönyve alapján 2016-tól számítják.

Az eredmények alapján ez a kedvezőtlen forгатókönyv volt az egész unióra kiterjedő összes stresszteszt eddigi legsúlyosabb forгатókönyve. A makropénzügyi stressz a korábbi gyakorlattól eltérően kettő helyett három évre terjedt ki, ami fokozta a relatív súlyosságát.

Az átfogó értékelés a bankokra lebontott eredmények rendkívül részletes adatszolgáltató sablonokban történő közzétételével jelentős mértékben fokozta a bankok mérlegének átláthatóságát. A tőkehiányos bankok számára előírt, a tőkepozícióknak a hiány forrásától függően hat vagy kilenc hónapon belüli helyreállításra vonatkozó követelmény komoly hajtóerőt jelent a mérlegkiigazítási folyamatban. Mindkét fegyvertény bizonyosan hozzájárul ahhoz, hogy minden érdekcsoportnak erősödjön az euroövezeti bankrendszer alapvető stabilitásába vetett bizalma.

Az átfogó értékeléshez tartozó utólagos intézkedésekkel kapcsolatos bővebb tájékoztatás a 3.1 pontban található.

3 Az SSM gyakorlati megvalósítása

Az EKB 2014. november 4-én, egy évvel az SSM-rendelet hatályba lépése után hivatalosan megkezdte felügyeleti feladatai ellátását. Az átfogó értékelés 2014. október 26-án nyilvánosságra hozott eredményeivel kapcsolatos utólagos intézkedések természetes kiindulópontot jelentettek ehhez, de ebben az operatív szakaszban más fontos lépéseket is tettek a 2015. évi felügyeleti munka előkészítése, az összes horizontális és szakszolgálat módszertanának kidolgozása, valamint a kevésbé jelentős bankok felügyeletében az INH-kkal folytatandó együttműködés kereteinek kialakítása terén.

3.1 Az átfogó értékeléshez kapcsolódó utólagos intézkedések

Az átfogó értékelés nagyon gazdag adatállománnyal és minőségi információkkal látta el az SSM-et a közvetlen EKB-felügyelet alá eső pénzintézetekről. A közös felügyeleti csoportok így szilárd alapot kaptak a felügyeleti feladatok 2014. november 4-i átvételéhez.

Az átfogó értékelés végeredményének közzétételét követő hónapokban a csoportok legfontosabb teendője az volt, hogy a releváns vizsgálati eredmények teljes palettáját bevonják rendszeres tevékenységükbe. Ezen időszak folyamán mélyreható megbeszéléseket folytattak a pénzintézetekkel a részletes eredményekről.

3.1.1 Az eredmények beépítése a 2015-ben végrehajtandó SREP-határozatokba

Az EKB közvetlen felügyelete alá tartozó bankok esetében az átfogó értékelés eredményei megjelentek a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárásban (SREP), amely a hitelintézetek felügyeleti felülvizsgálatához nyújt iránymutatást. Az SREP eredménye szolgál alapul annak meghatározásához, hogy alkalmazandók-e további felügyeleti intézkedések – ilyen lehet például a felügyelt szervezet által teljesítendő, az egyedi szavatoló tőkére, közzétételre vagy likviditásra vonatkozó egyéb követelmények megszabása (lásd még a 3.2 pontot).

Az SREP-határozatok értelmében a bankok számára előírt, 2. pillért érintő intézkedések tehát két eredménycsoporthoz kapcsolódtak: (i) az év folyamán a folyamatos felügyelet során talált problémákhoz és (ii) a közvetlenül az átfogó értékelésből eredőkhöz. Ezek kiegészítették egymást, mivel az átfogó értékelést nem úgy tervezték, hogy a kockázatok minden típusára kiterjedjen; a likviditási kockázatot például csak a folyamatos felügyelet keretében vizsgálták.

Az átfogó értékeléshez tartozó utólagos intézkedések nem korlátozódtak a számszaki eredményekre. Számos esetben például az a tény, hogy a bank

nehézségekbe ütközött az eszközminőség-vizsgálatban kért adatok megadása során, strukturális hiányosságokra utalt adatkezelési rendszerében, különösen, ha nemrégiben egyesült másik bankkal vagy vásárolt fel másik bankot. A közös felügyeleti csoportok ennek megfelelően számításba vették terveikben, hogy az ilyen bankok rendszerei sürgős fejlesztésre szorulnak.

3.1.2 A bankok 2014. évi pénzügyi beszámolóira gyakorolt hatások

Az eszközminőség-vizsgálat számszerű megállapításainak a lehető legnagyobb mértékben tükröződniük kell a bankok pénzügyi beszámolóiban. Az eszközminőség-vizsgálat fő megállapításai a következőkhöz kapcsolódtak:

- a „teljesítő” kitettségek átsorolásához „nem teljesítő” kategóriába, és a vizsgálat során felülvizsgált egyedi hitelakták céltartalékszintjeihez;
- kollektív céltartalék-képzési megközelítésekhez és mögöttes céltartalék-képzési modellekhez vagy folyamatokhoz;
- hitelértékelés-kiigazítási (CVA) modellekhez és folyamatokhoz.

Az egységes értelmezés biztosítása érdekében az EKB részletes megbeszéléseket folytatott a nagyobb könyvvizsgáló cégekkel arról, milyen megközelítés alkalmazandó a bankok pénzügyi kimutatásait érintő vizsgálati megállapítások általános kezelésére; a közös felügyeleti csoportok ezután magukkal a bankokkal tekintettek át bizonyos problémákat.

2014 decemberében a csoportok megbeszélést tartottak az érintett bankokkal a korrekciós intézkedések és a prudenciális vagy számviteli kiigazítások végrehajtásáról. Az eszközminőség-vizsgálatban részt vett minden pénzügyi intézmény eszköztípus és portfólió szerint megkapta a teljes eszközminőség-vizsgálat eredményének összefoglalóját, valamint további részleteket tudhatott meg az egyes hitelakták felülvizsgálatának eredményéről.

A bankok 2015. január végéig az összes előírt korrekciós intézkedéssel kapcsolatban írásban fejtették ki az EKB részére, hogyan kívánják azokat foganatosítani. 2015 januárjában a közös felügyeleti csoportok a külső, illetve jog szerinti könyvvizsgálóval is felvették a kapcsolatot, hogy minden esetleges problémáról és javasolt intézkedésről független képet kapjanak. Végezetül, a közös felügyeleti csoportok felügyeleti felülvizsgálatokat is végeztek, amelyek segítségével szorosan figyelemmel kísérhették, hogyan hajtják végre a bankok az eszközminőség-vizsgálat megállapításait, és szükség esetén hogyan alkalmazzák a felügyeleti intézkedéseket vagy az egyéb adatszolgáltatási követelményeket.

3.1.3 Tőketervek

Az átfogó értékelés megállapította, hogy 25 bank tőkemegfelelési mutatója nem érte el a vonatkozó küszöbértéket (8%-os CET1 mutató az eszközminőség-vizsgálat és a

stresszteszt-nél alkalmazott alapforgatókönyv esetén, 5,5%-os CET1 mutató a stresszteszt kedvezőtlen forgatókönyve esetén). E bankokat felszólították, hogy az eredmények közzétételét követő két héten belül nyújtsanak be a tőkepótlást részletesen bemutató tőketerveket.

A megállapított tőkehiányt a bankoknak az eszközminőség-vizsgálatból vagy a stresszteszt alapforgatókönyvéből eredő tőkehiány esetén az eredmények közzétételét követő hat hónapon belül, a stresszteszt kedvezőtlen forgatókönyvéből eredő tőkehiány esetén pedig kilenc hónapon belül kell pótolni. A hat, illetve kilenc hónapos periódus az átfogó értékelés eredményeinek 2014. októberi publikálásától számítandó.

Az átfogó értékelés során adott tájékoztatásnak megfelelően a tőketervekben az elvárások szerint először privát finanszírozási forrásokat kell bevonni a bankok tőkehelyzetének megerősítése, és ezzel az előírt célok elérése érdekében, melyek többek között:

- az eredménytartálék-képzés;
- a csökkentett prémiumkifizetés;
- a törzstőkeemelés;
- a megfelelően erős feltételes tőke;
- a kockázattal súlyozott eszközöknek az Európai Bizottsággal kötött megegyezésben szereplő szerkezetátalakítási tervekhez kapcsolódó csökkentése, illetve meghatározott eszközök piaci áron történő értékesítése.

Az eredmények közzétételét követő két héten belül minden bank benyújtotta az előírt tőketerveket. A közös felügyeleti csoportok felmérték, hogy a tőketervekben kifejtett intézkedések megfelelnek-e az enyhítő intézkedésekre vonatkozó feltételeknek, és elegendőek-e a tőkehiány pótlására; szükség esetén további intézkedéseket kértek.

A 2014 decemberében a Felügyeleti Testület tudomásul vette a tőkehiányosnak talált bankok végleges tőketerveit, valamint a közös felügyeleti csoportok által ezekkel kapcsolatban bemutatott javaslatokat, amelyeket felhasználták az SREP-határozatokban. Az EKB bankfelügyelete a bankok számára engedélyezett hat, illetve kilenc hónapos időszakok folyamán továbbra is szorosan nyomon követi a tőketervek megvalósítását.

3.1.4 A korrekciós intézkedések figyelemmel kísérése

A közös felügyeleti csoportok kiértékelték a tőkét érintő összes tervezett intézkedés megvalósíthatóságát, életképességét és hitelességét. Számos esetben több forduló megbeszéléssorozatot tartottak a bankokkal. Szükség esetén tájékoztatták a pénzügyintézeteket az SREP-határozatokban szereplő tőkeinterventúrákról. A nyomon követő tevékenység az adott szervezet folyamatos felügyeletének részeként zajlott. A közös felügyeleti csoportok a bankokkal folytatott folyamatos párbeszéd

formájában, szükség szerint a meglévő felügyeleti kollégiumok bevonásával kísérték figyelemmel az említett intézkedések megvalósítását.

A csoportok emellett az ellenőrzési folyamat részeként szorosan nyomon követték, hogyan építik be a bankok az eszközminőség-vizsgálat eredményeit pénzügyi kimutatásaikba. Adott esetben további számviteli előírásokat vitattak meg a bankok vezetésével és könnyvizsgálóival, valamint prudenciális rendelkezések kerültek a bankok pénzügyi kimutatásaiba vagy az SREP-határozatokba. Végül megvitatták a pénzintézetekkel, milyen lehetséges intézkedések szüntetnék meg az összes megállapított hiányosságot.

3.1.5 A nemzeti választási és mérlegelési lehetőségekkel kapcsolatos munka

Az átfogó értékelés eredményei még egy fontos szempontra mutattak rá: a CRD IV csomagban szereplő nemzeti választási és mérlegelési lehetőségek hatására, amelyek a megállapítások szerint fontos szerepet játszanak az egyes bankok elsődleges alapvető tőkéjének minősége és tagállami szinten egységes meghatározása terén.

Ez a választási és mérlegelési jogkör a tagállamok vagy az illetékes hatóságok számára bizonyos fokú döntési lehetőséget biztosít a szabályozói előírások alkalmazása tekintetében. Ebből következik, hogy 2014 novemberéig ezeket a döntéseket nemzeti szinten hozták. Mivel az átfogó értékelést az akkor érvényes jogi keretek között végezték, az INH-k által alkalmazott mérlegelés tükröződött a tőkemegfelelési mutatók számításában, amelyeket végül a tőkehiány feltárása érdekében összevetettek a meghatározott küszöbértékekkel. A korábbi nemzeti döntések (például az elsődleges alapvető tőkéből történt levonások bevezető kulcsának megállapítása), így máig is tartó kihatással vannak a tőke összetételére és minőségére. Jelentős eltérésekhez vezetnek, különösen az egyes bankok elsődleges alapvető tőkéjének számítását érintő átmeneti kiigazítások kedvező mértékét illetően.

Mára külön tevékenységi irányt hoztak létre, amelynek feladata, hogy gondosan felülvizsgálja az INH-k által alkalmazott nemzeti választási és mérlegelési jogkör következményeit, és erről beszámoljon a Felügyeleti Testületnek.

3.2 Felkészülés a 2015. évi felügyeleti tevékenységre

2014 végére sikeresen elkészült a 2015. évi felügyeleti munka előkészítésének két alapvető mérföldköve:

- a 2015-ben végrehajtandó SREP-határozatok tervezete;
- a 2015-re vonatkozó stratégiai és operatív tervezés, beleértve az SSM legfontosabb prioritásait.

3.2.1 Az SREP határozatai

Az SREP egy évente elvégzett, átfogó folyamat, amelynek fő célja annak biztosítása, hogy ne csak a bankok tőkéje és likvid forrásai, hanem belső szervezetrányításuk, stratégiáik és folyamataik is kielégítően biztosítsák a kockázataik megfelelő kezelését és fedezetét.

Az SREP a folyamatos felügyelet, a helyszíni szemlék és egyéb felügyeleti tevékenységek megállapításai alapján az említett kockázatok teljes skálájának kezelésére alkalmas legfontosabb felügyeleti eszköz. Az SREP keretében a felügyelet munkatársai kellő hatáskörrel rendelkeznek ahhoz, hogy intézkedések széles körét írassák elő, beleértve a kiegészítő tőke- és likviditási követelményeket, valamint a kockázatkezelési gyakorlat módosítását is. Ezekről az intézkedésekről az SREP határozatában tájékoztatják a bankokat.

Mivel az EKB 2014. november 4-ig nem vette át felügyeleti feladatait, a (2015. évi végrehajtásra) 2014-ben előkészített SREP-határozatok egy kivételes, egyszeri eljárás eredményei:

- Az általános átadás részeként az INH-k által végzett SREP eljárásból levont következtetéseket nagyrészt beépítették az EKB SREP-határozataiba.
- Az SREP-határozatok főként az átfogó értékelés számszerű és minőségi eredményein, valamint – ha volt ilyen – a banki tőketervek értékelésén alapultak.

A tőkére vonatkozó SREP-határozat megállapítja azt az összeget, amely a pénzügyi tevékenységének jellegét, kiterjedését és összetettségét figyelembe véve az átfogó értékelés során előírt minimummal összhangban biztosítja a kockázatok megfelelő fedezetét. A (2015. évi végrehajtásra) 2014-ben előkészített SREP-határozatok meghatározásának egyik legnagyobb kihívást jelentő eleme az volt, hogy a különböző nemzeti módszertanokon alapuló tőkekövetelmények változatosságát a szükséges tőkemennyiségre és -szintekre vonatkozó, a teljes SSM-et érintően kielégítő mértékű konzisztenciával kellett ötvözni.

Annak meghatározásához, hogy szerepeljenek-e egyedi likviditási követelmények a (2015-ben végrehajtandó) SREP-határozatokban, a közös felügyeleti csoportok áttekintették és alaposan megvizsgálták az INH-k javasolt határozatait, valamint a likviditási és finanszírozási kockázatra vonatkozó értékelésüket, és olyan esetekben, ahol ezt lényeges kockázat indokolta, további egyedi, számszerű vagy minőségi követelményeket írtak elő. A határozatba foglalt likviditási feltételek részletezésével kapcsolatos egyik kihívás az, hogy a minimális likviditási követelmények nemzeti szinten jelentősen változóak, mivel egyes INH-k kötelező érvényű követelményeket fogadtak el, míg mások nem.

A 2015-ben végrehajtandó SREP-határozatokkal kapcsolatos, a közös felügyeleti csoportok által előkészített tárgyalások már jóval 2014. november 4. előtt megkezdődtek. Az SREP-határozatok előkészítésének folyamata szervezeti szempontból jelentős szerepet játszott a csoportok integrációjának előmozdításában, az információ- és véleménycserében, valamint az egyes csoportok felügyeleti

ismereteinek bővítésében és látókörének szélesítésében. Szükség esetén az EBH részvételével felügyeleti kollégiumokat is összehívtak.

A 2016-ban végrehajtandó SREP-határozatok előkészítésének folyamata ettől eltérő lesz. Az EKB bankfelügyelete az INH-k tapasztalatait és legjobb gyakorlatát hasznosítva közös módszertant dolgozott ki, amely a felügyeleti szabályzatban is szerepel, és a bankfelügyeletről szóló útmutató is bemutatja. A módszertan jelenleg „gyakorlati tesztelés” alatt áll, amelynek során megvizsgálják a hibátűrő képességét, és megkeresik a finomhangolásra szoruló területeket (lásd még a 3.3 pontot).

Az SSM SREP az EBH közös eljárásokról szóló iránymutatásaival összhangban a következőket öleli fel:

- a hitelintézetek kockázati szintjének és kockázatkezelési intézkedéseinek kiértékelésére szolgáló kockázatértékelési rendszert, amelynek kialakításához a közös felügyeleti csoportok a horizontális szolgálatokkal teljes mértékben együttműködve, folyamatosan végezték el minden aspektus gyakorlati tesztelését a problémás módszertani területek azonosítása és finomhangolása érdekében;
- az intézmények belső tőkemegfelelőség-értékelési eljárásának (ICAAP) és belső likviditásmegfelelőség-értékelési eljárásának (ILAAP) átfogó felülvizsgálatát;
- a hitelintézetek tőke- és likviditásigényét a kockázatértékelés eredményének fényében kiértékelő tőke- és likviditásszámítási módszertant.

3.2.2 A 2015-re vonatkozó stratégiai és operatív tervezés

Az SREP eredménye a stratégiai és operatív tervezéshez is kulcsfontosságú adatokat szolgáltat, ezen belül közvetlen hatást gyakorol az adott pénzügyi intézménynél folytatott helyszíni és helyszínen kívüli tevékenység hatókörére és mélységére.

Az SSM Felügyeleti Testület által 2014 novemberében jóváhagyott 2015-ös prioritásai a vertikális és horizontális felügyeleti megközelítés közötti kölcsönhatást erősítik, ugyanakkor a tematikus felülvizsgálatoknak is fontos szerepet szánnak. A felügyeleti prioritásokra építve, a hitelintézet kockázati profiljának és rendszerszintű jelentőségének kellő figyelembevételével minden jelentős bank felügyeleti vizsgálati programja (SEP) meghatározza a kockázatok figyelemmel kísérése és az észlelt hiányosságok kezelése céljából elvégzendő fő felügyeleti tevékenységeket. A SEP programok részét képezi:

- a közös felügyeleti csoportok által végzett, folyamatos felügyeleti tevékenység;
- a helyszíni ellenőrzések;
- a belső modellekre vonatkozó vizsgálatok.

A 2015-re érvényes SEP programok tervezése az előkészítő időszakban kezdődött; végleges formájukat 2014 decemberére nyerték el. A közös felügyeleti csoportok és az EKB horizontális szolgálatai együttműködésével végzett munkát az EKB SEP-tervezési és -koordinálási osztálya koordinálta (lásd a 3.3.1 pontot).

2014 szeptemberétől a közös felügyeleti csoportok intenzív megbeszéléseken tervezték az egyes jelentős pénzintézetekhez tartozó SEP programokat. Az INH-k felhalmozott felügyeleti tapasztalatának és a jelentős intézmények kockázataira vonatkozó ismereteinek köszönhetően a programok az alulról felfelé haladó információáramlást is kihasználhatták. Az erőforrások jelentős pénzintézetek közötti hatékony elosztása, valamint a határozott és következetes felügyeleti megközelítés biztosítása érdekében a felügyelet intenzitása hitelintézetenként változó, attól függően, mennyire valószínű, hogy a kockázatok jelentőssé válnak, illetve milyen hatást gyakorolnak a szervezetre és a rendszer egészére.

Minden SEP tartalmaz a gazdasági környezettől függetlenül évente végzett, rendszeres tevékenységeket. A 2015-re érvényes SEP programok a következőket foglalják magukban:

- a 2015. évi felügyeleti prioritásokat tükröző, tematikus tevékenységeket;
- a közös felügyeleti csoportok meghatározott intézményre szabott tevékenységeit.

Ezeket a tevékenységeket kockázatalapú és arányos megközelítés keretében végzik. A jelentős pénzintézeteket kockázati kategóriákba sorolják, a pénzintézet kockázatminősítésétől, méretétől és összetettségétől függő beavatkozási szintek szerinti bontásban. A beavatkozási szinttől függően minden egyes kockázati kategóriához meghatározták és a SEP programba foglalták a szükséges tevékenységeket és azok gyakoriságát; ezek alkotják az egyes jelentős pénzintézetek felügyeletének minimális beavatkozási szintjét.

3.3 A horizontális és szakszolgálatok módszertanának létrehozása

Az SSM fontos célja, hogy a bankokkal szembeni felügyeleti és szabályozói bánásmód terén minden részt vevő tagállamban biztosítsa az esélyegyenlőséget. Az EKB horizontális és szakszolgálatainak feladata:

- a felügyeleti megközelítések összehangolásának elősegítése;
- intruzív bankfelügyeleti megközelítés támogatása;
- az SSM-en belüli és kívüli kommunikáció és együttműködés erősítése.

A harmonizációs törekvések elsősorban az eltérő nemzeti szabályozás és gyakorlat területére összpontosítanak. Az EKB bankfelügyelete e tekintetben számba veszi a meglévő nemzeti felügyeleti gyakorlatot; szabványokat dolgoz ki; vizsgálat alá veti és

tovább finomítja az összehangolt felügyeleti módszertant; minőségbiztosítási ellenőrzéseket hajt végre; továbbá méri a végrehajtott műveletek és meghozott intézkedések eredményességét.

Az EKB bankfelügyelete és az INH-k közötti egyszerű információcsere és zavartalan együttműködés céljából minden egyes horizontális és szakszolgálat osztályainak szakértői hálózatot hoztak létre az EKB bankfelügyelete és a részt vevő tagállamok INH-inak szakértőiből. E hálózatoknak köszönhetően jobban hozzáférhető az INH-k belső tudásanyaga, ugyanakkor gondoskodnak a legjobb gyakorlatról, a szigorú normákról és az irányelvek következetes alkalmazásáról.

3.3.1 Tervezés

Az EKB SEP-tervezési és -koordinálási osztálya látja el az SSM általános stratégiai és operatív tervezési feladatait, valamint figyelemmel kíséri a stratégiai célkitűzések és a felügyeleti feladatok végrehajtását, az EKB más bankfelügyeleti munkatársaival szoros együttműködésben.

Ami a **stratégiai tervezést** illeti, az osztály iránymutatást ad az SSM következő évre érvényes felügyeleti prioritásainak meghatározási folyamatát illetően, és meghatározza az éves felügyeleti munkához tartozó minimális beavatkozási szintet, figyelembe véve a pénzügyi kockázati profilját és rendszerszintű hatását, valamint a felügyeleti prioritásokban téma alapján kiválasztott, kiemelt területeket.

Az **operatív tervezés** részeként támogatást nyújt a közös felügyeleti csoportok részére az EKB közvetlen felügyelete alá tartozó jelentős bankcsoportokra vonatkozó SEP programok megalkotásához, így a felügyeleti prioritásokat a kézzelfogható felügyeleti feladatok nyelvére fordítja le, összhangban a megfelelő minimális beavatkozási szintekkel. Az osztály emellett a folyamatos (nem helyszíni) felügyelet, a helyszíni ellenőrzések és a belső modellekre vonatkozó vizsgálatok tervezési folyamatát is koordinálja.

A tervezési osztály feladatkörébe a meghatározott éves felügyeleti feladatok és az SSM stratégiai célkitűzései **végrehajtásának figyelemmel kísérése** is beletartozik. Ennek érdekében megkezdte a monitorozási eszközök, többek között az EKB bankfelügyeleti egységén belül különböző célközönségnek szánt, az elért eredményeket bemutató jelentések, valamint a vezetői információs rendszerek, például stratégiai vezetői eredménytábla kifejlesztését. Ezek az eszközök nélkülözhetetlen információt nyújtanak a tájékozott vezetői döntéshozatalhoz, továbbá az SEP részeként helyszíni ellenőrzést és belső modellekre vonatkozó vizsgálatot végző EKB bankfelügyeleti munkatársak és közös felügyeleti csoportok munkájának támogatásához.

3.3.2 Módszertan és szabványfejlesztés

A naprakész felügyeleti módszertan és szabványok elengedhetetlenek az eredményes és hatékony felügyeleti munkához. A felügyeleti módszertan

folyamatosan fejlődik – nem utolsósorban a nemzetközi szabványügyi testületeknek a globális pénzügyi szabályozás harmonizálására irányuló munkája, valamint az egységes szabálykönyv uniós belüli elterjesztését célzó folyamatos erőfeszítések révén. Az EKB célja nem csupán az, hogy módszertanát az irányadó felügyeleti gyakorlathoz igazítsa, hanem a terület hajtóerejeként is szerepet kíván vállalni.

Az EKB módszertani és szabványfejlesztési osztálya a felügyeleti módszertan és szabványok kidolgozása mellett ezek összehangolt alkalmazását is megkönnyíti és elősegíti a mechanizmusban részt vevő tagállamok INH-iban.

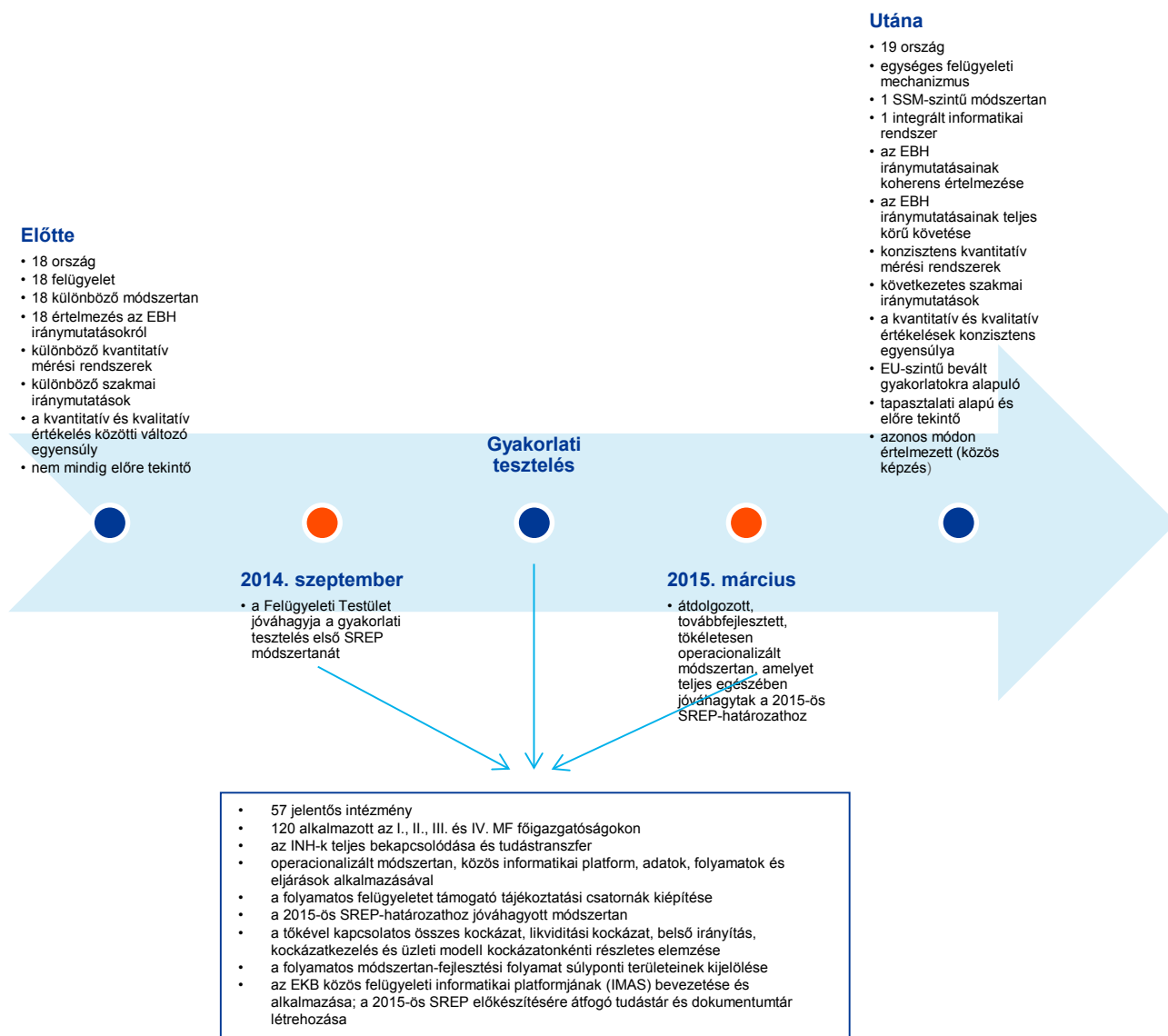
Emellett az átfedések elkerülése és az együttműködésből eredő előnyök lehető legjobb kiaknázása érdekében együttműködik az EBH-val és más nemzetközi szabványügyi szervezetekkel, például a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottsággal. Az osztály további feladata a felügyeleti szabályzat kidolgozása és gondozása (lásd a 2.2.1 pontot).

Az SREP módszertanának finomhangolása

Az SREP módszertana jelenleg gyakorlati információk gyűjtése és a további pontosításra szoruló területek azonosítása céljából gyakorlati tesztelés alatt áll.

8. ábra

A jelentős pénzintézeteket érintő, SREP-módszertanra vonatkozó gyakorlati tesztprogram⁵

A program a felügyelet alatt álló jelentős pénzintézetek majdnem felére terjed ki, és az EKB több mint 120 bankfelügyeleti munkatársát közvetlenül érinti.

A **gyakorlati tesztprogram** legfontosabb célkitűzései a következők:

- a módszertan kialakítása és finomhangolása, valamint a 2015. évi SREP alapjául szolgáló folyamatok beindítása;
- a felügyeleti munkatársak számára lehetővé tenni, hogy megismerkedjenek a hozzájuk tartozó bankokkal, birtokba vegyék és elsajátítsák az új módszertant, rendszert és jelentéseket (tesztelés útján történő tanulás);

⁵ A gyakorlati tesztprogram Litvániával nem foglalkozott.

- az Információkezelő Rendszer (IMAS) és jelentések használatának elősegítése;
- további bevett gyakorlat meghatározása a közös felügyeleti csoportok és az INH-k bevonásával;
- hatékony és fenntartható kommunikációs csatornák és folyamatok kiépítése a horizontális szervezeti egységek, közös felügyeleti csoportok és INH-k között.

A gyakorlati tesztprogram (az SREP eljárásra egy teljes fejezetet szentelő) felügyeleti szabályzatot vizsgálja, nem csupán technikai és módszertani szempontból, hanem gyakorlati értelemben is. Ennek érdekében a módszertani és szabványfejlesztési osztály teljes körűen összehangolta az IMAS rendszert és az SREP eljárást, az EKB és az INH-k több száz felügyeleti munkatársának nyújtott SREP-módszertani oktatást, továbbá kiváló minőségű adatokat integrált az IMAS rendszerbe a módszertan hatékony alkalmazásának elősegítéséhez.

Az osztály 2015-ös programjának része az SREP módszertanának gyakorlatba ültetése, általánosabban pedig a felügyeleti szabályzat legszigorúbb normák szerinti korszerűsítése.

3.3.3 Kockázatelemzés

A kockázatelemzési osztály:

- figyelemmel kíséri a mechanizmusban részt vevő tagállamok általános kockázati környezetének változásait;
- további mélyreható kockázatelemzési tevékenységet folytat, amely a kockázati kategóriáik és témák széles skáláját foglalja magában;
- támogatja a közös felügyeleti csoportok felügyeleti tevékenységét;
- azonosítja az EKB bankfelügyeleti funkciójának felügyeleti adatszolgáltatás iránti igényeit;
- irányítja az ilyen igények jogszabályokba történő átültetésének folyamatát, illetve a szükséges jogszabály-módosításokat;
- kvantitatív hatástanulmányokat készít.

A kockázati környezetben mutatózó tendenciák és új fejlemények meghatározása

A kockázatelemzési osztály rendszeresen mélyreható kockázatelemzést végez, és támogatást nyújt más szolgálatok számára a részt vevő tagállamok bankszektorának gyenge pontjairól, illetve az őket érintő kockázatokról szóló naprakész információszolgáltatással. Időben, további felügyeleti felülvizsgálat céljából feltárja a több bankot is érintő tendenciákat, fejleményeket és jövőbeli kockázatokat. A részt

vevő tagállamokban az osztály az INH-kkal szorosan együttműködve hajtotta végre az első, a főbb bankokra vonatkozó és horizontális kockázatok értékelését.

Az értékelés alapvető fontossággal bírt az SSM 2015-re kitűzött felügyeleti prioritásainak meghatározása során. Ezeket aztán a közös felügyeleti csoportok rendszeres kockázateértékelése során konkrét prioritásokra és kiemelt jelentőségű területekre bontották. Az értékelés emellett szerepel a kockázatelemzési osztály 2015. évi munkatervében, amely konkrét kockázati területek további elemzését irányozza elő.

A jelentős pénzügyintézetekről szóló tájékoztatók

A kockázatelemzési osztály 2014-ben az EKB más bankfelügyeleti munkatársaival közösen tájékoztatókat készített a Felügyeleti Testület számára a jelentős pénzügyintézetekről, és koordinálta ezen jelentések megvalósítását, valamint a minőségbiztosítást. Az adatlapok célja a Felügyeleti Testület tájékoztatása és támogatása a döntéshozatal során. A jelentős pénzügyintézetekről szóló tömör, egyenként kétoldalas jelentések a szabályozási adatszolgáltatási keretrendszer és a piaci adatszolgáltatók kvantitatív adatait ötvözik a közös felügyeleti csoportok legfrissebb, a bankok gyakorlatáról és az őket érintő kockázatokról szóló kvalitatív felügyeleti értékelésével.

Mielőtt az összes jelentős pénzügyintézetéről a Felügyeleti Testület rendelkezésére bocsátották volna az első tájékoztatókat, a kockázatelemzési osztály az EKB statisztikai szakértelmére támaszkodva koordinálta az adatok alkalmazásának ellenőrzését, amelynek célja az adatlap-készítési folyamat gyenge pontjainak feltárása és azok megszüntetése, illetve az adatokkal kapcsolatban felmerülő problémák orvoslása volt. Az osztály emellett 50 alkalommal tartott képzést, amelyek során az EKB bankfelügyeleti vezetői és a közös felügyeleti csoportok tájékozódhattak az adatlapokkal és azok összeállításában játszott saját szerepükkel kapcsolatban.

Annak érdekében, hogy a Felügyeleti Testület átfogó képet kapjon a jelentős pénzügyintézetekről, a kockázatelemzési osztály összesített tájékoztatót is készített, amely az összevont mérleget, eredménykimutatást, illetve kockázati mutatókat és az azokban mutatkozó trendeket jeleníti meg.

A korábbi pénzügyi válságokban rendszerszintű kockázati forrásnak bizonyultak az ingatlanfedezetű hitelek, ezért a kockázatelemzési osztály az INH-kkal együttműködve lényegre törő adatlapokat készített a nemzeti jelzáloghitel-piacokról és a kapcsolódó termékekről.

A konkrét országkockázatok eseti elemzése

A kockázatelemzési osztály több alkalommal a jelentős pénzügyintézeteket érintő, egyes országoknak (pl. az Orosz Föderációnak, Ukrajnának) való kitettségük miatt fellépő kockázatok eseti elemzésével látta el a Felügyeleti Testületet és az EKB

bankfelügyeleti felső vezetését. Emellett a részt vevő országok bankjainak hazai állampapírokkal szembeni kitettségét is vizsgálta.

3.3.4 Belső modellek

A belső modellek osztály általános feladata a minimum tőkekövetelmények (1. pillér) kiszámítására vonatkozó belső modellek felülvizsgálatára irányuló módszerek és folyamatok harmonizálása, egységesítése. Az osztály által 2014-ben végrehajtott főbb projekteket az alábbiakban ismertetjük.

A belső modellek felmérése

2014 szeptemberében felmérést kezdeményeztek, melynek célja a legfontosabb kvalitatív és kvantitatív adatok számba vétele volt:

- a belső modellek osztály feladatainak tervezése, a prioritások felállítása az elkövetkező évekre (pl. a jelentős pénzintézetek belső modelljeinek megvalósítására vonatkozó tervek értékelése);
- a belső modellek kategorizálása az alkalmazott módszerekkel kapcsolatban rendelkezésre álló kvalitatív információk alapján;
- az egyes országok felügyeleti módszertanainak (pl. a felügyeleti többlettőke-követelmény terén mutatkozó eltérő gyakorlatok) előzetes összehasonlítása, az esetleges szélsőségek korai szakaszban történő feltárása.

Tágabb nézőpontból az összesítés átfogóan számba vette a jelenleg is belső modelleket használó bankokat, és kimutatta a belső modelleknek a teljes tőkekövetelményekhez viszonyított arányát.

5. táblázat

A belső modellek aránya a bankok saját szavatolótőke-követelményéhez képest

A COREP és az SPE adataiból számított előzetes számok

Kockázat típusa	Belső modellt alkalmazó bankok száma	Szavatolótőke-követelmény %-a	A belső modellel számított szavatolótőke-követelmény %-a kockázati kategóriánként
Hitel-	68	84,1%	53,3%
Működési	21	9,4%	46,4%
Piaci	37	5,1%	59,8%
CVA	9	1,4%	39,2%

A modellekre vonatkozó jóváhagyási eljárás

A belső modellek osztály egyik fő célkitűzése, hogy a hitelintézetek belső modelljeivel kapcsolatos felügyeleti megközelítés megbízható és egységes legyen.

2014-ben kidolgozta a modellekre vonatkozó jóváhagyási eljárást, amely a tőkekövetelményekről szóló rendelettel összhangban álló, a belső modelleknek a minimum tőkekövetelmények kiszámításához való használatára vonatkozó engedélyek pénzügyi intézeteknek történő kiadása során követendő lépéseket szabályozza. Az összehangolt jóváhagyási eljárás nagyobb fokú konzisztenciát, ezáltal azonos érvényesülési esélyeket tesz lehetővé.

Összehasonlító értékelés

A tőkekövetelményekről szóló irányelv (CRD IV) előírja, hogy az illetékes hatóságok legalább évente értékeljék a belső modellekkel kapcsolatos (kivéve a működési kockázatra vonatkozó) felügyeleti és banki gyakorlat koherenciájának mértékét. A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS) emellett kétfévente önkéntes ellenőrzést hajt végre. Bár az ellenőrzés eleinte a nagykereskedelmi piacoknak való kiterjesztésre korlátozódott, a [BCBS kereskedési könyvekre vonatkozó tőkeszabványainak teljes felülvizsgálatának](#) elkészültével ez a formalizált, rendszeres vizsgálat kiterjeszthető a kiskereskedelmi/KKV-portfóliókra és a kereskedési könyvben nyilvántartott kiterjesztésre.

Az EKB bankfelügyelete korábban is részt vett az EBH és a BCBS vizsgálataiban; a jövőben az egész SSM részt vesz majd ezekben. Ezen összehasonlító vizsgálatok eredményei várhatóan felügyeleti intézkedéseket, például a modellek felülvizsgálatát, a paraméterek újralibrálását és konkrét kiegészítő tőkekövetelményeket, illetve tőkeminimum-követelményeket vonnak maguk után. Emellett elengedhetetlenül fontos szerepet játszanak a modellek folyamatos nyomon követésének folyamatában, amely évente legalább egy alkalommal információt szolgáltat az SREP nyomán kialakított határozathoz.

Az SSM különböző érintettjeinek fő felelősségi köreit a 6. táblázat taglalja.

6. táblázat

A főbb felelősségi körök megoszlása az összehasonlító vizsgálatok során

	INH	Közös felügyeleti csoport (JST)	Belső modellek osztály (INM)
1. Adatok minőségének ellenőrzése	Adatok minőségének ellenőrzése az EBH-val/BCBS-sel közösen	Telefonkonferencia az INH-kkal az eredmények megvitatására	
2. Előzetes értékelés / EBH bankspecifikus jelentés	Visszajelzés a JST/INM számára az első eredményekről	Visszajelzés az INH-tól az első eredményekről	Első eredmények kiszámítása, megosztása / visszajelzés az INH-tól
3. Interjúk/helyszíni látogatások			
4. Illetékes hatósági értékelés	Felkészülés/részvétel a JST-val/INM-mel közösen	Felkészülés/részvétel az INH-val/INM-mel közösen	Felkészülés/részvétel az INH/JST valamelyikével
5. Korrekciós intézkedések			
6. Utolsó jelentés			
			Részvétel az utolsó jelentés elkészítésében

3.3.5 Válságkezelés

A pénzüintézetek életképességének visszaesése előtt és annak során a válságkezelési osztály számos feladatkörrel rendelkezik. Rendszerszinten részt vesz az alábbiakban:

- a jelentős pénzüintézetek helyreállítási terveinek felülvizsgálata;
- szabványok meghatározása, konzisztencia biztosítása a helyreállítási tervek értékelése során;
- korai beavatkozási intézkedések fogantatása.

Az osztály válságkezelési kérdésekben, konkrétan a felügyelt intézmények életképességével kapcsolatban szakmai támogatást és információt nyújt a közös felügyeleti csoportok számára. Amennyiben a felügyelt jelentős pénzüintézet csődhelyzetben lévőnek, vagy valószínűleg csődközelnek minősül, az osztály lesz a szanálást végző hatóságok elsődleges együttműködési kapcsolattartási pontja. Az osztály emellett kevésbé jelentős pénzüintézetekkel kapcsolatos ügyekben is tanácsot és támogatást nyújt az EKB bankfelügyeleti szakértői számára.

Válságmegelőzési módszertan

Az EKB bankfelügyelete számára készülő válságmegelőzési módszertan kidolgozása során az osztály szervesen részt vesz az EBH szabványalkotó és szabályozási munkájában, amely a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv és az Egységes Szanálási Mechanizmusról szóló rendelet kiegészítésére irányul. Az osztály szakértői más fórumokon, például a Pénzügyi Stabilitási Tanácsban is aktívan részt vesznek.

3.3.6 Felügyeleti politika

Európai és nemzetközi fórumokon való aktív részvételével az EKB erőteljesen befolyásolja a szabályozási kérdésekről folytatott vitákat. A Felügyeleti politikai osztály követi a nemzetközi szabályozási és felügyeleti menetrendet, tevékenyen részt vesz annak kialakításában, valamint a gyakorlati felügyeleti tapasztalatokra alapozva koordinálja a belső és a nemzetközi szakpolitikákhoz kapcsolódó SSM-pozíciókat.

Az osztály támogatja a jelentős pénzüintézetek közös felügyeleti csoportok által végzett felügyeletét, és az EKB más szakértőivel együttműködve támogatja a kevésbé jelentős intézmények INH-k által végzett közvetlen felügyeletét; tanácsot ad a vonatkozó európai jogszabályok, valamint a nemzetközi felügyeleti előírások és alapelvek megfelelő alkalmazásával kapcsolatban annak érdekében, hogy összehangoltabbá tegyék ezek alkalmazását a bankunióban. Ennek érdekében az osztály létrehozott az SSM-ről egy belső GYIK-adatbázist, amelyből a felügyeleti munkatársak a belső felügyeleti módszertannal és a hatályos európai

jogszabályokkal kapcsolatos, hasonló vagy új gyakorlati kérdéseikhez kapnak útmutatást az EKB szakértőitől; ez kiegészíti az EBH egységes nyilvános szabálykönyvének gyakori kérdéseket tartalmazó részét. Az osztály emellett részt vesz a nemzetközi és uniós együttműködésben is. A felügyeleti kollégiumokban a közös felügyeleti csoportoknak nyújt segítséget az együttműködési megállapodások létrehozása és aktualizálása során. Emellett például egyetértési megállapodások megkötésével kialakítja és koordinálja a részt nem vevő tagországokkal és az Európai Unión kívüli országokkal folytatott együttműködést.

3.3.7 Makroprudenciális feladatok

Az SSM-rendelet 5. cikke az európai uniós jogszabályokban (CRD IV és CRR) előírányzott, makroprudenciális eszközökhöz kapcsolódó konkrét feladatokkal ruházta fel az EKB-t.

A makroprudenciális intézkedések végrehajtása elsődlegesen az illetékes vagy kijelölt nemzeti hatóságok felelősségi körébe tartozik. Az EKB magasabb tőkepuffer-követelményeket és szigorúbb intézkedéseket hozhat, mint az illetékes vagy kijelölt nemzeti hatóságok; ez esetben ez utóbbiakkal konzultálni kell. Ha az első lépést a nemzeti hatóság teszi, konzultációt kell folytatni az EKB-vel.

Az adott esetben felmerülő esetek kezelésére az EKB megfelelő eljárásokat dolgozott ki. Függetlenül attól, hogy a kezdeményezés az EKB-tól vagy nemzeti szintről ered, a Felügyeleti Testület javaslatot nyújt be a vonatkozó EKB-struktúrák és -bizottságok figyelembe vételével (beleértve az SSM-összetételben ülésező Pénzügyi Stabilitási Tanácsot). A Kormányzótanács szigorú határidőn belül határoz arról, hogy elfogadja, elutasítja vagy módosítja a Felügyeleti Testület javaslatát. A Kormányzótanács saját kezdeményezéséből a makroprudenciális eszközökre vonatkozó szigorúbb előírások alkalmazására irányuló javaslat benyújtására is felszólíthatja a Felügyeleti Testületet.

A mikro- és makroprudenciális szempontok hatékony ötvözése, valamint a megfelelő analitikai elemek biztosítása céljából negyedévente, a Kormányzótanács és a Felügyeleti Testület együttes ülése keretében makroprudenciális megbeszéléseket (makroprudenciális fórumot) kell rendezni. A fórumot első alkalommal 2014 novemberében rendezték meg.

Az EKB mikro- és makroprudenciális feladatainak koordinálása, valamint a szakpolitikai javaslatok megvitatása céljából egy belső bizottságot (makroprudenciális koordinációs csoportot) hoztak létre. A csoport mind a központi banki, mind a felügyeleti oldalról igénybe veszi az EKB illetékes szervezeti egységeinek elemzési adatait és szakvéleményét. A IV. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság és a Makroprudenciális Politikai és Pénzügyi Stabilitási Főigazgatóság a titkársági feladatok ellátásával együttesen segíti a csoport munkáját.

3.4 Engedélyeztetés

2014. november 4-től a mechanizmusban részt vevő tagállamok minden hitelintézete számára az EKB az illetékes hatóság, amely kiadja vagy visszavonja a bankok működési engedélyét, és értékeli a befolyásoló részesedés megszerzését (amelyek SSM-kontextusban együttes neve „közös eljárás”). Emellett az EKB feladata a jelentős hitelintézetek vezető testületi tagjainak alkalmassági és üzleti megbízhatósági vizsgálata, valamint a határon átnyúló tevékenység engedélyezésével kapcsolatos (ún. passporting) eljárások.

A Felügyeleti Testület által meghozandó határozatok valószínűleg az engedélyeztetéseket, valamint az alkalmassági és megbízhatósági vizsgálatokat érintik. Az EKB felel azért, hogy az engedélyeztetési határozatok megfeleljenek az egységes szabálykönyvben foglaltaknak. Az EKB engedélyeztetési osztálya az INH-kkal közösen készíti elő ezen határozatokat. Az EKB a közös eljárások alkalmazásának, illetve az alkalmassági vizsgálatok levezetésének összehangolására törekszik.

Módszertanok és munkafolyamatok

Az engedélyeztetési osztály az INH-kkal és más szervezeti egységekkel folytatott konzultációt követően dolgozta ki az engedélyezési folyamatok részletes módszertanát, amelyben pontosítja a folyamatokban szereplő lépéseket és hatásköröket. Az engedélyeztetési folyamatok során az INH-k szakértelmére és erőforrásaira támaszkodnak, miközben az eredmények konzisztenciájának biztosítása érdekében igénybe veszik a központosított folyamatokat és eljárásokat is.

Az IMAS külön engedélyeztetési portálja megkönnyíti az INH-k és az EKB közötti információcserét. Az – engedélyezési eljárások elindítására szolgáló – munkafolyamatok közös felületet és munkaterületet biztosítanak a Felügyeleti Testület és a Kormányzótanács határozattervezeteire irányuló javaslatok előkészítéséhez. A munkafolyamatokkal gondoskodnak a folyamat integritásáról és a szoros határidők betartásáról.

A folyamatban lévő eljárások értékelése

Mielőtt az EKB átvette a felügyeleti feladatkört, az INH-k kötelesek voltak 2014. szeptember 4-ig tájékoztatni az EKB-t azon hivatalosan indított felügyeleti – többek között engedélyeztetési – eljárásokról, amelyek 2014. november 4-ig várhatóan nem fejeződnek be. A folyamatban lévő eljárásokkal kapcsolatban rendszeresen naprakész információkkal szolgáltak 2014. szeptember 4. és november 4. között.

Az EKB-t összesen közel 220 folyamatban lévő eljárásról tájékoztatták. Az engedélyeztetési osztály minden egyes folyamatban lévő eljárást értékelt az előre meghatározott feltételek alapján, hogy felkészülten fogadja, ha az EKB átvinné ezen eljárásokat. A Felügyeleti Testület mindössze egy folyamatban lévő engedélyeztetési

eljárással kapcsolatban döntött az átvételről, a szóban forgó befolyásoló részesedés értékelésének fontos és bonyolult mivolta miatt. Az összes többi bejelentett, függőben lévő engedélyeztetési ügyet az illetékes INH-k fogják lezárni az SSM jogi keretein belül.

2014 során benyújtott engedélyezési eljárások

2014. november 4-től 2015 elejéig 21 közös eljárásban folyamodtak hivatalosan az EKB-hoz (ebből hét a működési engedélyekkel, kilenc a befolyásoló részesedéssel, három a működési engedély visszavonásával, kettő pedig az engedélyek érvényvesztésével volt kapcsolatos), illetve 149 egyéb eljárást kezdeményeztek (ebből 115 alkalmassági, 34 pedig határon átnyúló tevékenységre szóló engedéllyel (passport) kapcsolatos eljárás volt).

7. táblázat

Engedélyeztetési eljárások 2014. november 4. óta

	Működési engedély kiadása	Érvényvesztés	Visszavonás (INH)	Visszavonás (EKB)	Befolyásoló részesedés	Alkalmasság	Passport tevékenység
Az EKB-hoz benyújtott közös eljárások	7	2	3	-	9	115	34
Folyamatban (2015. január 2-ai adatok szerint)	7	2	2	-	8	76	1

A bejelentett hét, működési engedélyeket érintő eljárást különböző tagállamok INH-i kezdeményezték. A legtöbb működési engedéllyel kapcsolatos eljárást egyazon jelentős, számos európai országban és külföldön jelen lévő felügyelt pénzügyi intézet átszervezésével kapcsolatosan nyújtották be. A működési engedéllyel kapcsolatos eljárások feldolgozási ideje várhatóan hosszú, átlagosan akár az egy évet is elérheti.

A két érvényvesztési, illetve a három visszavonási eljárást különböző tagállamok INH-i kezdeményezték. A visszavonási eljárások mindegyike hitelintézetek átszervezéséhez kapcsolódott, míg mindkét érvényvesztési eljárás kevésbé jelentős, kisméretű intézeteket érintett (az egyik a banki tevékenységeit értékesítette, míg a másik a működését szervezte át).

Az EKB-hoz benyújtott befolyásoló részesedési eljárások részben ugyanazon jelentős, felügyelt pénzügyi intézet működésének átszervezéséhez kapcsolódnak, amelyet érintően az engedélyezési eljárások többségét kezdeményezték.

Meglehetősen sok alkalmassági eljárásról tájékoztatták az EKB-t. A bejelentési időszak alatt 15 különböző részt vevő tagállam 115 alkalmassági eljárást kezdeményezett. Az európai rendelkezéseket átültető nemzeti jogszabályok, valamint a vezetői testületi tagok alkalmasságára vonatkozó minimumkövetelmények az EKB-ra nézve kötelező érvényűek. Ennek megfelelően az alkalmassági vizsgálatok során számos különböző gyakorlatnak és határidőnek kell megfelelni, ami jelentős nehézségek elé állítja az egységes és összehangolt folyamatra törekvő EKB-t. A terület további összehangolására vonatkozó cselekvési terv első lépéseit az INH-kkal szoros együttműködésben tették meg.

3.5 Végrehajtás, szankcionálási eljárások és jogsértések bejelentése

3.5.1 Végrehajtási és szankcionálási hatáskörök

Az SSM-rendelet és az SSM-keretrendelet értelmében a **végrehajtási és szankcionálási hatáskörök** az állítólagos jogsértés jellegétől, a felelős személytől, illetve az alkalmazandó intézkedéstől függően kerülnek felosztásra az EKB és az INH-k között.

Az EKB hatáskörébe tartozik a jelentős felügyelt szervezetekre történő adminisztratív bírság kirovása és a végrehajtó intézkedések foganatosítása a vonatkozó, közvetlenül alkalmazandó uniós jog (többek között az EKB rendeletei vagy határozatai) megsértése esetén. A kevésbé jelentős felügyelt szervezetek esetében fenti hatásköre a kevésbé jelentős pénzüzetek EKB-val kapcsolatos kötelezettségeit tagláló EKB-rendeletek vagy -határozatok megsértésére terjed ki. Az EKB emellett eljárások kezdeményezésére is felkérheti az INH-kat annak érdekében, hogy egyéb esetekben megfelelő bírság kerüljön kiszabásra (pl. természetes személyekre irányuló szankciók, nem pénzügyi szankciók, illetve a vonatkozó uniós irányelveket átültető nemzeti jogszabályok megsértése esetén), illetve, hogy kihasználja a nemzeti joganyagban rájuk ruházott végrehajtó hatalmat.

Az INH-k továbbra is teljes hatáskörrel bírnak a kevésbé jelentős felügyelt szervezetekre kiroható szankciókat és az őket érintő végrehajtó hatalmukat illetően (kivéve a kevésbé jelentős intézmények számára az EKB-val szembeni kötelezettségeket előíró EKB-rendeletek vagy -határozatok megsértését), és a nem uniós irányelveket, vagy nem az EKB felügyeleti tevékenységéhez kötődő, uniós irányelveket végrehajtó nemzeti jogszabályok megsértése esetén.

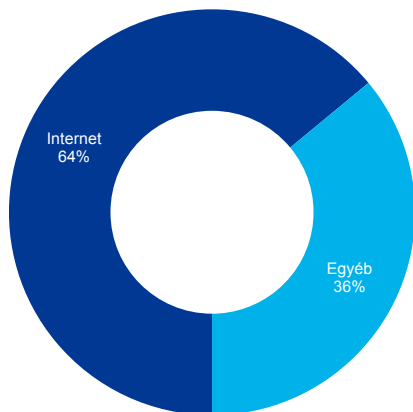
2014. november 4-től 2015 elejéig sem végrehajtási, sem szankcionálási eljárást nem indítottak.

3.5.2 A jogsértések bejelentése

Az SSM-rendelet és az SSM-keretrendelet rendelkezése alapján az EKB gondoskodik a hatékony bejelentési mechanizmusok alkalmazásáról, ami lehetővé teszi, hogy bárki jelentse, ha a felügyelt szervezetek vagy illetékes hatóságok (köztük az EKB) megsértik a vonatkozó, az EKB felügyeleti tevékenységét érintő uniós jogszabályokat.

4. diagram

A jogsértések bejelentésének menete

Az EKB létrehozott egy jogsértés-bejelentési mechanizmust, amely megfelel a szükséges adatvédelmi és titoktartási előírásoknak. A legfőbb bejelentési csatorna az EKB bankfelügyeleti weboldalán található [strukturált internetes felület](#).

2014. november 4-től 2015 elejéig tizenegy jogsértési bejelentés érkezett, ezek közül hét az internetes felületen keresztül (a többi pedig postai úton vagy e-mailben).

Az értékeléseket követően kiderült, hogy három bejelentés vonatkozik az EKB felügyeleti tevékenységére. A többi bejelentést irrelevánsnak ítélték, mert az EKB felügyeleti tevékenységén kívül eső nemzeti kérdéseket érintettek. A három releváns bejelentés jelentős felügyelt szervezetek állítólagos jogsértéséről számol be. Ezeket kivizsgálás céljából az illetékes közös felügyeleti csoporthoz továbbították.

3.6 Helyszíni vizsgálatok

Az EKB centralizált helyszíni vizsgálatok osztálya a helyszíni felügyelet fejlesztésére törekszik az EKB és az INH-k vizsgálati csoportjai közötti együttműködés szorosabbra fűzésével. Az osztály céljait és ezek elérése érdekében 2014 folyamán végzett tevékenységeit az alábbiakban ismertetjük.

- **A szigorúbb felügyelet elősegítése**
Mivel a helyszíni ellenőrzés a legintruzívabb felügyeleti módszer, a szakértők többségét rendelkezésre bocsátó INH-k szoros együttműködésével a 2015. évre már elkészült az első helyszíni ellenőrzési terv, amely az EKB és az INH-k szakértőiből álló vizsgálati csoportok kialakítását, valamint határokon átvélt műveletek végrehajtását irányozza elő. Az INH-k által végrehajtott ellenőrzéseken túl az EKB is jelentős számú helyszíni ellenőrzést vezet majd le.
- **A harmonizáció elősegítése**
Az osztály dolgozta ki a helyszíni ellenőrzések egységes módszertanát, amelyet az INH-k teszteltek. A vizsgálati jelentések kapcsán elvégzett konzisztencia-ellenőrzésekkel gondoskodnak a módszertan egységes alkalmazásáról.
- **A módszertan és a támogatási eszközök kialakítása, a speciális szakértelem erősítése**
Több, az EKB által koordinált munkacsoport is helyszíni módszertant dolgozott ki a felügyeleti szabályzatban foglaltak végrehajtására. Számos alkalommal szerveztek az egységes helyszíni ellenőrzéssel kapcsolatos továbbképzést, melyben külön figyelmet szenteltek azon INH-knak, amelyek a helyszíni ellenőrzések terén nem rendelkeztek számottevő tapasztalattal. Az INH-k csoportjai megkapták a helyszíni ellenőrzéshez készült adatszolgáltatási

sablonokat. Az INH-k támogatásával jelenleg is folyik egy informatikai támogató eszköz fejlesztése, amely az EKB-nak nyújt segítséget a helyszíni ellenőrzések folyamatos nyomon követésében.

3.7 Felügyeleti minőségbiztosítás

Az EKB felügyeleti minőségbiztosítási osztálya az EKB bankfelügyeletének kimagasló teljesítményét és egységes szemléletét hivatott elősegíteni. Arra törekszik, hogy az alábbiak segítségével hozzájáruljon, hogy a különböző közös felügyeleti csoportokban, a jelentős és kevésbé jelentős pénzüzetek körében egyaránt egyenlő bánásmódot biztosítsanak a bankok számára, figyelembe véve az arányosság elvét:

- az SSM módszertani keretének megfelelő alkalmazása és folyamatos fejlesztése;
- a bevált gyakorlatok azonosítása és bővítése az SSM-ben;
- az SSM belső felügyeleti folyamataiban kialakuló kockázatok és hiányosságok feltárása.

2014 során komoly erőfeszítések történtek – a felügyeleti szabályzatban szereplő – minőségbiztosítási stratégia, folyamatok és módszertan alapjainak meghatározása terén annak érdekében, hogy az EKB bankfelügyelete és az INH-k egységesen hajtsák végre a minőségbiztosítási feladatokat.

3.8 Az EKB felügyeleti tevékenysége, a kevésbé jelentős pénzüzetek felügyelete

A fenti 2.2.4 pontban foglaltak szerint 2014 során jelentős eredmények születtek a felügyeleti felügyezésre, valamint a kevésbé jelentős pénzüzetek (angol rövidítéssel LSI – less significant institutions) közvetett felügyeletére irányuló működési keretek kialakítása kapcsán.

3.8.1 Az LSI-k felügyeletére irányuló együttműködési keretrendszer

2014 során megfelelően kidolgozták az EKB és az INH-k közötti, a rendszer hatékony működéséhez elengedhetetlen együttműködés keretrendszerét.

Az INH-k és a III. MF tagjaiból álló felső vezetői hálózat a kiemelt javaslatok véleményező testületeként működik, illetve az LSI-k mindennapi felügyelete során felmerülő átfogó kérdések megvitatására szolgál. A rendszeres megbeszélések alapján – amelyek közül kettő már 2014-ben megrendezésre került – ez a hálózat segíti elő, hogy a Felügyeleti Testület végre tudja hajtani a felügyezéshez, valamint az LSI-k felügyeletéhez kapcsolódó feladatait. Ezen többoldalú megbeszéléseket

kétoldalú helyszíni látogatások és egyéb megkeresések egészítették ki, amelyek lehetővé teszik, hogy az EKB vezetősége egy-egy ország ügyeit külön is megvitassa az adott INH-val.

A szakértői szintű kommunikáció szintén az együttműködés egyik fő eleme, amely megkönnyíti az országspecifikus ismeretek felhalmozódását a III. MF Főigazgatóságban, és lehetővé teszi az INH-k közötti tapasztalatcserét. Az INH-kkal folytatott kétoldalú együttműködés céljából az egyes országokkal foglalkozó, külön szakértői csoportok kerültek kialakításra. Az egyéb tevékenységek közé tartozik a munkacsoportok kialakítása, a különböző INH-k részvételével zajló műhelyfoglalkozások megszervezése, valamint a technikai célú INH-látogatások is. A jövőre nézve az EKB és valamely INH, vagy két INH közötti technikai együttműködés és munkaerőcsere a munkakapcsolatok további erősítését, a bevált gyakorlat megosztását és a közös felügyeleti kultúra kialakítását célozza.

3.8.2 Felügyeleti felvigyázás

Az EKB felügyeleti felvigyázási osztálya a felügyeleti gyakorlat és eredmények egységességével foglalkozik. Az osztály tevékenysége az INH-kkal folytatott, fent ismertetett együttműködési fórumokon és folyamatokon alapul. Az ezzel összefüggésben az EKB rendelkezésére álló konkrét jogi eszközök között megtalálható az iránymutatások, rendeletek és az INH-k számára kiadott általános utasítások kiadása is. Amennyiben a magas színvonalú felügyeleti normák egységes alkalmazása megköveteli, az EKB dönthet úgy, hogy átveszi valamely kevésbé jelentős pénzügyi intézet vagy pénzügyi intézetek felügyeletét.

A felügyeleti felvigyázási tevékenység fontos részét képezi az INH-któl kapott értesítések vizsgálata. 2014. november 4. óta az EKB előzetes értesítéseket kap az INH-któl a kiemelt LSI-ket érintő lényeges eljárásokkal, illetve lényeges határozattervezetekkel kapcsolatban. Az EKB tanácsadó szerepet tölt be, és az INH-t a lényeges eljárástervezetek konkrét elemeinek további vizsgálatára is felkérheti.

Kialakításra került egy központi értesítési pont, ahová az értesítések érkeznek, és amely az érintett felügyeleti szakértők bevonásával gondoskodik azok strukturált és időszerű feldolgozásáról. A folyamat az SSM működésének november 4-i indulása óta sikeresen működik.

A III. MF az SSM elindulására való felkészülése során az LSI-ágazattal és az INH-k felügyeleti gyakorlatával kapcsolatos fontos adatok gyűjtését is megszervezte. Az (előzetes értesítésekkel ellentétben) utólagos jelentések formájában történő adatgyűjtés 2015-től folyamatosan történik. Az eseti kérelmek, országlátogatások és az értesítési eljárás során szerzett adatokkal együtt ezen jelentések fontos információval szolgálnak annak értékelése során, hogy egységesen történik-e a magas színvonalú felügyeleti normák alkalmazása, illetve a hasonló szituációk hasonló megoldásokhoz vezetnek-e az SSM teljes területén.

Az LSI-ket érintő közös eljárások (azaz az engedélyeztetés, engedélyek visszavonása, befolyásoló részesedés szerzése) kapcsán kidolgozott határozattervezeteket illetően a III. MF részt vesz ezen határozatok belső feldolgozásában.

A későbbiekben az EKB célzott összehasonlító vizsgálatokat hajt végre annak érdekében, hogy feltárja az INH-k bevált gyakorlatát, illetve tematikusan felülvizsgálja a felügyeleti gyakorlatot. Az eredmények alapján közös felügyeleti normákat és ajánlásokat dolgoznak ki az INH-k számára, amelyek összhangban állnak a közös SSM-módszertanokkal, és arányosan kerülnek alkalmazásra az LSI-k felügyelete során. A fent említett együttműködési keretrendszeren keresztül az INH-k szervesen részt vesznek ezen módszertanok kidolgozásában. A közös normák és ajánlások az iránymutatásokat, a rendeleteket és az általános utasításokat egészítik ki.

3.8.3 Az LSI-k intézményi és ágazati felvigyázása

Az EKB az LSI-k intézményi és ágazati felvigyázására is keretrendszert dolgozott ki. Mindkét feladatot az INH-k látják el. Az intézményi felvigyázás alapja a pénzügyi intézetek prioritási sorrendje, az arányosság elvének közvetlen alkalmazásával. A kockázati szintjük és rendszerszintű hatásaik miatt magasan rangsorolt bankok esetében az intézményi felvigyázás körébe tartozhat a szervezetirányítás, az üzleti modellek, a kockázatok és kockázatkezelési eljárások értékelése, míg a rangsor közepén és végén található bankok esetén a rendelkezésre álló adatok alapján arányosan értékelik az említett elemeket. A felvigyázás nem korlátozódik az egyes LSI-kre, hanem ágazati és ágazatközi szemszögből is folyik, ami különösen fontos, mivel néhány tagállamban az LSI-k nagymértékben összefonódnak annak ellenére, hogy hivatalosan nem alkotnak egyetlen csoportot.

A felügyeleti tervezési ciklussal összhangban álló, stratégiaileg releváns témákra, valamint a meghatározott témakörökre, például a konkrét kockázati területekre koncentrált tematikus értékelések szintén az intézményi és ágazati felvigyázás körébe tartozó fontos tevékenységek. A vizsgálat lehet kvalitatív és/vagy kvantitatív jellegű. 2014-ben két vizsgálat indult – az egyik az intézményvédelmi rendszereket, a másik pedig az LSI-k rangsorolási módszere során alkalmazott eltérő számviteli standardok hatásait vizsgálja.

Az INH-k válságkezelési tevékenységének nyomon követése is olyan terület, ahol az EKB szerepet játszik. A válságkezelési tevékenységek megszervezése és végrehajtása az INH-k és más érintett nemzeti hatóságok hatáskörébe tartozik, ezzel összefüggésben az EKB feladata adott esetben az INH-k által vezetett eljárások nyomon követése és támogatása oly módon, hogy az arányos legyen a szabálytalan csőd várható hatásával. Gondoskodnia kell továbbá arról, hogy a válságkezelés megfeleljen a magas színvonalú felügyeleti normáknak.

Az EKB emellett folyamatos tájékoztatást kap az LSI-k pénzügyi helyzetének jelentős romlásáról. E téren a III. MF tevékenységei 2014-ben indultak, és többek között a következőkre terjednek ki:

- szükség esetén eszmecsere, szakvélemény nyújtása;
- a hatékony kommunikáció és információcsere elősegítése;
- adott esetben a nemzeti válságkezelő intézkedések sikeres végrehajtásának támogatása.

Amennyiben szükséges, az EKB szintén részt vesz az LSI-k helyszíni ellenőrzéseiben. Több célból is születhet döntés a vizsgálatához való csatlakozásról. Ilyen például a konkrét LSI-vel kapcsolatos ismeretanyag bővítése, vagy az alkalmazott felügyeleti megközelítés eredményességének felülvizsgálata. Emellett az EKB kérheti a szóban forgó LSI nemzeti hatóságától eltérő INH-k szakértőinek részvételét is. A folyamat tehát szintén kapcsolódik a fent említett munkaerőcseréhez. Az EKB bankfelügyelete szorosan együttműködik az érintett INH-kkal a koherens szakértői csapatok létrehozása érdekében, amely csapatokban a vizsgálat tárgyát illetően a legmegfelelőbb szakértők vannak jelen, a szakértelemben mutatkozó átfedések nélkül.

3.8.4 Elemzési és módszertani támogatás

A III. MF elemzési és módszertani támogatási osztálya dolgozza ki azokat a módszertanokat, amelyek az általános SSM-megközelítést arányosan alkalmazzák az LSI-k esetében, és figyelembe veszik azok sajátosságait. Az LSI-kkel foglalkozó elemzésekben származó adatokat ágazati és makroprudenciális nyomon követéshez és a kockázatmeghatározáshoz is felhasználják. 2014-ben az osztály feladatai közé tartozott:

- az LSI-k jegyzékének kezelése, adott esetben adatgyűjtési feladatok ellátása;
- az LSI-kre vonatkozó módszertani előírások kidolgozása;
- az LSI-k elemzése a kockázatok és gyenge pontok meghatározása céljából;
- valamint a fenti feladatok támogatására szolgáló adatgyűjtési feladatok megszervezése.

Ezek a feladatok 2015-ben is folytatódnak.

A [kevésbé jelentős pénzügyi szervezetek első jegyzéke](#) (a jelentős felügyelt szervezetekről készült jegyzékkel együtt) 2014 szeptemberében jelent meg az EKB honlapján. A jegyzék rendszeresen frissül majd. Az LSI-k jegyzékének kezelési folyamata az SSM által (közvetlenül vagy közvetve) felügyelt összes intézmény jelentőségének felmérésével kezdődik. A felügyelt szervezetek minősítését évente felülvizsgálják. A jelentőség meghatározásának szempontjából kivételes, lényegi változások, például összeolvadás, felvásárlás vagy vállalati egységek értékesítése esetén eseti értékelést hajtanak végre.

Az egyik fő munkaterület azon folyamatok kidolgozására irányult, amelyek a kiemelt prioritású LSI-k kiválasztását szolgálják. Ezen LSI-k intenzívebb felügyeleti figyelmet

igényelnek az esetleges csődjük belföldi pénzügyi rendszerre kifejtett jelentős hatása, vagy a kockázati besorolásuk miatt. Mint fentebb említettük, 2014-ben készült az első jegyzék a kiemelt fontosságú LSI-kről. E jegyzék szolgált alapul az EKB számára az arányosság elvének alkalmazásához a feladatai során. Ugyanakkor a módszertan további finomítására is tettek lépéseket mind a belső kockázati besorolás, mind az egyes LSI-k gazdaságra gyakorolt hatása alapján, illetve felügyeleti párbeszéd kialakításán is dolgoztak az INH-k szakértőinek az egyes pénzintézetekről alkotott szakvéleménye alapján. A módszertan 2015 folyamán kerül véglegesítésre és alkalmazásra a 2016-ban alkalmazandó jegyzék kialakítása céljából. Az LSI-k rangsorolására szolgáló keretrendszer fontos információkkal szolgál az LSI-kre irányuló összehangolt RAS/SREP módszertanok kidolgozásához.

Az elemzési és módszertani támogatási osztály másik fontos pillére az LSI-ket érintő kockázatok, valamint az ágazatok gyenge pontjainak elemzése. 2014 folyamán már foglalkoztak a témakörrel mind általános szempontok alapján, mind konkrét kockázatokra koncentrálnak. A rendelkezésre álló adatok alapján végrehajtották az egyes országokban működő, eltérő üzleti modellel rendelkező LSI-k jelentőségének és kockázatainak első átfogó áttekintését. Az elemzés az LSI-k főbb kockázataival, illetve ezen kockázatok alakulásával és fejlődésével foglalkozik. Célja továbbá az LSI-kkel kapcsolatos mikropprudenciális és makropprudenciális szemlélet közötti kapcsolat kialakítása. A későbbiekben fontos feladat lesz továbbá a korai előrejelző rendszer kidolgozása a kockázatok idejekorán történő felismerése és kiküszöbölése érdekében.

A fent említett feladatok mindegyikéhez elengedhetetlen, hogy az adatok rendelkezésre álljanak. Felügyeleti feladatainak ellátásához – többek között az LSI-k közötti rangsor felállításához, a RAS-módszertanok kidolgozásához, az LSI-k összességével vagy adott ágazatokkal kapcsolatos közös kockázatok meghatározásához az arányosság és a szubszidiaritás elvének szem előtt tartása mellett elengedhetetlen, hogy az EKB megkapja az LSI-kkel kapcsolatos szükséges felügyeleti adatokat. Amennyire lehetséges, az EKB a FINREP és a COREP rendszerben, valamint egyéb forrásokban megtalálható (például korábbi tevékenysége során feltárt) felügyeleti adatokra támaszkodik. Mivel azonban az LSI-ket érintő kötelező adatszolgáltatás még mindig gyerekcipőben jár, az EKB eseti adatgyűjtési feladatokra kényszerül a felügyeleti tevékenysége ellátásához. Ezen adatgyűjtéseket szintén az elemzési és módszertani támogatási osztály végzi.

3.9 Az SSM további integrációja: rendszerszintű humánpolitikai kérdések

Az SSM megalakulása az EKB munkaerő-felvételi követelményein túlmenően is jelentős humánpolitikai hatásokkal jár. A folyamat végrehajtásához szükséges, az EKB és az INH-k közötti intenzív együttműködés – különösen a közös felügyeleti csoportok és a helyszíni vizsgálati csoportok révén –, valamint a kiválasztott mátrixalapú vezetési modell sikere nem utolsósorban attól függ, hogy a folyamat résztvevői minden szinten megfelelően igazodjanak egymáshoz. Ez pedig néhány

főbb emberierőforrás-gazdálkodási alapelv összehangolását kívánja meg, habár az SSM-et alkotó különböző intézmények általános foglalkoztatási feltételei továbbra is eltérőek.

Számos területen máris jelentős előrelépés történt.

- **Képzési program**

A felhalmozott tudás átadására, a képességek fejlesztésére, valamint a közös SSM-es kultúra terjesztésére és az ahhoz való alkalmazkodás támogatására kialakítottak egy képzési programot, amely a következő témákat öleli fel: szervezettervezés, módszertan, vezetői és interperszonális készségek, valamint informatika. A program keretében ezenkívül az új belépőknek is szerveznek képzést. Az SSM-ről átfogó tájékoztatást adó online oktatáson (ún. e-learning) minden szakértő részt vehet. A felügyeleti munkatársak ezen felül tíz témakörben tantermi képzésen vehetnek részt, és további témakörök kidolgozása is folyamatban van. Az általános képzési koncepció az EKB és számos INH felügyeleti és humánpolitikai szakértőinek bevonásával került kidolgozásra. Ezt követően az EKB kidolgozta és oktatóképzések keretében ismertette az INH-k kijelölt képviselőivel a szakmai képzések részletes tananyagát. Ezt követően a részt vevő INH-képviselők tartottak oktatást a saját INH-jukban dolgozó felügyeleti szakértők számára. Az oktatóképzés informatikai képzéssel kezdődött az IMAS kapcsán (ld. 2.5 pont), majd az SSM-mel kapcsolatos szervezettervezési és módszertani foglalkozások követték.

- **Teljesítmény-visszajelzés**

Az EKB és az INH-k együttműködésében folyamatban van a közös felügyeleti és helyszíni vizsgálati csoportokban dolgozó szakértők munkájának elismerésére és értékelésére szolgáló visszajelzési keretrendszer kidolgozása. A kapott visszajelzést az INH-k felhasználhatják a helyi teljesítményértékelési eljárásokhoz. A cél a rendszerszintű szemlélet kialakítása, miközben elegendő mozgásteret biztosítanak az INH-k számára (pl. a nemzeti jogi keretek betartása érdekében). Az érintett szakértők több pénzügyi intézetben is tájékoztató foglalkozáson vettek részt. 2015-re további foglalkozásokat terveznek. A visszajelzésben szereplő adatok védelméről megemlítenéd, hogy az EKB egyeztetést kezdeményezett az európai adatvédelmi biztossal.

- **Az SSM-en belüli mobilitás** Az SSM-rendelet rendelkezése szerint az EKB „valamennyi illetékes nemzeti hatósággal közösen megteremti azokat a kereteket, melyekkel biztosítható a személyzet megfelelő cseréje az illetékes nemzeti hatóságokkal és azok között, illetve a személyzet hatóságokhoz történő kirendelése”. A személyzet megfelelő cseréje és kirendelése valóban fontos a közös felügyeleti kultúra megteremtéséhez. Az SSM megalakulási szakaszában elsődlegesen a közös felügyeleti csoportok tagjainak – vagyis a csoportok koordinátorainak, nemzeti alkoordinátorainak és szakértőinek – mobilitására fektették a hangsúlyt. Humánpolitikai képviselők egy csoportját bízták meg az SSM-en belüli mobilitás további lehetőségeinek és megvalósításának elemzésével. Emellett az EKB és az INH-k az SSM-en belüli gyakornoki program bevezetésének a lehetőségét vizsgálják. A program különböző szempontok alapján ismertetné meg az SSM felügyeleti tevékenységét a

diákokkal vagy friss diplomás fiatalokkal. A témában várhatóan 2015 során születik döntés.

3.10 Nyelvhasználat

Az SSM nyelvhasználati szabályainak jogi kereteit elsősorban a Tanácsnak az uniós intézményekben használatos nyelvekről szóló, 1958. évi 1. rendelete határozza meg. Az SSM-keretrendelet lefekteti az EKB és az INH-k, valamint az SSM és a felügyelt szervezetek közötti kommunikáció során alkalmazandó nyelvhasználati szabályokat.

Az SSM-keretrendelet 23. cikke szerinti, az EKB és az INH-k közötti megállapodás értelmében az SSM-en belüli kommunikáció nyelve az angol.

A felügyelt szervezetekkel való kommunikációt illetően megjegyzendő, hogy a bank által az EKB-nak küldött bármely dokumentumot az EU bármelyik hivatalos nyelvén meg lehet szövegezni, és a banknak jogában áll, hogy a választ ugyanazon a nyelven kapja meg. Az EKB és a bankok megállapodhatnak, hogy írásbeli kommunikációjukban – beleértve az EKB felügyeleti határozataival kapcsolatos kommunikációt is – kizárólag az EU egyik hivatalos nyelvét használják. A bankok bármikor dönthetnek úgy, hogy visszavonják ezt a megállapodást. Ez esetben a változás az EKB felügyeleti eljárásának kizárólag azokat a részeit érinti, amelyeket még nem folytattak le. Ezenkívül, amennyiben a szóbeli meghallgatás résztvevői kérik az EKB felügyeleti eljárásának nyelvétől eltérő uniós hivatalos nyelven történő meghallgatásukat, az EKB-t erről kellő időben, előzetesen értesíteni kell annak érdekében, hogy megtehesse a szükséges intézkedéseket.

A legtöbb jelentős bank elfogadta az EKB-val való kommunikáció nyelvének az angolt, 33 jelentősnek minősített bank azonban jelezte, hogy szívesebben használná saját országának nyelvét a kommunikáció során. Ezek közé tartozott Ausztria, Belgium, Ciprus, Finnország, Franciaország, Németország, Olaszország és Szlovénia néhány bankja.

4 Beszámoló a költségvetési források felhasználásáról

Az SSM-rendelet előírja, hogy a felügyeleti feladatainak eredményes végrehajtása érdekében az EKB-nak megfelelő forrásokkal kell rendelkeznie. Előírja továbbá, hogy e forrásokat az EKB felügyelete alá tartozó szervezetek által fizetendő felügyeleti díj fedezi. Az EKB felügyeleti díjakról szóló rendeletének hatályba lépése, azaz 2014. november eleje előtt – ami egybeesett azzal, amikor az EKB teljes egészében átvette a ráruházott felügyeleti feladatokat – a szükséges erőforrásokat teljes mértékben az EKB finanszírozta. 2014-re tehát a felügyelt bankok által fizetendő felügyeleti díj fedezi az év utolsó két hónapjában felmerülő kiadásokat.

Az SSM-rendelet előírásának megfelelően az EKB költségvetésében elkülönülnek a felügyeleti tevékenységgel kapcsolatos kiadások. Az EKB költségvetési hatósági jogköre a Kormányzótanácsot illeti meg. Az Igazgatóságnak az SSM-mel kapcsolatos ügyekben a Felügyeleti Testület elnökével és alelnökével folytatott konzultáció után benyújtott javaslatát követően ez a testület fogadja el az EKB éves költségvetését. A költségvetéshez kapcsolódó ügyekben az eurorendszer összes nemzeti bankja és az EKB képviselőiből álló költségvetési bizottság (BUCOM) támogatja a Kormányzótanácsot. A BUCOM értékeli az EKB költségvetési tervezésről és nyomon követésről készült jelentéseit, és közvetlenül a Kormányzótanács elé tárja az eredményeket.

4.1 A felügyeleti díjak keretrendszere

4.1.1 A felügyeleti díjakról szóló EKB-rendelet

A [felügyeleti díjakról szóló EKB-rendelet](#) 2014. október 30-án tették közzé, és 2014. november 1-jén lépett hatályba. A rendeletet a Kormányzótanács nyilvános meghallgatást is magában foglaló nyilvános konzultációt követően hagyta jóvá. Ebben rögzítik azt a keretrendszert, amelynek alapján az EKB kivetí az éves felügyeleti díjat azon költségeinek fedezésére, amelyek új, 2014 novemberétől átvett felügyeleti feladatköréből adódnak. A felügyeleti díjakról szóló EKB-rendelet az SSM-rendelettel közösen adja az SSM-mel összefüggésben kiszabandó díjakra vonatkozó jogi keretrendszert, az INH-k nemzeti jogban foglalt, díjak kiszabására vonatkozó jogának sérelme nélkül, többek között az INH-k EKB számára történő segítségnyújtással összefüggésben adódó kiadásaira vonatkozóan.

A rendelet tartalmazza:

- az éves felügyeleti díj teljes összegének meghatározására;
- a felügyelt bankok vagy bankcsoportok által fizetendő összeg kiszámítására;
- valamint az éves felügyeleti díj beszedésére vonatkozó módszertanokat.

Nyilvános konzultáció a felügyeleti díjakról szóló EKB-rendelet tervezetéről

2014. május 27-én az EKB nyilvános konzultációt indított az SSM-mel kapcsolatos tisztességes és arányos díjak megállapítására irányuló szabályzatról és eljárásokról szóló rendelettervezetről. A nyilvános konzultáció 2014. július 11-én ért véget. Az EKB amellett, hogy írásbeli észrevételek előterjesztésére hívta fel a lakosságot, a 2014. június 24-én Frankfurt am Mainban rendezett nyilvános meghallgatás keretében nyújtott lehetőséget a további visszajelzésre.

A nyilvános konzultáció júliusi határidejére piaci és banki szervezetektől, pénz- és hitelintézetektől, központi bankoktól, felügyeleti és más hatóságoktól, valamint magánszemélyektől 31 észrevételcsomag érkezett az EKB-hoz. Az EKB minden beérkezett észrevételt elemzett és megfelelő módon figyelembe vett. Az értékelés eredménye alapján a javasolt díjrendszer legfontosabb elemei széles körű támogatást kaptak. Ugyanakkor a beérkezett visszajelzések alapján az EKB számos ponton módosította a megközelítését. A nyilvános konzultáció keretében érkezett észrevételek kezeléséről az EKB weboldalán közzétett, [visszajelzéseket tartalmazó nyilatkozat](#) tartalmaz bővebb információt.

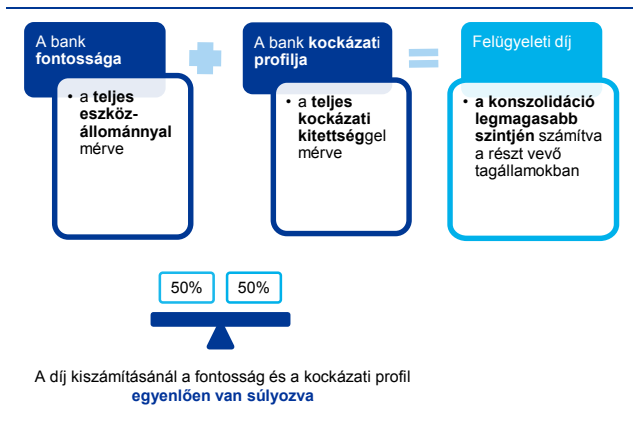
Az EKB felügyeleti díjjal kapcsolatos keretrendszerének fő sajátosságai

AZ EKB felelős az SSM jelentős és kevésbé jelentős felügyelt szervezetekre nézve hatékony és konzisztens működéséért. Ennek elismeréseképpen az SSM keretében felügyelt minden szervezetnek éves felügyeleti díjat kell fizetnie.

A módszertan fő sajátosságai a következőképpen foglalhatók össze:

9. ábra

Mi határozza meg a változó díjkomponens mértékét?

Az éves felügyeleti díj jogcímen behajtandó összeg az EKB felügyeleti tevékenységével kapcsolatos éves kiadásai alapján kerül kiszámításra (beleértve minden, a támogató funkciókhoz kapcsolódó működési kiadást is). Az összeget két részre bontják: egyik része a felügyelt jelentős, másik része a felügyelt kevésbé jelentős szervezetektől behajtandó összeg, tükrözve, hogy az EKB eltérő mértékben vesz részt a felügyeleti tevékenységekben.

A felügyeleti díjaknak – amelyeket a konszolidációnak a mechanizmusban részt vevő tagállamokon belüli legmagasabb szintjén kell megállapítani –, a szóban forgó bank jelentőségéhez és kockázati profiljához, ezen belül a kockázattal súlyozott eszközállományához kapcsolódó objektív kritériumokon kell alapulnia.

Az egyes felügyelt bankok által fizetendő éves felügyeleti díj mértéke a minden bank által fizetendő, a beszedendő összeg 10%-án alapuló minimális díjösszetevőből,

valamint a változó díjösszetevőből tevődik össze. A legkisebb, 10 milliárd euró alatti teljes eszközállománnyal rendelkező jelentős bankok esetén a minimális díjösszetevőt megfeleleztik.

A változó díjösszetevő meghatározásához a bankok teljes eszközállománya – amely a felügyelt bank jelentőségét jelzi – és teljes kockázati kitettsége – amely pedig a kockázattal súlyozott eszközöket is magában foglaló kockázati profilt méri – szolgál alapul. Azon bankoknak vagy bankcsoportoknak, amelyek az SSM-rendelet értelmében kevésbé jelentős besorolást kaptak, bár méretük alapján jelentősnek minősülnének, a teljes eszközállománya nem haladhatja meg a 30 milliárd eurót, azaz a jelentőség meghatározására használt, méretre vonatkozó szempontokra vonatkozó, SSM-rendeletben előírt küszöböt.

Az EKB által kivetett díj évente, mindig a pénzügyi év utolsó negyedében fizetendő. A díj a tárgyévre jóváhagyott költségvetés kiadásai alapján meghatározott előleg. Az előző évre befizetett előleg és az ugyanezen évi tényleges kiadások közötti különbözet a következő évi díjban jelenik meg jóváírás vagy levonás formájában.

4.2 Az első díjszámlázási ciklus előkészületei

4.2.1 Technikai előkészületek

Az elkövetkező időszakban az EKB folytatja a felügyeleti díj keretrendszerének gyakorlati megvalósítását, az első felügyeleti díjfizetési felhívás kiadásához szükséges adatszolgáltatási és a rendszerekkel kapcsolatos kapacitásának növelésével.

Az elmúlt hónapokban az EKB minden bankot és bankcsoportot tájékoztatott a számlázási és díjfizetési folyamat menetéről, illetve adatszolgáltatásra kérte fel őket, a díjfizetési adatbázis létrehozását elősegítendő. A bankcsoportoknak 2014. december végéig kellett eljuttatniuk díjfizetési adataikat az EKB részére. 2015. március 1-jére minden díjfizetésre kötelezett bank és bankfiók köteles az elérhetőségeiről tájékoztatni az EKB-t a díjfizetési felhívás eljuttatása és teljesítése érdekében.

2015. február 11-én az EKB elfogadta az éves felügyeleti díj meghatározásához szükséges díjtényezők kiszámításának módszertanáról szóló, EKB/2015/7 számú határozatot. A határozat lefekteti az EKB felügyeleti díjainak meghatározásához szükséges díjtényezők kiszámításának módszertanát és folyamatát, valamint a díjfizetők által bejelentett díjtényezők benyújtására vonatkozó eljárásokat. Az egyes felügyelt szervezetek és csoportok által fizetendő éves felügyeleti díj kiszámításához a díjfizetésre kötelezettek az EKB bankfelügyeleti weboldalán található sablonok alapján minden év július 1-jéig kötelesek benyújtani az előző naptári évre vonatkozó díjtényezőkkel kapcsolatos adatokat.

Az első díjfizetési felhívást 2015 végén bocsátják ki. Tartalmazza majd a 2015. évre fizetett előleget és a 2014 novemberében és decemberében felmerült tényleges kiadásokat.

A [felügyeleti díjjal](#) kapcsolatban további tudnivalók az EKB bankfelügyeleti weboldalán találhatók. Ezeket az oldalakat rendszeresen hasznos, gyakorlati információkkal frissítik, és az EU minden hivatalos nyelvén elérhetők.

4.2.2 2014. évi kiadások

Az EKB felügyeleti tevékenységével kapcsolatosan felmerült kiadások elsődlegesen az újonnan létrehozott szervezeti egységek (ld. 1.4 pont), nevezetesen az EKB bankfelügyeleti főigazgatóságainak és a Felügyeleti Testület titkárságának kiadásaiból tevődnek össze.

Az új felügyeleti funkció az EKB meglévő szakterületei által nyújtott közös szolgáltatásokat is igénybe veszi. Ide tartozik többek között a létesítménygazdálkodás, az emberierőforrás-gazdálkodás, az adminisztratív szolgáltatások, a költségvetés és a kontrolling, a számvitel, a jog, a belső ellenőrzés, a statisztikai és az informatikai szolgáltatások is. A kapcsolódó kiadások méltányos részét az EKB felügyeleti tevékenységére vonatkozó költségvetésének jól elkülöníthető része foglalja magába.

A 2013 végén kezdeményezett erőfifejtéseket 2014 során is folytatva az EKB felhalmozta a felügyeleti tevékenységéhez szükséges erőforrásokat. Várhatóan – noha lassabban – 2015-ben is folytatódik ez a tendencia, mivel az EKB tovább növeli a felügyeleti kapacitását.

Az EKB új szerepéből adódó teljes, 2014. évi összköltsége 156,9 millió euro volt. A költségek összetétele: 68,9 millió euro (45%) bérköltség és juttatások, 13,2 millió euro (8%) bérleti és épület-karbantartási költség és 74,8 millió euro (48%) egyéb működési költség.

8. táblázat

A felügyeleti funkció 2014. évi költségei

	2014. millió euro
Bérköltség és juttatások	68,9
Bérleti díj, épület-karbantartás	13,2
Egyéb működési kiadás	74,8
Bankfelügyeleti tevékenységből eredő összkiadások	156,9

Bérköltség és juttatások

A bérköltség és juttatások kategóriájába minden bérekhez kapcsolódó költség beletartozik, ideértve a túlórákat, a juttatásokat és a munkaviszony megszűnése utáni juttatásokkal kapcsolatos költségeket. A felvételi eljárások eredményeként az SSM öt bankfelügyeleti szakterületére és a kapcsolódó közös szolgálatokra előírányozott

mintegy 1000 fős keretből 2014. december végéig összesen csaknem 960 szakértő nyert felvételt.

Bérleti díj, épület-karbantartás

A négy új főigazgatóság és a Felügyeleti Testület új titkárságának munkatársai átmenetileg egy Frankfurt am Main központjában bérelt épületben kaptak helyet. 2014 folyamán az EKB fokozatosan növelte bérelt irodahelyiségeinek számát, hogy megfeleljen a felügyeleti szakértők fokozatosan növekvő felvétele által támasztott igényeknek.

2015 végén a felügyeleti funkciók a Eurotower épületében kapnak helyet. Az épületet nemrégiben felújítás céljából kiürítették, miután az EKB sikeresen átköltözött Frankfurt Ostend városrészében épült új központjába.

Egyéb működési kiadás

Az egyéb működési kiadás kategóriába a tanácsadáshoz, statisztikai szolgáltatásokhoz, informatikai szolgáltatásokhoz, a befektetett eszközök amortizációjához, az üzleti utakhoz és a képzésekhez kapcsolódó költségeket soroljuk. Mivel az EKB az erőforrásainak megteremtésével foglalkozott, ebben a kategóriában főként az előkészületi tevékenységgel kapcsolatos kiadások szerepelnek. Ide tartozik például a felügyeleti tevékenység megkezdése előtti átfogó értékelés, valamint a beérkező szakértők munkájának támogatásához szükséges, például informatikai és munkaerő-felvételi szolgáltatások nyújtása.

A 2014. évi éves felügyeleti díj

Az EKB a felügyelt (jelentős és kevésbé jelentős) bankokra felügyeleti díjat vet ki azon költségeinek fedezésére, amelyek a felügyeleti szerepének átvétele, azaz 2014 novembere óta felmerültek. A fenti időpont előtti átmeneti időszakban adódott kiadásokat, például az SSM elindításával kapcsolatos költségeket vagy az EKB átfogó értékelésekkel kapcsolatos költségeit nem terhelik a felügyelt bankokra.

2014. november és december között 30 millió eurónyi kiadás merült fel, amelynek összetétele a következő: 62% bérköltség és juttatások, 7% bérleti díj és épület-karbantartás, valamint 31% egyéb működési költség. Az összeg az eredményszemléletű számvitel alapján díjakból származó bevételeként szerepel az EKB 2014. évi eredménykimutatásában, de 2015 folyamán hajtják be a felügyelt szervezetektől.

A 2015-ben kiállítandó, első díjfizetési felhívás mind a 2015-re vonatkozó előleget, mint az első díjfizetési periódusra vonatkozó összeget, azaz a 2014 novemberében és decemberében felmerült költségeket tartalmazza. Az EKB teljes összegre vonatkozó határozatát a felügyelt szervezetek és csoportok egyes kategóriáinak vonatkozásában 2015. április 30-ig kell közzétenni az EKB weboldalán.

Függelék

Az EKB által elfogadott, a bankfelügyelet általános keretrendszeréhez kapcsolódó jogszabályok jegyzéke

A következő táblázat azokat a jogszabályokat ismerteti, amelyeket az EKB a bankfelügyelet kapcsán a vizsgált periódusban (2013. november 4. és 2014. december 31. között) fogadott el, és amelyek mind az EU Hivatalos Lapjában, mind az EKB weboldalain megjelentek. Az 1024/2013/EU tanácsi rendelet 4. cikk (3) bekezdése alapján elfogadott, illetve az egyéb vonatkozó jogszabályokat tartalmazza.

EKB-rendeletek

Szám	Cím
EKB/2014/17	Az EKB 468/2014/EU rendelete az Egységes Felügyeleti Mechanizmuson belül az Európai Központi Bank és az illetékes nemzeti hatóságok, valamint a kijelölt nemzeti hatóságok közötti együttműködési keretrendszer létrehozásáról (SSM-keretrendelet) (2014. április 16.) (HL L 141, 2014.5.14., 1. o.)
EKB/2014/26	Az EKB 673/2014/EU rendelete a közvetítő testület, valamint annak eljárási szabályzata létrehozásáról (2014. július 2.) (HL L 179, 2014.6.19., 72. o.)
EKB/2014/41	Az EKB 1163/2014/EU rendelete a felügyeleti díjakról (2014. október 22.) (HL L 311, 2014.10.31., 23. o.)

Az EKB nem rendelet típusú jogszabályai

Szám	Cím
EKB/2014/1	Az EKB határozata az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának elfogadásáról szóló EKB/2004/2 határozat módosításáról (2014. január 22.) (HL L 95, 2014.3.29., 56. o.)
EKB/2014/3	Az EKB határozata az átfogó értékelés alá tartozó hitelintézetek azonosításáról (2014. február 4.) (HL L 69, 2014.3.8., 107. o.)
EKB/2014/4	Az EKB határozata az Európai Központi Bank képviselőinek a Felügyeleti Testületbe történő kinevezéséről (2014. február 6.) (HL L 196, 2014.3.7., 38. o.)
EKB/2014/5	Az EKB határozata a mechanizmusban részt vevő azon tagállamok illetékes hatóságaival folytatott szoros együttműködésről, amelyek pénzneme nem az euro (2014. január 31.) (HL L 198, 2014.7.5. 7. o.)
EKB/2014/16	A felülvizsgálati testület, valamint annak működési szabályzata létrehozásáról szóló határozat (HL L 175, 2014.6.14., 47. o.)
EKB/2014/19	Ajánlás az Európai Központi Bank szankciók kiadására vonatkozó hatásköréről szóló 2532/98/EK rendelet módosításáról szóló tanácsi rendeletre (HL C 144, 2014.5.14., 2. o.)
EKB/2014/29	Az EKB határozata a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet alapján a felügyelt szervezetek által az illetékes nemzeti hatóságok részére szolgáltatott felügyeleti adatoknak az Európai Központi Bank részére történő rendelkezésre bocsátásáról (2014. július 2.) (HL L 214, 2014.7.19., 34. o.)
EKB/2014/39	Az EKB határozata az Európai Központi Bank monetáris politikai és felügyeleti funkciói közötti elkülönítés végrehajtásáról (2014. szeptember 17.) (HL L 300, 2014.10.18., 57. o.)
2013/694/EU	Intézményközi megállapodás az Európai Parlament és az EKB között az egységes felügyeleti mechanizmus keretében az EKB-ra ruházott feladatok végrehajtásával kapcsolatos demokratikus elszámoltatás és felügyelet gyakorlásának szabályairól (HL L 320, 2013.11.30., 1. o.)
--	Egyetértési megállapodás az Európai Unió Tanácsa és az Európai Központi Bank között az egységes felügyeleti mechanizmussal (SSM-mel) összefüggő eljárások terén folytatott együttműködésről (2013. december 12.)
--	Az Európai Központi Bank Felügyeleti Testületének eljárási szabályzata (HL L 182, 2014.6.21., 56. o.)
--	Az EKB Felügyeleti Testülete tagjainak magatartási kódexe (2014. november 12.)
--	Az Európai Központi Bank Felügyeleti Testülete eljárási szabályzatának 1/2014 módosítása (2014. december 15.)

Fogalomtár

Bankunió (banking union): a gazdasági és monetáris unió teljes körű megvalósításának egyik alappillére. A következő elemekből tevődik össze: az egységes felügyeleti mechanizmussal rendelkező integrált pénzügyi keret, az egységes bankszanálási mechanizmus, valamint az összehangolt betétbiztosítási rendszereket is taglaló egységes szabálykönyv – amelyekből idővel egy közös európai betétgarancia is kifejlődhet.

Kötelező erejű technikai standardok (BTS – Binding Technical Standards): a bankrendszerre vonatkozó egységes szabálykönyv megalkotásában játszott feladatai részeként az Európai Bankhatóságot bízta meg a tőkekövetelményekről szóló irányelv (CRD IV csomag) végrehajtásához szükséges kötelező erejű technikai standardok kidolgozásával. Ezek olyan jogszabályok, amelyek valamely európai uniós jogszabály (határozat vagy rendelet) szövegének konkrét aspektusait pontosítják, és céljuk az adott területek következetes harmonizációja. A technikai standardokat végül rendelet vagy határozat formájában hagyja jóvá az Európai Bizottság. Ezek jogilag kötelező erejű, minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó jogszabályok.

Átfogó értékelés (comprehensive assessment): az egységes felügyeleti mechanizmusban részt vevő tagállamok bankjainak értékelése, amelyet a részt vevő tagállamok INH-ival együttműködve hajt végre az EKB. Az értékelést még azelőtt be kellett fejezni, hogy az EKB átvette volna az ezen intézmények fölött gyakorolt felügyeletet. Az euroövezet 130, várhatóan jelentős besorolású bankjának átfogó értékelését az EKB az INH-kkal együttműködve hajtotta végre, mielőtt 2014 novemberében átvette a felügyeleti tevékenységet.

Hitelintézet (credit institution): saját számlára betétet és egyéb visszafizetendő forrást a lakosságtól befogadó, valamint hitelt nyújtó vállalkozás.

CRR/CRD IV: a tőkekövetelményekről szóló rendelet és irányelv: [a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 575/2013/EU rendelet \(CRR\)](#) és [a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről szóló 2013/36/EU irányelv \(CRD IV\)](#). Együttesen gyakran CRD IV néven hivatkoznak rájuk.

Az EKB felügyeleti határozata: az EKB által az SSM-rendeletben rá ruházott feladatok végrehajtása és hatáskörének alkalmazása keretében elfogadott jogszabály. Címzettje egy vagy több felügyelt szervezet vagy csoport, továbbá egy vagy több egyéb személy. Nem általánosan alkalmazandó jogszabály.

Európai Bankhatóság (EBH; European Banking Authority): az EBH az Európai Unió független hatósága. 2011. január 1-jén hozták létre annak érdekében, hogy gondoskodjék az európai uniós bankszektor hatékony és konzisztens prudenciális szabályozásáról és felügyeletéről. Fő feladata, hogy részt vegyen a bankrendszerre vonatkozó egységes európai szabálykönyv megalkotásában, amelynek célja, hogy az egész EU-ban egységes, összehangolt prudenciális szabályokat alkalmazzanak. Az EBH emellett fontos szerepet játszik a felügyeleti gyakorlatok EU-beli

konvergenciájának elősegítésében, és megbízták azzal, hogy értékelje az uniós bankszektor kockázatait és gyenge pontjait.

SSM-keretrendelet (SSM Framework Regulation): szabályozási keret, amely az EKB és az illetékes nemzeti hatóságok közötti együttműködésre vonatkozó, az egységes felügyeleti mechanizmuson belül alkalmazott gyakorlati szabályokat határozza meg, az SSM-rendelet előírásainak megfelelően.

A bankfelügyeletről szóló útmutató (Guide to banking supervision): útmutató, amelynek célja a bankok, a lakosság és a média tájékoztatása az SSM működéséről és felügyeleti gyakorlatáról. Első kiadása 2014 szeptemberében jelent meg.

Közös felügyeleti csoport (joint supervisory team): a jelentős felügyelt szervezet vagy csoport felügyeletével megbízott, az EKB és az INH-k szakértőiből álló felügyelők csoportja.

Illetékes nemzeti hatóság (INH; national competent authority): nemzeti jogszabályban elismert állami hatóság vagy testület, amelyet a nemzeti jog felhatalmaz arra, hogy az érintett tagállamban működő felügyeleti rendszer részeként hitelintézeteket felügyeljen.

Passport tevékenységekkel kapcsolatos eljárások (passporting procedures): egy tagállam illetékes hatósága által engedélyezett és felügyelt bármely hitelintézet más tagállamban történő letelepedési szabadságával és szolgáltatásnyújtási szabadságával kapcsolatos eljárások, amennyiben az engedélyeztetés ezen tevékenységre is kiterjed (a CRD IV 33-36. cikkeiben foglaltaknak megfelelően).

SSM-rendelet (SSM Regulation): az a jogszabály, amely megteremti az euroövezetben és potenciálisan egyéb EU-s tagállamokban levő hitelintézetek számára az egységes felügyeleti mechanizmust mint az európai bankunió egyik fő elemét. Az SSM-rendelet a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó irányelvekkel kapcsolatosan külön feladatokkal bízta meg az Európai Központi Bankot.

Jelentőség (significance): az a szempont, amely alapján az egységes felügyeleti mechanizmus felügyeleti feladatait felosztják az EKB és az INH-k között. A hitelintézetek jelentőségi besorolásának szempontjait az SSM-rendelet szabályozza és az SSM-keretrendelet pontosítja.

Jelentős felügyelt szervezet (significant supervised entity): mind a valamely euroövezeti tagállamban, mind a mechanizmusban részt vevő, euroövezeten kívüli tagállamban működő, jelentős felügyelt szervezet.

Egységes szanálási mechanizmus (SRM – Single Resolution Mechanism): a bankunióban alapított hitelintézetek szanálására vonatkozó egységes szabályokat és eljárást kialakító mechanizmus. Munkáját a 2015. január 1-je óta működő Egységes Szanálási Testület, a bankunió európai szanálási hatósága támogatja, amely szorosan együttműködik a részt vevő tagállamok nemzeti szanálási hatóságaival. A szanáláshoz egységes szanálási alap áll majd az SRM rendelkezésére, amelynek

felállításán jelenleg is dolgoznak. A jól működő bankunió megvalósítása érdekében az SRM az egységes felügyeleti mechanizmus szükséges kiegészítése.

Egységes felügyeleti kézikönyv (single supervisory handbook): az EBH által kidolgozott közös keretrendszer, amely a felügyeleti értékeléssel, beavatkozással és korrekciós intézkedésekkel kapcsolatos útmutatásról gondoskodik. Az Európai Unióban alkalmazott módszertanokra és folyamatokra vonatkozó, nem kötelező erejű, bevált felügyeleti gyakorlatok gyűjteménye.

Egységes szabálykönyv (single rulebook): a bankrendszerre vonatkozó egységes szabálykönyv célja olyan egységes, összehangolt prudenciális szabályok felállítása, amelyeket a bankoknak az EU minden pontján be kell tartaniuk. Az Európai Parlament és az EU Tanácsa által az Európai Bizottság támogatásával kidolgozott jogszabályokon túl az EBH hatáskörébe tartozik az egységes szabálykönyv további fejlesztése, valamint alkalmazásának nyomon követése.

Egységes felügyeleti mechanizmus (SSM – Single Supervisory Mechanism): az EKB-t és a részt vevő tagállamok illetékes nemzeti hatóságait magában foglaló mechanizmus, amelynek célja az EKB-ra ruházott felügyeleti feladatkör ellátása. Az EKB a felelős a bankunió részét képező mechanizmus hatékony és konzisztens működéséért.

A felügyeleti szabályzat (supervisory manual): az SSM felügyeleti szabályzata a jelentős és kevésbé jelentős intézmények felügyeletének általános alapelveit, folyamatait, eljárásait, valamint módszertanát az SSM működésére vonatkozó alapelvek figyelembevételével foglalja magában. Ismerteti az SSM keretében és az SSM-en kívüli hatóságokkal folytatott együttműködéssel kapcsolatos eljárásokat. A felügyeleti szabályzat elsősorban az SSM munkatársainak belső használatára készült, a bankfelügyeletről 2014 szeptemberében megjelent egy rövidebb útmutató, amely az SSM működését és felügyeleti gyakorlatait taglalja.

Felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás (SREP – supervisory review and evaluation process): olyan folyamat, amellyel iránymutatást kívánnak nyújtani a jelentős és kevésbé jelentős hitelintézetek felügyeleti felülvizsgálatához, valamint ezen intézmények által (a minimumkövetelményeken kívül) teljesítendő további lehetséges szavatolótőke-, közzétételi és likviditási követelmények meghatározásához, valamint ahhoz, hogy szükség van-e egyéb felügyeleti intézkedések alkalmazására.

Rövidítések

Ország

BE	Belgium	LT	Litvánia
BG	Bulgária	LU	Luxemburg
CZ	Cseh Köztársaság	HU	Magyarország
DK	Dánia	MT	Málta
DE	Németország	NL	Hollandia
EE	Észtország	AT	Ausztria
IE	Írország	PL	Lengyelország
GR	Görögország	PT	Portugália
ES	Spanyolország	RO	Románia
FR	Franciaország	SI	Szlovénia
HR	Horvátország	SK	Szlovákia
IT	Olaszország	FI	Finnország
CY	Ciprus	SE	Svédország
LV	Lettország	UK	Egyesült Királyság

Egyéb

BCBS	Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság
COREP	egységes adatszolgáltatás
CRD IV	a tőkekövetelményekről szóló irányelv
CRR	a tőkekövetelményekről szóló rendelet
EBH	Európai Bankhatóság
EKB	Európai Központi Bank
KBER	Központi Bankok Európai Rendszere
ERKT	Európai Rendszerkockázati Testület
EU	Európai Unió
FINREP	pénzügyi adatszolgáltatás
ICAAP	belső tőkeegyelelőség-értékelési eljárás
ILAAP	belső likviditásmegfelelőség-értékelési eljárás
LSI	kevésbé jelentős hitelintézet
INH	illetékes nemzeti hatóság
RAS	kockázatiértékelési rendszer
SEP	felügyeleti vizsgálati program
SREP	felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás
SSM	egységes felügyeleti mechanizmus

© Európai Központi Bank, 2015

Postacím 60640 Frankfurt am Main, Németország
Telefon: +49 69 1344 0
Internet www.bankingsupervision.europa.eu

Minden jog fenntartva. A kiadvány sokszorosítása oktatási és nem kereskedelmi célból, a forrás feltüntetésével engedélyezett.

A dokumentumban található hiperhivatkozások nem mindegyike áll rendelkezésre magyar nyelven. Amennyiben az adott oldal vagy dokumentum magyar nyelven nem áll rendelkezésre, a hivatkozás az angol nyelvű változatra mutat.

ISSN 2443-5953
ISBN 978-92-899-1753-7
DOI 10.2866/305291
EU-katalógusszám QB-BU-15-001-HU-N